

IV. KRONIKA

KONFERENCJA „METODOLOGICZNE PROBLEMY WSPÓŁCZESNYCH BADAŃ NAD KULTURĄ I TRADYCJĄ”

W dniach 22-24 maja 1986 roku w Toruniu odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa poświęcona współczesnym problemom teoretyczno-metodologicznym etnologii. Organizatorami sesji byli: Zakład Etnografii Instytutu Archeologii i Etnografii UMK i Komisja Metodologiczna Komitetu Nauk Etnologicznych PAN.

Podczas sesji wygłoszono dwanaście referatów, których treść objęła niezwykle szeroką problematykę, daleko wykraczającą poza tradycyjnie rozumianą etnografię; wielokrotnie były więc to rozważania nowatorskie. Jako że całość materiałów z tej konferencji ukaże się drukiem w ramach wydawnictwa Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu, w naszym sprawozdaniu traktujemy poszczególne wystąpienia w telegraficznym skrócie:

Czesław Robotycki (Kraków) podważył pokutujący w polskiej etnologii paradygmat „chłopskiej kultury tradycyjnej”, wykazując jego zmytżowaną naukowo postać. Krzysztof Piątkowski (Toruń) w szkicu *Tradycja a racjonalność* dokonał konfrontacji obu tych pojęć i zaproponował własne ich rozumienie i wykorzystanie w refleksji etnologicznej. Natomiast Wojciech Burszta (Poznań) w wystąpieniu *Kontrowersja: relatywizm — „obiektywizm” w badaniach nad kulturą* zanalizował różne odcienie relatywizmu kulturowego i pokazał ich zobiektywizowane zaplecze epistemologiczne, niezbędne do podjęcia jakichkolwiek badań nad kulturą. Podobną problematykę podjął Michał Buchowski (Poznań), który omówił proces historycznego krystalizowania się ograniczeń poznania w antropologii, wyznaczonych pojęciami: europocentryzm — etnocentryzm — scjentocentryzm. Stanisław Węglarz (Nowy Sącz) w referacie *Etnologiczne i etnograficzne rozumienie kategorii „kultura”* zaprezentował własną koncepcję dwóch sposobów opisu rzeczywistości kulturowej, zwolenników których obrazowo określił mianem „etnografia-portrecyści” i „etnologia — karykaturzysty”. Z kolei Katarzyna Kaniowska (Łódź) zajęła się mało u nas znanym problemem wpływu surrealizmu na kształtowanie się założeń teoretycznych francuskiej etnologii. Z perspektywy archeologa głos zabrał Andrzej Bokinić (Toruń), zastanawiając się nad wykorzystaniem dorobku amerykańskiej antropologii kulturowej do rekonstrukcji systemów kultur prahistorycznych. Marcin Piotrowski (Łódź) w referacie *Metodologia a metodyka w badaniach etnograficznych* poruszył zagadnienie wzajemnego stosunku założeń teoretycznych badacza do ich realizacji w trakcie badań terenowych. Zbigniew Libera i Adam Paluch (Wrocław) ukazali w tekście *Kłopoty z barwinkiem, czyli refleksje nad metodą w etnobotanice* przydatność procedury semiotycznej dla analizowania symbolicznego wymiaru klasyfikacji ludowych. Również do semiotyki sięgnęła Gabriela Augustynowicz (Warszawa) przedstawiając spojrzenie na współczesną kulturę poprzez pryzmat modelu transformacji wewnątrztekstowej, wypracowanego przez najnowszą semiotykę radziecką. Ewa Sroczyńska (Łódź) w swoim *Szkicu do „właściwej” antropologii filmu* zasygnalizowała ten zakres refleksji z kręgu teorii filmu, który może być przydatny dla etnologii. Na zakończenie Hanna Burszta (Poznań) podjęła próbę zasto-

sowania założeń społeczno-regulacyjnej teorii kultury J. Kmity do badań nad światopoglądem typu ludowego i związanych z nim wartości moralnych.

Treść wygłoszonych referatów i reakcja kilkudziesięciu uczestników konferencji z całej Polski wykazała niezbicie potrzebę samowiedzy naszej dyscypliny, szczególnie w obliczu zmieniającej się rzeczywistości, która zmusza badaczy do krytycznej refleksji nad przedmiotem dociekań etnologii współczesnej. Wydaje się, że etnografia z tradycyjnie określonym polem badań należy już do przeszłości i najbliższe lata powinny zaowocować pracami, w których odzwierciedlone zostaną obecne tendencje i poszukiwania.

Hanna i Wojciech Bursztowie

SESJA POPULARNONAUKOWA POŚWIĘCONA JĘDRZEJOWI CIERNIAKOWI (1886 - 1986)

Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (woj. Komitet w Tarnowie) i Zakład Historii Ruchu Ludowego w Krakowie zorganizowały w dniu 17 maja 1986 roku, tj. w przeddzień Święta Ludowego, interesującą sesję popularnonaukową poświęconą działalności i pamięci Jędrzeja Cierniaka, wybitnego działacza ruchu kulturalnego wsi, zamordowanego przez hitlerowców w Palmirach w 1942 roku. Sesja odbyła się w rodzinnej wsi Cierniaka, w Zaborowie (dawny powiat brzeski) tak rozśławionym nie tylko przez jego działalność, ale także dzięki — powszechnie znanej wśród etnografów — pracy K. Zawistowicz-Adamskiej *Spółeczność wiejska*.

Sesja, która odbywała się w zbudowanym w latach trzydziestych Domu Ludowym, będącym ideowym dziełem Jędrzeja Cierniaka, zbudowanym ze składek Zaborowian-emigrantów, żyjących i pracujących w Chicago i dzięki pracy miejscowych chłopów, zgromadziła szerokie grono działaczy-ludowców z województwa tarnowskiego, w tym także dawnych towarzyszy pracy Cierniaka oraz spore grono badaczy, zajmujących się fenomenem, jakim był Jędrzej Cierniak. Nie brakło także mieszkańców wsi Zaborów i innych miejscowości okolicznych, dumnych z faktu, iż tak wybitna postać ukształtowała się w ich okolicy, na nizinnych, nadwiślańskich, ubogich terenach.

Na wstępie sesji, poprzedzonej występowaniem miejscowego zespołu tanecznego, doc. dr hab. Kazimierz Przyboś przedstawił dzieje Zaborowa, rodzimej wsi Jędrzeja Cierniaka, liczącej dziś już co najmniej siedem i pół stulecia istnienia, przechodzącej zmienne koleje losu. Historia Zaborowa była pasją Cierniaka, absolwenta filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, nauczyciela, zainteresowanego od dzieciństwa dziejami rodzinnych stron.

Z kolei doc. dr hab. Maria Wieruszewska-Adamczyk (Akademia Nauk — Warszawa) przedstawiła referat nt. *Myśl Jędrzeja Cierniaka o rodzimej kulturze ludowej*. Referat ten w bezpośredniej formie, adresowanej do wszystkich uczestników spotkania, podkreślał niezmiennie istotną rolę myśli działacza, któremu sesja była poświęcona, w kształtowaniu nowoczesnego myślenia o ludowej kulturze, jej roli w kształtowaniu kultury narodowej. Myśli Cierniaka, szczególnie dziś, w okresie postępującej dezintegracji zbiorowości lokalnych, zdają się odżywać; przynoszą nadzieje na przyszłość, ukazując logiczny i pragmatyczny związek przeszłości i te-

rażniejszości, stanowią źródło, z którego powinni czerpać działacze i myśliciele współcześni, wierzący w moc źródła — ludowej tradycji.

Następny referat przedstawił dr Emil Orzechowski (Uniwersytet Jagielloński). Treścią jego wystąpienia była próba ukazania działalności Jędrzeja Cierniaka — propagatora nowoczesnego, ideowo bogatego, teatru ludowego, na tle działalności teatrów amatorskich, chłopskich i robotniczych w Małopolsce. Uznając wyraźną oryginalność koncepcji Cierniaka, autor ubolewał, iż nie została ona w istocie wprowadzona w życie i wciąż pozostaje mało poznanym źródłem inspiracji kulturowej. Wedle jego przekonania, źródło to jednak zachowuje wciąż świeżość i może stanowić odskocznnię dla inspiracji na przyszłość.

Na zakończenie sesji doc. dr hab. Ryszard Kantor (Uniwersytet Jagielloński) przedstawił referat nt. *Organizacje Zaborowian w Chicago a działalność Jędrzeja Cierniaka*. Jędrzej Cierniak bowiem, choć nigdy w Stanach Zjednoczonych nie przebywał, odegrał ogromną ideową rolę w kształtowaniu się działalności organizacji założonych przez emigrantów z parafii Zaborów w Chicago. Jak wiadomo, dawny powiat brzeski stanowił przez dziesiątki lat jeden z najbardziej ważkich rezerwuarów dla fali emigracji zarobkowej do Stanów Zjednoczonych. Emigranci z Zaborowa i okolic zorganizowali szereg klubów w Chicago, których zadaniem było niesienie pomocy dla macierzystych wsi. Działalność tych klubów wyrażała ze wspólnych idei; idei formułowanych i propagowanych przez Jędrzeja Cierniaka. Dzięki jego wpływowi, jego osobowości, Zaborowianie w Ameryce nie oderwali się od rodzimego pnia; wprost przeciwnie, stali się świadomymi obywatelami i dziećmi małopolskiej ziemi, jej dobroczyńcami. Kult postaci Cierniaka, który od lat utrzymuje się w Zaborowie i okolicy, jest także wyraźnie widoczny w Chicago, wśród zbiorowości emigrantów.

Po przedstawieniu referatów wywiązała się dyskusja, wielce interesująca i ożywiona, dzięki której postać wybitnego działacza ukazała się w jeszcze pełniejszym świetle. O jego życiu i dokonaniach mówili zarówno współpracownicy, jak i uczniowie. Jeszcze raz okazało się, że w miarę upływu czasu, wielkość Cierniaka zdaje się krzepnąć i wzrastać lecz nie w sposób monumentalny, koturnowy; jest to wciąż postać żywa — dostarczająca inspiracji i podnieć najbardziej naturalnych. Sprawdzają się zatem słowa jego rówieśnika, Stanisława Pigonia, który uważał działalność i myśl Cierniaka za krynicę dla wszystkich, którym przyszłość wsi i jej kultury nie jest obojętna.

Ryszard Kantor

PIENIĘŻNIENSKIE SPOTKANIA Z RELIGIAMI
DNI JUDAISTYCZNE
16-17 IV 86 r.

Prawo do wolności religijnej jest tylko następstwem wolności sumienia, która ze swej strony opiera się na godności osoby ludzkiej. W deklaracji soborowej o wolności religijnej czytamy: „Obecny Sobór Watykański oświadcza, że osoba ludzka ma prawo do wolności religijnej. Prawo to jest rzeczywiście zakorzenione w samej godności osoby ludzkiej, którą to godność poznajemy przez objawiane słowo Boże i samym rozumem. (DWR 2). Każdy człowiek więc, zgodnie ze swoim

sumieniem wybiera swoją wiarę, za którą jest odpowiedzialny. Jeżeli więc człowiek o swej wierze decyduje w sumieniu, które musi być szanowane i respektowane, to wynika z tego, że należy z szacunkiem traktować osoby, które mają inne przekonania religijne, innymi drogami dążą do Boga. Sobór Watykański II idąc w tym kierunku wysunął konkretne wnioski, czego wynikiem jest Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich. Szczególne uznanie obok innych religii znajduje w niej religia żydowska, jako że chrześcijanie i Żydzi mają wspólne „wielkie dziedzictwo duchowe” (DRN 4).

Wypełniając niejako zalecenie soboru w Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Pieniężnie, rozpoczęto organizowanie Pieniężnińskich Spotkań z Religiami. Spotkania te nie mają na celu przekonywanie, która z religii jest lepsza czy bardziej prawdziwa. Chodzi w nich głównie o lepsze poznanie religii, a przez to o nowe spojrzenie na własną religię.

W roku 1985 miało miejsce pierwsze tego typu spotkanie z wyznawcami islamu. W dniach 16 - 17 kwietnia 1986 r. odbyło się spotkanie z kolejną religią, tym razem judaizmem. Wyjątkowość tego spotkania tkwiła w tym, że korzenie Kościoła katolickiego tkwią głęboko w religii judaistycznej.

Głównymi organizatorami Dni judaistycznych byli: z ramienia Seminarium w Pieniężnie — ks. E. Sliwka, dyrektor muzeum oraz ze strony żydowskiej państwo M. i St. Krajewscy z Warszawy. Już długo przed symposium napływały zgłoszenia osób chętnych i zainteresowanych tą problematyką. Ostatecznie w spotkaniu, poza mieszkańcami seminarium, wzięło udział blisko 140 osób, choć zgłoszeń było o wiele więcej.

Dni judaistyczne rozpoczęła Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem ks. bpa E. Piszczka, przewodniczącego Komisji Misyjnej Episkopatu Polski, administratora apostolskiego diecezji warmińskiej. Ks. biskup dokonał także otwarcia okolicznościowej wystawy obrazującej życie religijne wyznawców mozaizmu, zorganizowanej dzięki pomocy Muzeum Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie i Muzeum Synagogi w Tykocinie. Zebrano na niej między innymi przedmioty używane w czasie świąt żydowskich, takich jak: szabat, Nowy Rok, Dzień Pojednania, Pascha, przedmioty kultu używane w synagogach. Obok tego zaprezentowano malarstwo. Po krótkiej przerwie rozpoczęto właściwe obrady. Licznie zebranych gości i gospodarzy, wśród nich braci Żydów, przedstawicieli środowisk naukowych, studentów, dziennikarzy, księży i kleryków z kilku diecezji i seminarium zakonnych, powitał ks. dr E. Sliwka SVD. W swym wystąpieniu zachęcił wszystkich uczestników do tego, aby to spotkanie miało charakter dialogu i odbywało się w atmosferze wzajemnego zrozumienia i poszanowania przekonań innych. Nawiązując do uchwał Soboru Watykańskiego II stwierdził wyjątkowość tego spotkania na drodze poszukiwania właściwych rozwiązań problemów wspólnego człowieka.

Pierwszym prelegentem był ks. mgr lic. M. Magda SVD, wykładowca Misyjnego Seminarium Duchownego Księży Werbistów w Pieniężnie. W *kierunku dialogu judeo-chrześcijańskiego* — to tytuł jego wystąpienia. Ukazując szansę dialogu między religiami, mówca przedstawił historię stosunków, jakie panowały między wyznawcami chrześcijaństwa i judaizmu na przestrzeni wieków. Stwierdził, że dialog ma być środkiem apostołstwa, narzędziem jednania umysłów, nie ma być jednak w żadnym wypadku taktyczną grą prowadzącą w końcowej jego fazie do konwersji. Na tej bazie przedstawiona została problematyka antysemityzmu, która wzbudziła dość burzliwą dyskusję. W dalszej części wystąpienia mówca przedstawił elementy łączące chrześcijan i Żydów, wśród nich: wiara w jednego Boga, mod-

litwa, nadzieja, moralność. Dowodem na zbliżenie, to rozliczne komisje mieszane chrześcijańsko-żydowskie, spotkania Jana Pawła II podczas jego podróży apostołskich z wyznawcami mozaizmu, a ostatnio, 13 IV 86 r. pierwsza od dwóch tysięcy lat wizyta głowy Kościoła katolickiego w synagodze żydowskiej w Rzymie, i w świecie w ogóle.

Kolejny wykład przedstawił ks. dr B. Wodecki SVD, wykładowca Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie i Seminarium Duchownego w Pieniężnie. Mówił o poglądach religijnych judaizmu, jego genezie, etapach kształtowania się, doktrynie i jej zasadniczym zrębie. Podkreślił znaczenie etyki, a w niej rolę Tory i literatury sapiencjalnej. Sporo czasu poświęcił założeniom doktrynalnym Talmudu. Ten sam problem, ale od strony judaistycznej przedstawił dr St. Krajewski z Warszawy, w referacie pt.: *Trzy filary judaizmu*. Te filary, to Tora, służba Boża, dawniej ofiarnicza, dzisiaj ofiara serc, czyli modlitwa oraz dobre uczynki, czyli etyka. Są to zarazem środki do osiągnięcia trzech celów: sprawiedliwości, prawdy i pokoju. Sesję dopołudniową prowadził imam Taha Żuk z Warszawy, jeden z głównych organizatorów ubiegłorocznej sesji muzułmańskiej w Pieniężnie.

W części popołudniowej, rozpoczętej modlitwą przedstawiciele obu religii — zostały wygłoszone trzy referaty. Zb. Targielski z Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie omówił elementy składowe żydowskiej modlitwy porannej. Mgr K. Gebert zaprezentował liturgię domową szabatu, dnia, na który czeka się cały tydzień, dnia, który — jak powiedział — jest dla Izraelity świętynią w czasie. Ostatnim tego dnia było wystąpienie dr A. Żuk z UMCS w Lublinie na temat głównych idei chasydyzmu. Istota tego kierunku religii judaistycznej powstałego w XVII w. na Podolu polega na przekształcaniu głównych idei mozaizmu na kategorie wewnętrzne. Chasydyzm i wyrosły z niego cadykizm kładzie nacisk na rolę religii serca. Wypływa stąd szczególna teoria radości i smutku; radości, jako podstawowej wartości życia, i smutku, czyli czasu odsunięcia się od Boga, by później jeszcze bardziej się do Niego zbliżyć. Obrady prowadziła doc. dr hab. B. Bazielich, pracownik naukowy Katedry Etnografii Uniwersytetu Wrocławskiego. Na zakończenie pierwszego dnia, w godzinach wieczornych odbył się przegląd filmów judaistycznych. Dotyczyły one pomników kultury Żydów polskich oraz martyrologii Narodu Wybranego w okresie II wojny światowej.

Drugi dzień spotkania z judaizmem, podobnie jak poprzedni, rozpoczęto również Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem prowincjała ks. dra K. Kelera SVD. Obradom tego dnia w części dopołudniowej przewodniczył dr St. Krajewski, a po południu doc. dr hab. E. Pietraszek, pracownik naukowy Katedry Etnografii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Pierwszy referat pt.: *Stanowisko prawne ludności żydowskiej w Rzeczypospolitej Polskiej od XV do XVIII w.* wygłosił dr A. Leszczyński, adiunkt Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie. Drugi referat prof. M. Horna, również pracownika naukowego Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie, dotyczył kultury umysłowej Żydów w dawnej Polsce. Oba wystąpienia uzmysłowiły słuchaczom bardzo dobitnie, że stosunki Żydów z ludnością polską nie układały się pomyślnie. Dzieje bowiem znają przykłady wzajemnych antagonizmów, nienawiści z obu stron. Polska jednak była jedynym krajem europejskim, z którego Żydów nie wyrzucano, choć ich sytuacja społeczno-prawna była mocno skomplikowana.

Trochę refleksji filozoficznej dostarczyły uczestnikom sesji dwa następne referaty: dr A. Żuk na temat mesjanizmu żydowskiego i polskiego oraz dra B. Kosa z Warszawy na temat kabały — tajemnej nauki i mistyki żydowskiej. Mesjanizm, tak charakterystyczny dla polskiego romantyzmu, stanowi zdaniem prelegentki

interpretację filozoficzną mesjanizmu żydowskiego, który swoje oparcie znajduje głównie w religii. Co zaś tyczy kabały, odbicie w niej znalazła mistyka religijna judaizmu. Kabaliści twierdzili, że świat materialny jest tylko odbiciem boskiego świata idei, i metodą czysto spekulatywną wyodrębnili aż dziesięć sefirot — promieniowań światła boskiego pomiędzy światem zmysłowym a Bogiem.

Okrasą drugiego dnia był wykład M. Krajewskiej, artysty-plastyka na temat symboliki cmentarzy żydowskich, ilustrowany zestawem przeźroczy. Często zapomniane, w większości zniszczone cmentarze żydowskie, to skarbiec i świadek kwitnącej niegdyś kultury żydowskiej na ziemiach polskich. Maceby nagrobne, to zalety sztuki zdobniczej i kamieniarskiej, architektonicznej, żywcem przeniesionej z żydowskich synagog.

Wykład M. Krajewskiej, to efekt jej kilkunastoletnich badań, poszukiwań i działalności w Społecznym Komitecie Ochrony Cmentarzy Żydowskich. W trakcie obrad pierwszego, jak i drugiego dnia, toczyła się dość burzliwa i gorąca dyskusja. Najwięcej kontrowersji wzbudził problem antysemityzmu. Balast przeszłości, długie lata wzajemnej wrogości, a także lata milczenia spowodowały, że w dyskusji można było wyczuć wzajemne uprzedzenia oraz chęć całkowitego, za wszelką cenę odparcia jakichkolwiek zarzutów, przez obie ze stron. Mimo jednak różnicy zdań atmosfera spotkania była bardzo serdeczna. Każdy ze świadków tego niezwykłego religijnego wydarzenia wyszedł zeń wzbogacony o kolejny zasób wiedzy o człowieku i jego religii, o nowe doświadczenia, także będące swego rodzaju oczyszczeniem narosłych pozaracjonalnych i pozaempirycznych opinii i twierdzeń. Na zakończenie spotkania zabrał głos ks. dr K. Keler, prowincjał werbistów w Polsce. Dziękując wszystkim organizatorom i uczestnikom, wyraził zadowolenie, że takie spotkanie mogło się odbyć. Stwierdził, iż judaizm omówiono w całej jego szerokości, jak i głębokości tematu, choć go nie wyczerpano. Były poruszone bowiem problemy natury doktrynalnej, liturgicznej, kulturalnej, a wszystko to odbywało się w atmosferze dialogu, tak bardzo ważnego w każdej dziedzinie życia, również na gruncie szeroko pojętego ekumenizmu. Atmosfera spotkania udzieliła się wszystkim jego uczestnikom, nawiązano wiele kontaktów, znajomości. Wiele z nich może stać się początkiem do dalszej działalności, do szukania tego co łączy i pomaga współistnieniu dwom tak różnym, a jednocześnie tak bliskim sobie religiom. Oby takich spotkań było coraz więcej.

Janusz Walerowski SVD

**SESJA NAUKOWA PT.: „ETNOLOGIA WOBEC WSPÓŁCZESNYCH ZJAWISK
KULTUROWYCH NA ZIEMIACH ZACHODNICH I PÓŁNOCNYCH”,
KOSZALIN, 12 WRZEŚNIA 1986 R.**

Obradom 62 Walnego Zgromadzenia Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Koszalinie towarzyszyła w dniu 12 września 1986 roku sesja naukowa pt.: „Entologia wobec współczesnych zjawisk kulturowych na ziemiach zachodnich i północnych”. Otwarcia sesji dokonała wicewojewodzina koszalińska mgr Anna Trzembarska witając przybyłych przedstawicieli władz politycznych i administracyjnych województwa, honorowych członków PTL oraz pozostałych uczestników zjazdu. W swoim wystąpieniu A. Trzembarska podkreśliła znaczenie

problematyki sesji dla całej, kulturowo zróżnicowanej społeczności ziemi koszalińskiej. Z kolei głos zabrała dr Anna Kowalska-Lewicka, prezes Zarządu Głównego PTL, dziękując miejscowym władzom za umożliwienie przeprowadzenia 62 WZD PTL w Koszalinie. Następnie powołano prezydium obrad, w którym miejsca zajęli członkowie honorowi PTL: prof. Maria Znamierowska-Prüfferowa, dr Jadwiga Chętnikowa, prof. Józef Burszta i dr Andrej Sulitka. Przewodnictwo przedpołudniowej części sesji powierzono doc. dr habil. Jadwidze Kucharskiej.

Pierwszy referat pt.: *Etnologia wobec współczesnych zjawisk kulturowych na ziemiach zachodnich i północnych* wygłosił prof. J. Burszta (Poznań). Referent zaproponował wyodrębnienie trzech przedziałów czasowych, w których należy rozpatrywać określony tytułem problem. Pierwszy z nich, przypadający na lata 1945-1949, obejmował głównie badania zastanej tradycji kulturowej, przy czym dużą rolę odegrały ustalenia demografii i socjologii. W drugim okresie, w latach 1951-1956 nastąpiła przerwa w systematycznych badaniach nad kulturą społeczności zamieszkujących ziemię zachodnie i północne. Nowy impuls dała im Konferencja Pomoroznawcza, zorganizowana w Szczecinie w 1960 r. Przystąpiono wówczas do szeroko zakrojonych, interdyscyplinarnych obserwacji wybranych zjawisk w społecznościach lokalnych. Umożliwiło to w okresie późniejszym przejście do badań przemian kulturowych, a więc od ustaleń typowych dla etnografii i antropologii kulturowej do formułowania wniosków właściwych etnologii. Szczególną rolę w tych badaniach odegrały ośrodki uniwersyteckie we Wrocławiu i Poznaniu, Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie, Koszaliński Ośrodek Naukowo-Badawczy i liczne placówki muzealne.

W komunikacie *Stan badań nad kulturą ludową Pomorza Zachodniego*, jego autorka, dr Kazimiera Wołos (Koszalin) zwróciła uwagę na dwie warstwy kulturowe występujące na tym terenie. Pierwsza z nich, zachowana do 1945 r., obejmowała tradycyjną kulturę ludności autochtonicznej Pomorza. Współcześnie spotyka się jedynie relikty tej warstwy. Po kompleksowych badaniach prowadzonych przed 1945 r. pozostała jednak obszarna literatura. Druga warstwa, kształtująca się pod wpływem ludności osadniczej po 1945 r., znajduje się w trakcie badań, szczególnie intensywnych po 1960 r.

W kolejnym komunikacie *Spółeczność a kultura nowo zasiedlonych terenów Czech po II wojnie światowej*, dr Andrej Sulitka (Bratysława) zapoznał słuchaczy z problematyką badań zróżnicowania kulturowego na krańcach Czech i Moraw. Po 1945 r. doszło tam do silnych ruchów migracyjnych związanych z wysiedlaniem ludności pochodzenia niemieckiego. Ich wpływ na kulturowe zróżnicowanie objętych nimi terenów posiada szereg cech wspólnych z podobnymi procesami na naszych ziemiach zachodnich i północnych.

Doc. dr habil. Anna Szyfer (Poznań) przedstawiła komunikat *Małe miasteczka na Warmii*. Referentka zaprezentowała typologię miasteczek i omówiła na kilku wybranych przykładach charakter panujących w nich typów więzi społecznej.

Tematem komunikatu mgr Juliusza Sienkiewicza (Koszalin) było *Zabytkowe budownictwo ludowe Pomorza Środkowego. Problemy jego ratowania*. Wykorzystując plansze przedstawiające fotografie i rysunki najważniejszych zabytków budownictwa regionu, mówca uzasadniał tezę, że budownictwo ludowe jest w dużym stopniu odbiciem zmian kulturowych. Referent przedstawił szereg przykładów typów budownictwa charakterystycznego dla ludności autochtonicznej Pomorza oraz dla ludności osadniczej. Ziemia koszalińska, jako jeden z nielicznych regionów kraju, posiada pełną inwentaryzację zabytkowych obiektów budownictwa ludowego.

Po przerwie obiadowej przewodnictwo sesji objęła doc. dr habil. A. Szyfer,

a komunikat *Niektóre metodologiczne aspekty badań nad kulturą wsi koszalińskiej* przedstawił dr Andrzej Moniak (Koszalin). Mówca stwierdził, że w latach 80-tych nastąpił spadek zainteresowania badaniami wsi regionu koszalińskiego. Pewna problematyka nie była dotychczas w ogóle podejmowana. Brak jest np. badań nad kulturą wsi PGR-owskiej. Intensyfikacji wymagają badania przemian kultury współczesnej. Dostrzega się pogłębianie różnic w kulturze wsi koszalińskiej, ale brak jest naukowego wyjaśnienia ich przyczyn.

Z kolei dr Janina Hajduk-Nijakowska (Opole) wygłosiła referat *Przemiany kulturowe na ziemiach zachodnich w badaniach folklorystycznych*. Ponieważ zarówno ziemie zachodnie jak i północne nie były przedmiotem specjalistycznych badań folklorystycznych, autorka określiła swój referat jako postulatywny, zgłaszając szereg konkretnych problemów badawczych. Wspólnym ich mianownikiem powinna być odpowiedź na pytanie, jak folklor reaguje na przemiany w kulturze.

Zagadnienie *Współczesnej sztuki ludowej Krainy Złotowskiej i Pałuk* było treścią komunikatu mgra Jana Niedźwieckiego (Piła). Obok prezentacji ośrodków, w których sztuka ludowa jest nadal żywotna, autor zwrócił uwagę na rolę muzeum w Pile w podtrzymywaniu jej tradycji.

Szczegółowy referat *Sztuka ludowa na Pomorzu Szczecińskim w procesie zmian* przedstawiła dr Maria Pinińska (Łódź). Opierając się na wynikach swoich badań przeprowadzonych w latach 1965-1975 autorka skoncentrowała swą uwagę na przedmiotach i potencjale wytwórczym w obrzędowości ludowej oraz sposobach jego przejawiania się.

Miejsce kultury ludowej w życiu współczesnym (na przykładzie woj. zielonogórskiego) było tematem komunikatu dr Barbary Kołodziejkiej (Zielona Góra). Autorka zajęła się przede wszystkim zróżnicowaniem stylu życia w rodzinach, których członkowie pochodzą z odmiennych kulturowo regionów.

Dr Maria Gołubkow (Wrocław) w komunikacie *Spoleczne potrzeby funkcjonowania kultury ludowej na Dolnym Śląsku* zajęła się omówieniem form instytucjonalnej opieki nad kulturą ludową oraz wpływem instytucji kulturotwórczych na sposób jej funkcjonowania.

Dyskusję rozpoczęła dr A. Kowalska-Lewicka, zwracając się z pytaniem do dr B. Kołodziejkiej, kto dominuje w małżeństwach mieszanych przy wyborze stylu życia? Referentka, podając informację o opublikowanych już materiałach na ten temat, wskazała na dominującą rolę kobiety i podkreśliła mniejszą kolizyjność małżeństw, w których partnerzy pochodzą z bliżej siebie położonych regionów. Kolejne pytania dr A. Kowalskiej-Lewickiej skierowane były do autorów podejmujących w swych wystąpieniach problematykę sztuki ludowej (mgr J. Niedźwiecki, dr M. Pinińska) i dotyczyło nazwy dla twórczości współcześnie kierowanej na wieś i ze wsi się wywodzącej. Odpowiadając, dr M. Pinińska stwierdziła, że istniejące obecnie kryteria estetyczne nie są zdominowane przez grupę, toteż właściwszą nazwą byłaby „współczesna sztuka regionalna”. Doc. dr habilit. A. Szyfer odpowiadając na kolejne pytanie dr A. Kowalskiej-Lewickiej broniła zasadności używania terminu „kultura drobnomieszczańska”, jako stosowanego w literaturze dla określenia kultury społeczeństw małych miast. Wspomniała też o trzech monografiach regionalnych (Rynu, Lidzbarka Welskiego i Rucianego-Nidy), w których opublikowano wyniki badań nad kulturą tych warmińskich miasteczek.

Dyskusję zamknęła prof. Bronisława Kopczyńska-Jamorska, podkreślając, że sesja przyniosła wielką sumę informacji na temat badań, osiągnięć zespołów badawczych i poszczególnych osób. Postawiła zarazem pytanie, czym jest współczesność w badaniach etnograficznych. Przebieg sesji pokazał również, jak dużym

problemem jest precyzja pojęć (np. sztuka ludowa) używanych w badaniach kultury współczesnej i jej przemian. Skłoniło to mówczynię do zaapelowania o podjęcie generalnego opracowania problemu współczesności w badaniach etnograficznych a także o większą precyzję w stosowaniu różnych terminów i konsekwencję wypowiedzi. Ponadto prof. B. Kopczyńska-Jaworska zwróciła uwagę na powiązania między polityką kulturalną a spontanicznym rozwojem kultury, które stanowią mogą interesujące, nowe pole badawcze.

Bez odpowiedzi pozostało pytanie dr Szymańskiego o obecność w wynikach badań terenowych relacji byłych uczestników kolonii organizowanych przez Związek Polaków w Niemczech, na ówczesnie (przed 1939 rokiem) niemieckim Pomorzu. Jest to, być może, nowy, otwarty problem badawczy.

Krzysztof Woźniak

CANADIAN MUSEUM OF CIVILIZATION (KANADYJSKIE MUZEUM CYWILIZACJI)

Muzeum nie powinno być instytucją oderwaną od aktualnej rzeczywistości. Stanowi ono integralną część społeczeństwa, któremu winno służyć, dlatego też podlega ciągłym zmianom, tak jak zmianom podlega społeczeństwo, kultura i ekonomika. Przykładem niech będą dzieje Kanadyjskiego Muzeum Cywilizacji na przestrzeni prawie 150 lat swego istnienia.

W r. 1841 królowa Wiktoria założyła w Montrealu Instytut Geologii i Historii Naturalnej Prowincji Kanady, który zajął się gromadzeniem zbiorów geologicznych i archeologicznych. W r. 1877 zaczęto gromadzić również zbiory botaniczne, zoologiczne i etnograficzne, a w r. 1881 całą kolekcję przeniesiono z Montrealu do Ottawy. Z początkiem XX w., w r. 1907, Instytut został podporządkowany świeżo stworzonemu Departamentowi Górnictwa i w trzy lata później znalazł nowe pomieszczenie w Victoria Memorial Museum Building, gdzie jego zbiory mogły być eksponowane i udostępnione dla publiczności. Dopiero w okresie międzywojennym, na podstawie uchwały parlamentu z r. 1927, instytucja funkcjonująca do tego czasu jako Oddział Muzealny Departamentu Górnictwa uzyskała status Narodowego Muzeum Kanady. Po II wojnie, w r. 1956 został wydzielony w obrębie Muzeum samodzielny Oddział Historii Człowieka, zajmujący się problematyką archeologiczną i etnograficzną, a w latach 1964 i 1966 zostały utworzone kolejno Oddziały Historii, a następnie Folkloru. Rok 1968 przyniósł dalsze zmiany w muzealnictwie kanadyjskim. Powstała tzw. Korporacja Muzeów Narodowych, w skład której weszły 4 oddzielne Muzea Narodowe, na jakie rozpadło się omawiane, dotąd wielodziałowe Narodowe Muzeum Kanady. Jedno z nich zostało nazwane Narodowym Muzeum Człowieka i tym będziemy się dalej interesować.

W rok później gmach Victoria Memorial Muzeum został zamknięty na 5 lat, co umożliwiło przebudowę i unowocześnienie ekspozycji dwu Muzeów Narodowych, które tam znalazły pomieszczenie: Narodowego Muzeum Człowieka i Narodowego Muzeum Przyrody. Mimo przebudowy i unowocześnienia, już w r. 1982 okazała się potrzeba opracowania nowej koncepcji Muzeum poświęconego człowiekowi i jego kulturze. Pierwotne Narodowe Muzeum Człowieka tak dalece wzbogaciło swe zbiory, że budowa nowego, nawskroś nowoczesnego gmachu, stała się bezwzględna ko-

niecznością. Równocześnie instytucja ta znacznie poszerzyła zakres swych zainteresowań i studiów, wykraczając poza ramy Muzeum antropologicznego. Z biegiem czasu zaczęto kłaść coraz większy nacisk na historię, na udokumentowanie i zaprezentowanie wkładu ludów zamieszkujących Kanadę: autochtonów (Indian, Eskimoców) i osadników (różnych narodowości i grup etnicznych) do kultury i rozwoju Kanady.

Zmieniony profil Muzeum wymagał nowej dla niego nazwy. Poddano tę sprawę pod dyskusję społeczną, w której uczestniczyli liczni amatorzy i profesjonalści. W rezultacie została przyjęta nazwa Kanadyjskiego Muzeum Cywilizacji (Canadian Museum of Civilization (Musée canadien des civilisations).

Gmach nowego Kanadyjskiego Muzeum Cywilizacji jest aktualnie wznoszony w Ottawie, w parku Laurier, naprzeciw budynków parlamentu, a w założeniach jego twórców Muzeum ma służyć wszystkim Kanadyjczykom jako ich dom rodzinny, gdzie każda grupa narodowa i społeczna odnajdzie siebie, swą historię, kulturę i miejsce w ogólnej kulturze kanadyjskiej.

Adres Muzeum: National Museums of Canada

Ottawa, Canada K1A 0M8

Na podstawie wydanego przez Muzeum komunikatu autorstwa Monique Martin opracowała

Anna Kowalska-Lewicka

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO ZA OKRES OD WRZEŚNIA 1982 ROKU DO SIERPNI 1986 ROKU

Zróznicowane formy działalności organizacyjnej, naukowej, popularyzatorskiej i wydawniczej wpisane w statut Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego stanowią o jego bliskich związkach z etnografią. Ważnym więc zagadnieniem jest dokumentowanie tej działalności poprzez gromadzenie odpowiednich zespołów archiwalnych, które powiększają zasoby archiwum naukowego Towarzystwa oraz w miarę pełne jej prezentowanie w sprawozdaniach rocznych przedstawianych Walnemu Zgromadzeniu Delegatów, przede wszystkim zaś w sprawozdaniach obejmujących okres między zgromadzeniami sprawozdawczo-wyborczymi, odbywającymi się zgodnie ze statutem Towarzystwa co trzy lata. Mając na względzie tę ważną okoliczność, w sprawozdaniu przedstawianym tegorocznemu Walnemu Zgromadzeniu Delegatów zawarto w miarę pełny obraz działalności Towarzystwa przypadającej na lata 1982-1986. Zapis tych dokonań stanowić będzie w przyszłości świadectwo wielorakich inicjatyw podejmowanych przez Towarzystwo, powiązanych ze społecznictwem jego działaczy. Prezentowane tu formy działalności Towarzystwa są więc sumą indywidualnych wysiłków szerokiej rzeszy jego członków związanych z 21 Oddziałami terenowymi. Różna jest to działalność owocująca jednak zawsze osiągnięciami, obejmującymi popularyzację kultury ludowej i jej ochronę, szeroko pojętą folklorystykę, socjologię kultury czy działalność wydawniczą. Można więc ze świadomością istnienia potwierdzalnych faktów stwierdzić, że podobnie jak w okresach wcześniejszych tak i teraz dobrze służy Towarzystwo polskiej etnografii, a gdy-

by udało mu się zintegrować wszystkich krajowych etnografów i etnologów jakże pełniejszy byłby kształt tej działalności.

1. Struktura organizacyjna

W okresie sprawozdawczym Zarząd oraz Prezydium ZG PTL działały w zmienionym składzie, wybranym podczas 58 Walnego Zgromadzenia Delegatów Towarzystwa w Kaliszu, obradującego w dniach 10-12 września 1982 r. W skład Zarządu wchodził: Prof. dr Józef Burszta, mgr Zofia Jeż-Jarecka, dr Janina Hajduk-Nijakowska, mgr Kalina Antonowicz, dr Eugeniusz Jaworski, dr Janusz Kamocki, mgr Maria Gołubkow, mgr Marzena Scisła, mgr Irena Lechowa, mgr Krystyna Kaczko, mgr Aleksandra Tyszkowa, doc. dr hab. Jadwiga Kucharska. Z-cy członków ZG: mgr Jan Pałka, dr Krzysztof Makulski, mgr Maria Parnowska. Natomiast Prezydium ZG funkcjonowało w stanie osobowym: dr Anna Kowalska-Lewicka — prezes, dr Stanisław Chmielowski i dr Marek Gawęcki — wiceprezesi, mgr Antoni Kuczyński — sekretarz generalny, dr Ewa Fryś-Pietraszkowa — z-ca sekretarza generalnego, mgr Grzegorz Skalski — skarbnik, dr Janusz Bohdanowicz — z-ca skarbnika.

Także skład Głównej Komisji Rewizyjnej nie uległ zmianie w okresie sprawozdawczym — doc. dr hab. Edward Pietraszek — przewodniczący, mgr Józef Lech — sekretarz, doc. dr Andrzej Mikołajczyk — członek, z-cy członków GKR: mgr Magdalena Kopacz i mgr Stefan Lew; podobnie jak Sądu Koleżeńkiego, któremu przewodniczyła prof. dr Anna Kutrzeba-Pojnarowa, mając do pomocy członków: prof. dr Dorota Simonides, prof. dr Maria Prüfferowa, z-ców członków: dr Longin Malicki, doc. dr hab. Maria Gładyszowa.

W okresie jaki upłynął od ostatniego Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczego-Wyborczego odbyły się 3 Walne Zgromadzenia Delegatów: w Łańcucie w dniach 9-11.09.1983 r., w Łomży w dniach 21-23.09.1984 r., i w Lublinie w dniach 20-22.09.1985 r. Zarząd Główny spotykał się na posiedzeniach 8 razy, natomiast Prezydium ZG odbyło 28 posiedzeń. Walne Zgromadzenia Sprawozdawcze oraz posiedzenia Zarządu Głównego stanowiły płaszczyznę pełniejszego doinformowania władz Towarzystwa o pracy Prezydium, a poprzez podejmowane uchwały i ustalenia wytyczały jego działalność między tymi posiedzeniami. Należy tutaj podkreślić, że kadencja obecnego Zarządu została wydłużona o rok, mocą decyzji WZD w Łomży, ze względu na przypadający w roku 1985 Jubileusz 90-lecia Towarzystwa. Chodziło bowiem o to, aby towarzyszące tym uroczystościom WZD, które odbyło się w Lublinie nie nadawać charakteru wyborczego, natomiast wyeksponować jego jubileuszowy charakter. Pod względem struktury organizacyjnej nie zaszły zasadnicze zmiany w łonie Towarzystwa. Z konieczności jednak musiano rozwiązać Oddziały Towarzystwa w Limanowej i Sanoku, które nie przejawiały jakiegokolwiek działalności statutowej. (Rozważano też ewentualność rozwiązania Oddziałów w Przemyslu i Rzeszowie, sprawę pozostawiono jednak do decyzji przyszłego Zarządu). Powstał natomiast Oddział PTL w Opocznie, którego działalność nosi bardzo aktywny charakter. Ponadto przy Oddziale Warszawskim i Krakowskim PTL utworzono Koło Zainteresowań Kulturą Ormian, przy Oddziale Poznańskim, Szczecińskim i Warszawskim Koło Zainteresowań Kulturą Łużyc. Natomiast w stadium organizacji jest Koło Zainteresowań Kulturą Asyryjską mające powstać przy Oddziale PTL w Poznaniu.

Koła te nie stanowią autonomicznych jednostek organizacyjnych w ramach Towarzystwa, bowiem działalność swoją prowadzą w ramach Oddziałów przy pełnej zależności organizacyjnej i merytorycznej od ich Zarządów.

Dopełnieniem struktury organizacyjnej Towarzystwa są jego agendy takie jak: Ośrodek Dokumentacji i Informacji Etnograficznej w Łodzi, kierowany społecznie przez prof. dr hab. Bronisławę Kopczyńską-Jaworską; Redakcja *Dziół Wszystkich* Oskara Kolberga w Poznaniu, której niezmiennie od lat patronuje prof. dr hab. Józef Burszta; Biblioteka Naukowa im. J. Czekanowskiego oraz Archiwum Naukowe PTL we Wrocławiu, kierowane przez mgr Jadwigę Kłodnicką. Biurem Zarządu Głównego PTL we Wrocławiu kieruje nadal Pani Teresa Kłos, natomiast redakcje wszystkich serii i czasopism posiadają swoich redaktorów, pełniących te funkcje nieodpłatnie. Redakcją rocznika „Lud” kieruje prof. dr J. Burszta, „Łódzkie Studia Etnograficzne” redagowane są przez doc. dr hab. Jadwigę Kucharską, natomiast dwumiesięcznik „Literatura Ludowa” redagowany jest przez prof. dr hab. Czesława Hernasa. W ramach serii komitetem redakcyjnym przewodniczą: „Prace Etnologiczne” — prof. dr hab. Zbigniew Jasiewicz, „Prace i Materiały Etnograficzne” — doc. dr hab. Edward Pietraszek, „Atlas Polskich Strojów Ludowych” doc. dr hab. Barbara Bazielić, „Biblioteka Popularnonaukowa” — doc. dr hab. Leszek Dziegiel, „Archiwum Etnograficzne” — dr Janusz Kamocki. Jedynie dwa czasopisma zatrudniają w niepełnym wymiarze sekretarzy redakcji, a obowiązki te pełnią w „Ludzie” — mgr Jan Pałka, natomiast w „Literaturze Ludowej” mgr Maria Bożena Kuczyńska.

W okresie sprawozdawczym liczba członków zwyczajnych wahała się w granicach: 1.104 w r. 1982, 1.107 w r. 1983, 1.138 w r. 1984, 1.187 w r. 1985. Obecnie natomiast Towarzystwo liczy 1.196 członków skupionych w 21 Oddziałach terenowych, w tej liczbie 37 członków honorowych krajowych¹, a w okresie sprawozdawczym godność tę nadano: rumuńskiemu etnografowi dr Banateanu Tancredowi, dr Stanisławowi Błaszczkowski, prof. dr Józefowi Burscie, Jadwidze Chętnikowej, Janowi Piotrowi Dekowskiemu, prof. dr Józefowi Gajkowi, prof. dr Annie Kutrzebie-Pojnarowej, Halinie Nowosad, doc. dr Wandzie Pomianowskiej, prof. dr Franciszko-owi Wokrojowi.

W okresie sprawozdawczym staraniem Zarządu Głównego PTL otrzymane zostały dwie nagrody im. Zygmunta Glogera. Otrzymali je prof. dr J. Burszta w roku 1984 oraz prof. dr A. Kutrzeba-Pojnarowa w 1985 roku.

Mamy ponadto 16 członków honorowych zagranicznych² i 6 członków zwyczaj-

¹ Wykaz krajowych członków honorowych Towarzystwa (w nawiasie rok nadania godności): prof. dr Stanisław Bąk (1969), dr Stanisław Błaszczuk (1983), prof. F. Bujak (1945 - 51), prof. dr Józef Burszta (1985), Jadwiga Chętnikowa (1984), Wiesława Cichowicz (1962), prof. dr Jan Czekanowski (1960), dr Jan Piotr Dekowski (1984), prof. dr Kazimierz Dobrowolski (1969), dr Sebastian Flizak (1969), prof. dr Józef Gajek (1983), Walenty Gawron (1968), Antoni Górsczyk (1968), prof. dr Julian Krzyżanowski (1974), prof. dr Anna Kutrzeba-Pojnarowa (1984), mgr Zofia Neyman (1986), prof. K. Nitsch (1945 - 51), Halina Nowosad (1984), prof. dr Bolesław Olszewicz (1969), Janina Oryźyna (1970), dr Kazimierz Pietkiewicz (1979), doc. dr Wanda Pomianowska (1984), prof. dr Ksawery Piwocki (1974), F. Popiołek (1945 - 51), prof. dr Roman Reinfuss (1980), prof. dr Tadeusz Seweryn (1972), Jadwiga Sobieska (1970), Emilia Sukertowa-Biedrawina (1959), Zofia Szembekówna (1969), prof. Janusz Świeży (1962), L. Węgrzynowicz (1945 - 51), mgr Tadeusz Więckowski (1979), prof. dr Franciszek Wokroj (1983), prof. dr Kazimiera Zawistowicz-Adamska (1977), prof. dr Juliusz Zborowski (1962), prof. dr Maria Znamierowska-Prüfferowa (1978), dr Maria Żywirska (1979).

² Wykaz zagranicznych członków honorowych (w nawiasie rok nadania godności): prof. dr Tancred Banateanu, Bukareszt (1985), prof. dr Vasilij Bondareczik, Mińsk (1974), doc. ph dr Jiri Damborský, Ostrawa (1956), Olga Ganckaja, Moskwa (1974), prof. dr Milovan Gavazzi, Zagrzeb (1974), prof. dr Wiktor Gusiew, Leningrad (1974), prof. dr Saulo Haltsonen (1963), prof. dr Jiri Horak, Praga (1974), prof. dr D. Krandzhalov, Olomouc (1956), doc. ph dr Ludvik Kunz, Slapanice (1957), prof. dr Jan Mjartan, Bratysława (1956), dr O. Nahodil (1936), dr An-

nych³. Członkiem zbiorowym Towarzystwa pozostaje nieodmiennie od lat: Muzeum Etnograficzne w Toruniu, Muzeum w Sieradzu i Spółdzielnia Pracy Wytwórców Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Milenium” w Krakowie.

Dla pełniejszego scharakteryzowania struktury organizacyjnej Towarzystwa należy wspomnieć o etatowej obsadzie personalnej poszczególnych jego agend oraz Zarządu Głównego. W Biurze ZG PTL zatrudnionych jest 7 osób (5 3/4 etatu) z następującym podziałem funkcji: Teresa Kłos — kierownik Biura, mgr Irena Wittek — główny księgowy, Kazimiera Jankowska — starszy księgowy, Bożena Wrońska — kierownik magazynu, mgr Jadwiga Kłodnicka — kierownik Biblioteki, Jadwiga Balon — starszy bibliotekarz, mgr Maria Bożena Kuczyńska — sekretarz redakcji „Literatury Ludowej”. W redakcji *Dzieł Wszystkich* Oskara Kolberga zatrudnionych jest 8 osób (6 1/4 etatu): mgr Jan Pałka — sekretarz red. DWOK i „Ludu”, mgr Danuta Pawlak, mgr Agata Skrukwa, mgr Elżbieta Miller i mgr Hanna Pawlak — na stanowiskach st. asystentów, mgr Witold Przewoźny — asystent, mgr Lechosław Marciniak — gł. księgowy, Barbara Gołda — st. księgowy. Ośrodek Dokumentacji i Informacji Etnograficznej w Łodzi zatrudnia 2 osoby na pełnych etatach: dr Ewa Karpińska — st. asystent, mgr Maria Niewiadomska — st. asystent. W bieżącym roku z Biura ZG zostały zwolnione 2 osoby tj. gł. księgowy — Marian Tokarek oraz magazynier — Maria Fedoruk. W okresie sprawozdawczym podjął pracę w redakcji „Literatury Ludowej” p. Andrzej Falkiewicz, literat, jednakże już po miesiącu zrezygnował z pracy i funkcję sekretarza redakcji przejął ponownie mgr M. Bożena Kuczyńska.

2. Działalność organizacyjna

Wynikający ze statutu zakres działalności organizacyjnej posiada różny charakter problemowy i rozkłada się on dość nierównomiernie w ramach poszczególnych Oddziałów. Nie wchodząc na wstępie w jego pełniejszą charakterystykę podać należy, że już u podstaw tej działalności leżą formalno-organizacyjne uwarunkowania tj. sprawozdawczość, częstotliwość zebrań, opłacalność składek itp. Wiele tutaj istnieje nieprawidłowości i są Oddziały, które działalność swoją improwizują od przypadku do przypadku lub w ogóle jej nie przejawiają, lecz są także jednostki organizacyjne zdumiewające swą prężnością i systematyczną pracą. Poczynając od tych najlepszych wspomnieć trzeba, że w okresie sprawozdawczym należały do nich Oddziały w Krakowie, Mszanie Dolnej, Opocznie, Katowicach, w których wszystkie statutowe obowiązki realizowane były poprawnie i rzec można iż prowadzona przez nie działalność nosi wieloaspektowy charakter obejmujący wpisana w statut formułę o celach i działalności Towarzystwa. Z przykrością zaś stwierdzić należy, że do słabo pracujących Oddziałów zaliczyć należy Przemysł i Rzeszów, które mimo wielokrotnych monitów nie uaktywniły swej działalności. Należy zatem zastanowić się nad celowością dalszego funkcjonowania ich w rejestrze naszych jednostek organizacyjnych. Notowano też w okresie sprawozdawczym podniesienie sprawności funkcjonowania niektórych naszych jednostek lub zgoda reaktywowania ich działalności po okresie pewnego marazmu. Przykładem jest tutaj Oddział w Szczecinie, który wznowił działalność, oraz aktywniejsza praca

tonina Pisarczyk, Duszanbe (1978), prof. Ludmiła Terentiewa, Moskwa (1974), prof. dr Kirył Wasiliewicz-Czistow, Leningrad (1974), prof. dr Christo Vakarelski, Sofia (1966).

³ Członkowie zagraniczni zwyczajni: dr Bożena Filova, Bratislava (1974); dr Veira Gasparikowa, Bratislava (1974); dr Michał Markus, Kosice (1974); dr Oskar Olschek, Bratislava (1974); doc. dr Jan Podolák, Bratislava (1974); dr Adam Pranda, Bratislava (1974), Jose Antonio Falcao, Lisboa (1983).

Oddziałów we Wrocławiu, Warszawie, Koszalinie, Poznaniu. Ze sprawą tą koresponduje opłacalność składek członkowskich, która różna jest w poszczególnych Oddziałach. Najwyższy wskaźnik opłacanych składek posiadają Oddziały w Mszanie Dolnej i Opocznie, w których wszyscy członkowie mają opłacone składki do 1983 r. włącznie. Nadto Oddziały w Katowicach, Koszalinie, Krakowie, Lesznie, Poznaniu, Szczecinie posiadają zadawalający wskaźnik opłacalności składek, natomiast poważne zaniedbania w tym względzie występują w Oddziałach: Kalisz, Łódź, Przemyśl, Rzeszów, Toruń, Zielona Góra.

W okresie sprawozdawczym czyniono starania na rzecz uregulowania tej ciągnącej się od lat nieprawidłowości. Nastąpiła pewna poprawa lecz nie osiągnęła ona wymaganego poziomu stanowiącego jeden ze wskaźników oceny działalności organizacyjnej Towarzystwa, prowadzonej przez Polską Akademię Nauk. W okresie sprawozdawczym zmieniono też wielkość składki członkowskiej od roku 1984, która wynosi 100 zł, zaś ulgowa 50 zł. Jakkolwiek wpływy ze składek członkowskich nie stanowią ważącej pozycji w budżecie Towarzystwa są one jednak wyraźnym wskaźnikiem integracji członków z jego działalnością i statutowymi postanowieniami. Na sprawy te zwracano wielokrotnie uwagę podczas kontaktów z Oddziałami terenowymi Towarzystwa, wydając stosowne zalecenia. Jak do tej pory rezultat tych działań jest nadal niezadawalający, część Oddziałów nie prowadzi terminowej sprawozdawczości, zaniedbuje sprawę kolportażu itp. W okresie sprawozdawczym członkowie Prezydium Zarządu Głównego wizytowali część Oddziałów zapoznając się na miejscu z ich działalnością. Podobnie też czyniono wobec Redakcji *Dziel Wstykich* Oskara Kolberga oraz Ośrodka Dokumentacji i Informacji Etnograficznej, odbywając w tych jednostkach organizacyjnych ZG PTL wyjazdowe posiedzenia Prezydium.

Charakteryzując najważniejsze kierunki działalności prowadzonej w Oddziałach stwierdzić należy, że nosiła ona różnorodny charakter: popularyzacyjny, naukowy, wydawniczy, szkoleniowy. W zależności od liczebności i zainteresowań członków różne są formy pracy Oddziałów. Jedne prowadzą działalność naukową inicjując i organizując badania terenowe, publikują rezultaty własnych badań, urządzają lokalne lub ogólnopolskie sympozja problemowe. Inne specjalizują się w popularyzacji wiedzy o kulturze ludowej, organizują odczyty i pogadanki — w szkołach, domach kultury, zajmują się ochroną zabytków kultury ludowej, prowadzą poradnictwo z zakresu folkloru, zbierają eksponaty dla muzeów czy izb pamiątek. Wiele Oddziałów Towarzystwa współpracuje ściśle na tym polu z miejscowymi instytucjami kulturalnymi i naukowymi. W okresie sprawozdawczym ożywiła się działalność Oddziałów w zakresie sympozjów i konferencji naukowych, które w sposób zasadniczy dowartościowują ich pracę. Konferencje takie zorganizowane zostały przez Oddziały we Wrocławiu, Łańcucie, Krakowie, Warszawie, Toruniu, Lublinie. Konferencje te dotyczyły tematów: Grupy ludnościowe na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej (Wrocław 1982); Regionalna problematyka społeczno-kulturowa (Łańcut 1983); Problematyka stroju ludowego (Kraków 1984); Australia i Oceania: kultury tradycyjne wczoraj i dziś. Działalność naukowa Bronisława Malinowskiego (Wrocław 1984); Kultura ludowa sercem Śląska (Wrocław 1985); sesja popularno-naukowa poświęcona trzem wybitnym etnografom: E. Frankowskiemu, B. Malinowskiemu i F. Gawełkowi (Toruń 1985); „90 lat polskiego ludoznawstwa” (Wrocław—Lublin 1985). Staraniem Zarządu Głównego odbyły się dwie konferencje. Pierwsza z nich odbyła się w maju 1984 r. i towarzyszyła obchodom 50-lecia pracy naukowej prof. dr J. Gajka, a poświęcona była problemom kartografii etnograficznej. Druga natomiast zorganizowana w 1985 r. nosiła charakter międzynarodowy i poświęcona była „Inowacjom w obyczajach pożywiennych”.

3. Działalność wydawnicza

58 Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Delegatów obradujące w dniach 10-12 września 1982 r. w Kaliszu w uchwale zaleciło przyszłemu Zarządowi Głównemu Towarzystwa pełniejsze rozwinięcie działalności wydawniczej. Uznano bowiem, że stanowi ona ważny obszar problemowy, który dowartościowuje PTL i przyczynia się do rozwoju polskiej etnografii, zwłaszcza, że w zakresie tym posiadało Towarzystwo wieloletnią praktykę edytorską. Jej stagnacja przypadająca na lata 1972-1981 spowodowała widoczny spadek ilości ukazujących się tytułów, a niektóre serie zupełnie zaprzestały działalności redakcyjnej. Notowano zaległości w bieżącym ukazywaniu się dwumiesięcznika „Literatura Ludowa” i rocznika „Łódzkie Studia Etnograficzne”, kolegia redakcyjne były zdekompletowane, utraciono limity papieru przyznawane przez Departament Książki Ministerstwa Kultury i Sztuki, wygasły umowy z drukarniami, które zabezpieczały przez lata druk wydawnictw Towarzystwa. Inaczej mówiąc w okresie tym utraciło Towarzystwo pełną zdolność edytorską, a niektórym seriom ze względu na paroletnie zaległości w ukazywaniu się groziła likwidacja. Ten stan faktyczny wymagał więc radykalnych zmian redakcyjnych i organizacyjnych. Objęły one zarówno składy kolegiów redakcyjnych serii i czasopism jak też sprawy natury organizacyjnej — przydziały papieru, kontakty z drukarniami, pozyskiwanie autorów, dotacje zewnętrzne na niektóre tytuły, sprawy dystrybucji wydawnictw itp. Wprowadzono zasadę, że w skład kolegiów redakcyjnych (z wyjątkiem „Literatury Ludowej” i *Dzieł Wszystkich Kolberga*) jako stali uczestnicy weszli z ramienia Prezydium Zarządu Głównego — prezes i sekretarz generalny. Zakładano bowiem, że praktyka ta stworzy korzystniejszą sytuację w zakresie organizacyjnego stymulowania prac poszczególnych redakcji i nada jej bardziej motywacyjny charakter. Przewidywania te tylko częściowo okazały się trafne. Zdaniem Prezydium konieczne będą w najbliższym okresie zmiany w charakterze pracy zespołów redakcyjnych, zwłaszcza w obszarze pozyskiwania wartościowych tytułów do druku. Notowaliśmy bowiem w okresie sprawozdawczym taką sytuację, że teczki redakcyjne poszczególnych serii nie miały stałego zapasu maszynopisów autorskich, zatem trudno było optymalizować dobór tytułów pod kątem ich atrakcyjności. Niemniej jednak w latach 1981-1985 zahamowano niekorzystną sytuację w obszarze edytorskiej działalności reaktywując wszystkie serie, nadając im planowy charakter. W stosunku do planowanych zamierzeń notowaliśmy też pewne niepowodzenia gdyż autorzy nie wywiązali się ze swych zobowiązań na rzecz redakcji. Stąd też wstawione do planu tytuły nie ukazały się mimo tego, że posiadaliśmy na nie zabezpieczone środki finansowe. Aby wstrzymać tę niekorzystną sytuację postanowiono do planu wydawniczego włączyć tylko takie tytuły, które posiadają pozytywne recenzje wydawnicze i przyjęte zostały do poszczególnych serii. Praktyka ta pozwoli optymalizować działalność edytorską i nada jej bardziej systematyczny charakter co pozwoli na pełniejsze odzyskanie wiarygodności Towarzystwa jako wydawcy. Wiarygodność tę potwierdzają aktualne wyniki działalności edytorskiej, które zanotowaliśmy w ostatnim okresie. Obejmują one serie wydawnicze i czasopisma, w ramach których wydano w okresie sprawozdawczym pracę dr Marka Gawęckiego, pt. *Wież środkowego i północnego Afganistanu. Tradycja i próby modernizacji*, Wrocław 1983, „Prace Etnologiczne” t. 10 oraz w ramach tej samej serii jako tom 11 pracę dr Wojciecha Burszty, pt. *Język a kultura w myśli etnologicznej*, Wrocław 1983. Ponadto w ramach „Biblioteki Popularnonaukowej” t. 9 wydano pracę prof. dr Jacka Kolbuszewskiego pt. *Wiersze z cmentarza. O współczesnej epigrafice wierszowanej*, Wrocław 1985, a dla uczczenia Jubileuszu 90-lecia Towarzystwa przygotowano reprint trzech książek Adama Fischera z cyklu tzw. „Biblioteki Słowiańskiej” pt. *Połabianie, Łużycanie i Polacy*.

Dzieła Wszystkie Oskara Kolberga wzbogaciły się o 7 tomową monografię *Wielkie Księstwo Poznańskie* (t. 9-15), stanowiącą wznowienie części DWOK, obejmującą Wielkopolską oraz kolejne tomy: *Materiały do etnografii Słowian Południowych i Zachodnich — Łużyce*, t. 59/1 oraz *Pieśni i melodie ludowe w opracowaniu fortepianowym*, cz. 1, t. 67/1. Poważnie też zaawansowano prace drukarskie i redakcyjne nad kolejnymi tomami, prowadzone niezmiennie od lat pod kierunkiem prof. dr J. Burszty i skupiony wokół Niego zespół pracowników, który wyspecjalizował się w wydawaniu rękopiśmiennej spuścizny folklorystycznej Oskara Kolberga. W okresie sprawozdawczym, po odpowiednim opracowaniu, przekazano do Państwowego Wydawnictwa Muzycznego t. 67/2 *Pieśni i melodie ludowe w opracowaniu fortepianowym* oraz t. 68 zatytułowany *Kompozycje wokalne i instrumentalne Oskara Kolberga*, zawierający partytury i libretto oper skomponowanych przez Kolberga. Ponadto pracowano nad tekstami do *Komentarzy*, koncepcją indeksowania i dalszym przygotowaniem materiałów do druku (zob. Sprawozdanie z działalności DWOK za okres od 1.07.1982 — 30.08.1986 — publikowane w bieżącym numerze „Ludu”.

Z innych tytułów znajdujących się w druku wymienić należy *Strój Lachów Limanowskich* autorstwa J. Wielka w ramach serii „Atlas Polskich Strojów Ludowych” oraz 32 tom „Archiwum Etnograficznego” zatytułowany *Materiały etnograficzne Ziemi Limanowskiej*, tom 33 zawierający *Bibliografię zawartości „Literatury Ludowej” za lata 1957-1980*, tom 34 pt. *Egzotyczne szlaki. O polskich badaniach etnograficznych w Afryce, Azji i Ameryce w dobie powojennej*, w opracowaniu redakcyjnym L. Dziegla i tom 35 autorstwa J. Pawłowskiej, zatytułowany *Wieś warmińska Brąswałd w woj. olsztyńskim*. Planuje się, że pozycje te ukażą się na przełomie 1986/1987 roku. Oprócz tego w stadium opracowania redakcyjnego znajdują się inne prace przewidziane do druku na łamach „Archiwum” — tj. *Bibliografia zawartości rocznika „Lud” za lata 1895-1985* oraz rękopiśmienne materiały J. Świętka zatytułowane *Brzozowa i okolice Zakliczyna*, które wypełnią 5 kolejnych zeszytów „Archiwum Etnograficznego”. Seria „Archiwum Etnograficzne” publikuje prace techniką małej poligrafii obniżając przez to nakłady finansowe Towarzystwa na działalność wydawniczą. Planuje się, że w jej ramach opublikowane zostaną bibliografie zawartości etnograficznej takich czasopism jak „Ziemia”, „Wisła”, „Przyjaciel Ludu” i inne opracowywane sukcesywnie przez Ośrodek Dokumentacji i Informacji Etnograficznej w Łodzi, pod kierunkiem prof. dr Bronisławy Kopczyńskiej-Jaworskiej. Ponadto w zbiorach tzw. „Archiwum Naukowego” przy ZG PTL znajdują się cenne rękopisy etnograficzne, które podobnie jak wspomniane już dzieło J. Świętka należy udostępnić szerszemu ogółowi poprzez ich opublikowanie. Temu celowi służyć będzie przede wszystkim seria „Archiwum Etnograficzne”, kierowane przez dr. Janusza Kamockiego.

W związku z zaleceniami Polskiej Akademii Nauk aby maksymalnie działalność wydawnicza samofinansowała się podejmowano w okresie sprawozdawczym takie przedsięwzięcia edytorskie, które miały na celu zdobycie dodatkowych środków na druk pozycji niskonakładowych takich jak „Lud”, „Łódzkie Studia Etnograficzne” czy „Literatura Ludowa”, a także tytułów publikowanych w ramach serii. Jest rzeczą naturalną, że osiągnięcie pełnego samofinansowania się wydawnictw PTL jest niemożliwe ze względu na niskie nakłady wydawnictw o charakterze naukowym, tam jednak gdzie szanse takie zarysowują się należy je w pełni wykorzystać. Że można to osiągnąć dowodzą inicjatywy wydawnicze z ostatniej kadencji, wydając trzy tytuły na których osiągnięto nawet pewien zysk finansowy. Do tytułów tych należą: *Wielkie Księstwo Poznańskie* — 7 tomów, będące wznowieniem DWOK

obejmującym Wielkopolskę, książka J. Kolbuszewskiego, pt. *Wiersze z cmentarza*, Wrocław 1985 i reprint książek A. Fischera — *Połabianie, Łużycanie i Polacy*. Aktualnie wyraźnie rysuje się szansa wprowadzenia do planu wydawniczego dwu pozycji o charakterze samofinansującym się, do których należą „Encyklopedia wiedzy o kulturze kulinarnej ludu polskiego” w opracowaniu Jana Dekowskiego oraz „album *Polskie Stroje Ludowe*”, pod red. Barbary Bazieli. Urealnienie tych zamiarów wymaga jednak pełniejszej integracji wysiłków wydawniczych, uzyskania pomocy finansowej ze strony Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz przydziału papieru. Mając zapewnienie tego rodzaju pomocy dopiero wówczas należy zawierać umowy wydawnicze i formalizować zobowiązania na rzecz autorów. Są to bowiem przedsięwzięcia wydawnicze o dużej chłonności kosztów, już na etapie wstępnego przygotowywania publikacji. W chwili obecnej sprawa ta nosi charakter otwarty i anonsuje się ją delegatom jako zamierzenia na przyszłość. Wstępne uzgodnienia w tej sprawie zostały już uczynione i rokuja one szanse powodzenia pod warunkiem, że zajmą się nią osoby znające tok prac wydawniczych, zarówno na etapie redakcyjnym jak też i organizacyjnym. W okresie sprawozdawczym czyniono starania o dotacje na cele wydawnicze, które pokryły przede wszystkim koszt druku „Łódzkich Studiów Etnograficznych” oraz zbiorczego, zaległego, rocznika „Literatury Ludowej” za rok 1981. Z dotacji zewnętrznych zrealizowano druk 22 tomu „Łódzkich Studiów Etnograficznych” zawierających materiały z Opoczyńskiego, finansowany przez Muzeum w Opocznie, 23 tom zawierający materiały z południowo-zachodniej części regionu łowickiego, finansowany przez Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Skierniewicach, tom 24 zawierający artykuły dotyczące łódzkiej kultury robotniczej i filmu etnograficznego, finansowany częściowo przez Federację Stowarzyszeń Kulturalnych w Łodzi, tom 25 poświęcony Kaszubom — finansowany przez Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku oraz tom 26 zawierający materiały z regionu Opoczyńskiego, na który uzyskano środki finansowe z Muzeum w Opocznie. Ta prawdziwie troskliwa polityka finansowa Oddziału PTL w Łodzi idąca w kierunku pozyskiwania środków finansowych na działalność wydawniczą zasługuje na szczególne wyróżnienie. Jest to tym bardziej godne podkreślenia, że od początku istnienia „Łódzkich Studiów Etnograficznych” kolejni redaktorzy tego rocznika oraz władze Oddziału Łódzkiego PTL umiały zjednywać sobie sponsorów i same dźwigały trud wydawania pisma. Byłoby jednak rzeczą wielce pożądaną aby rocznik ten w następnej kadencji wszedł w normalny cykl wydawniczy. Aktualnie bowiem zaległości sięgają trzech lat gdyż w maju 1986 r. ukazał się tom 25 za rok 1983.

Wspomniana już trudna sytuacja wydawnicza Towarzystwa, którą zastano na początku kadencji rozciągała się również na dwumiesięcznik „Literatura Ludowa”, który posiadał wówczas zaległości wydawcze sięgające okresu czterech lat. Eliminacja tego zjawiska wymagała szczególnych zabiegów organizacyjnych i redakcyjnych, łącznie ze zmianami na stanowisku sekretarza redakcji. W rezultacie podjętych starań wyeliminowano w sposób zasadniczy te trudności. Wydano zaległe roczniki i przyjęto program zapewniający wejście pisma w normalny tok wydawniczy w roku 1987. Osiągnięto to przez współpracę z Oddziałem Wrocławskim Państwowego Wydawnictwa Naukowego, który od roku 1985 przejął od ZG PTL obowiązki edytorskie tego pisma. Najkorzystniej w sensie ciągłości ukazywania się kształtuje się sytuacja czasopisma „Lud”, który tradycyjnie już i w tym roku zdążył na obrady naszego Walnego Zgromadzenia.

Oprócz wymienionej powyżej działalności wydawniczej prowadzonej w ramach macierzystej jednostki jaką jest ZG PTL, w roku 1985 prowadzone były prace

redakcyjne nad tomem poświęconym pamięci badacza Kurpiów Adama Chętnika, stanowiącym pokłosie konferencji naukowej towarzyszącej Walnemu Zgromadzeniu Delegatów, które odbyło się w Łomży w 1984 r. Tom ten opracowany merytorycznie przekazany został wydawcy, którym jest Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów w Łomży.

Obraz edytorskiej działalności Towarzystwa stanie się bardziej pełny gdy dodamy do niego inicjatywy, które w tym zakresie podejmowane są przez Oddziały terenowe. Nie jest ich wprawdzie wiele lecz dopełniają one znakomicie starania ZG PTL na tym odcinku. Wyraźnie tutaj zarysowały się starania Śląskiego Oddziału PTL, w którym w roku 1985 przekazano do wydawnictwa Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach pracę pt. *Twórca ludowy i jego dzieło*, częściowo dotowaną przez ZG PTL na etapie badań i opracowania ich wyników. Książka omawia między innymi rzeźbę w węglu, wytwórczość drobnych wyrobów z drewna, hafty, koronkarstwo, przejawy życia muzycznego na Podbeskidziu, plastyki obrzędowej i inne przejawy ludowej twórczości na ziemi śląskiej. Tutaj też skonkretyzowano wcześniej anonsowany zamiar opracowania *Słownika Etnografii Śląskiej*, pracy wartościowej i niezwykle potrzebnej, którą jako Towarzystwo powinniśmy promować, a nawet włączyć do jednej ze swych serii wydawniczych.

Urealniony zostanie także dawny projekt PTL w Toruniu, w zakresie wydania pracy pt. *Region, przyczyny różnicowań kulturowych*, zawierającej artykuły stanowiące pokłosie konferencji pod tym samym tytułem, która towarzyszyła Walnemu Zgromadzeniu Delegatów PTL w Toruniu w 1978 roku. Ukazanie się tej pracy realizowanej wspólnie z Muzeum Etnograficznym w Toruniu będzie wartościowym dopełnieniem inicjatyw wydawniczych naszych Oddziałów. Stoimy na stanowisku pełnego popierania tej lokalnej inicjatywności i ze wszelkich miar należy ją wspierać, zwłaszcza że na rynku księgarskim bardzo mało jest książek o tematyce etnograficznej.

Przedstawiając sytuację wydawniczą podkreślić należy, że wszystkie przedsięwzięcia w tym zakresie podejmowane przez ZG PTL wykonywane były bez stałej obsady etatowej na stanowisku sekretarza wydawnictw Towarzystwa. Również kierowanie komitetami redakcyjnymi poszczególnych serii i czasopism nosi charakter społeczny, za co serdecznie dziękujemy wszystkim przewodniczącym tych komitetów. Uzupełnieniem tej działalności wydawniczej była systematyczna praca w zakresie dystrybucji wydawnictw. W tym celu wydano w okresie sprawozdawczym „Katalog wydawnictw PTL”, Wrocław 1983, zintensyfikowano sprzedaż poprzez Oddziały Towarzystwa oraz placówki agencyjne, przede wszystkim muzea. Ponadto rozesłano oferty do szkół i instytucji społeczno-kulturalnych na terenie kraju, zintensyfikowano kontakty z PP. „Dom Książki” oraz antykwariatami. Upowszechnia się praktyka kierowania naszych wydawnictw do miesięcznika „Nowe Książki”, na łamach którego ukazują się recenzje tych pozycji. W ocenie Zarządu dystrybucja wydawnictw prowadzona była właściwie, a łączne wpływy z tego tytułu wyniosły w okresie sprawozdawczym 6.581.000.— zł. Nadal jednak należy prowadzić bardziej aktywną dystrybucję naszych wydawnictw poprzez Oddziały Towarzystwa. W okresie sprawozdawczym doprowadzono także do właściwego składowania wydawnictw Towarzystwa likwidując nabrzmiały od lat problem magazynowy.

4. Biblioteka Naukowa im. Jana Czekanowskiego

Na początku kadencji nowo wybranego Zarządu Towarzystwa przystąpiono do szczegółowego rozpoznania potrzeb placówki, jedynej specjalistycznej biblioteki tego typu w kraju, posiadającej bogaty księgozbiór składający się z dzieł zwartych

i czasopism. Z ramienia Zarządu Głównego opiekę merytoryczną i organizacyjną nad biblioteką powierzono dr. Markowi Gawęckiemu, pracownikowi Instytutu Etnologii UAM w Poznaniu, wiceprezesowi ZG PTL. Za podstawowe przedsięwzięcia z tego obszaru uznano intensyfikację działalności nad gromadzeniem zbiorów, ich konserwację i systematykę. Dla zabezpieczenia realizacji tych przedsięwzięć przyjęto zasadę nie ograniczenia środków finansowych na zakupy biblioteczne, nie limitowania środków na konserwację zbiorów oraz przyznano jeden etat młodszego bibliotekarza (obecnie przebywa na urlopie wychowawczym) z powierzeniem mu obowiązków nad systematyką zbiorów tj. tworzenia katalogu rzeczowego.

W rezultacie tych działań w okresie sprawozdawczym księgozbiór biblioteki zwiększył się o 2010 woluminów i liczny obecnie 15.306 vol. dzieł zwartych oraz 15.307 vol. czasopism i wydawnictw seryjnych. Przy czym nie są to tylko nabytki dokonane w formie zakupów, bowiem obejmują one również pozycje pozyskane z rozległej wymiany wydawnictw krajowych i zagranicznych oraz dary. Spośród darów, które w ostatnim okresie wpłynęły do biblioteki najcenniejszym jest zbiór 88 pozycji książkowych i nadbitek autorskich, ofiarowanych przez uczestników międzynarodowej konferencji na temat „Innowacje w zwyczajach pożywieniowych”, która odbyła się w październiku 1985 r. w Karniowicach k. Krakowa. Są to w większości etnograficzne dzieła zwarte z krajów drugiego obszaru płatniczego (dolarowego). Wychodząc z założenia, że cennym uzupełnieniem zbiorów bibliotecznych jest nie tylko pozyskiwanie aktualnej produkcji wydawniczej lecz stałe penetrowanie księgarskiego rynku antykwarycznego przyjęto zasadę uczestnictwa w ważniejszych aukcjach księgarskich. Z ogólnej sumy 450 tysięcy wydatkowanej na zakup książek 209.550 zł przypadło na zakup 44 woluminów na 9 aukcjach antykwarycznych w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Poznaniu i Bydgoszczy. Zakupione tam książki to cenne, w większości unikalne wydawnictwa z końca XIX i początku XX wieku, które uzupełniły i dowartościowały księgozbiór biblioteki. Z ważniejszych pozycji wymienić należy: M. Mioduszewski, *Pastorałki i kołędy z melodjami czyli piosnki wesole ludu*, Kraków 1843; J. Chełszewski, *Złoty wianek. Zbiór pieśni*, Gniezno 1906; M. Janik, *Dzieje Polaków na Syberii*, Kraków 1928; I. Domejko, *Araukania i jej mieszkańcy*, Wilno 1860; K. Mokłowski, *Sztuka ludowa w Polsce*, Lwów 1905. Uznaje się zasadne w dalszym ciągu kontynuowanie tej formy zakupów bowiem stwarza ona możliwość pełniejszego zaopatrzenia biblioteki w ważne pozycje etnograficzne, których brak występuje w jej zbiorach. Zbiory te uzupełniano również zakupami wydawnictw w reprintach. Niewątpliwie najcenniejszym z nich będzie reprint 16-tomowego *Słownika geograficznego Królestwa i innych krajów słowiańskich* za 130 tysięcy złotych. Rekapitulując należy podkreślić, że ustępujący Zarząd przyjął zasadę nie limitowania środków finansowych na powiększenie zbiorów bibliotecznych i ich konserwację, której poddano 736 woluminy.

Ważną działalnością biblioteki jest wymiana wydawnictw. Obecnie prowadzona jest ona z 42 instytucjami krajowymi i 175 zagranicznym w 37 krajach świata. Aktywizując tę działalność zwrócono się do różnych instytucji naukowych i kulturalnych na świecie z nawiazaniem wymiany z Towarzystwem. W ten sposób lista instytucji, z którymi prowadzona jest wymiana wydawnictw powiększyła się o 20 placówek, obejmujących obszar Europy, Azji i Ameryki o różnym profilu działalności naukowej — muzea, towarzystwa naukowe, placówki uniwersyteckie, Akademie Nauk itp. Z ważniejszych placówek tego typu wymienić należy:

1. Museum für Völkerkunde we Wiedniu, skąd otrzymujemy dwa czasopisma: „Wiener Völkerkundliche Mitteilungen” oraz „Archiv für Völkerkunde”, prezentu-

jące prace z zakresu etnografii ludów pozaeuropejskich; 2. P. J. Meertens-Institut w Amsterdamie, skąd uzyskaliśmy wydawnictwo „Volkskundig Bulletin” — czasopismo etnografii holenderskiej; 3. Anthropological Institute of Nauzan University w Nagoya w Japonii, skąd otrzymuje czasopismo „Asian Folklore Studies” — poświęcone folklorowi, religii i sztuce ludów Azji; 4. Association for the Ainu — Folklore w Sapporo, skąd otrzymujemy interesujące publikacje dotyczące kultury Ajnów pod wspólnym tytułem „Reports on the Ainu Folklore”; 5. Institut National Haitien de la Culture et des Arts na Haiti, skąd otrzymaliśmy wydawnictwo „Bulletin du Bureau National d’Ethnologie”.

Generalizując, każda z nowoczesnych placówek wymiany jest ważnym, stałym punktem uzupełnienia zbiorów bibliotecznych. Z rozpoznania biblioteki wynika, że istnieją w tym względzie dalsze szanse powiększania punktów wymiany, zatem wskazaniem ustępującego Zarządu jest kontynuowanie tej pracy i ciągle jej optymalizowanie, zwłaszcza że wymiana zagraniczna jest jednym źródłem pozyskiwania książek strefy dolarowej. Tą drogą w okresie sprawozdawczym otrzymaliśmy 75 tytułów czasopism i serii z krajów kapitalistycznych oraz 50 tytułów z krajów socjalistycznych.

Podstawą sprawnego funkcjonowania biblioteki jest klasyfikacja zbiorów. Mając na uwadze udoskonalenie istniejących w bibliotece katalogów opracowano nowy schemat katalogu rzeczowego, który będzie podstawą szczegółowej klasyfikacji zbiorów bibliotecznych. Prace w tym zakresie zostały rozpoczęte i będą kontynuowane. Ponadto w okresie sprawozdawczym wykonano w bibliotece różne prace związane z przemieszczeniem zbiorów, w celu wygospodarowania maksymalnej ilości miejsca na nabytki. Utworzono także dział autografów tj. dzieł sygnowanych przez autorów dedykacjami dla księgozbioru Towarzystwa. Dotyczy to przede wszystkim książek wydanych przez PTL, a w miarę możliwości zostaną również podjęte starania o uzyskanie autografów na pozycjach wydawanych poza Towarzystwem. Praca ta prowadzona jest systematycznie i uzyskano już kilkadziesiąt autografów. W ten sposób wrośnie również bibliofilska ranga zbiorów.

Dopełnieniem tej działalności jest stała obsługa czytelników biblioteki przede wszystkim studentów etnografii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz pracowników naukowych, kulturalno-oświatowych i innych zainteresowanych kulturą ludową. Rocznie rejestruje się około 2.000 czytelników. Ponadto w ramach wypożyczeń bibliotecznych udostępnia się również książki zainteresowanym instytucjom w całym kraju. W czytelni biblioteki udostępnia się również zbiory archiwalne, które z braku odpowiedniego pomieszczenia mieszczą się w biurze ZG PTL. Udziela się także informacji bibliograficznych wszystkim zainteresowanym, a w ramach stałej współpracy przekazuje się co roku wykazy zagranicznych czasopism do Centralnego Katalogu Bieżących Czasopism Zagranicznych w Bibliotekach Polskich, znajdującego się w Bibliotece Narodowej w Warszawie.

Wyodrębnienie powyższej grupy zagadnień realizowanych w okresie sprawozdawczym przez ZG PTL nie obejmuje oczywiście wszystkich form tej działalności⁴, noszącej np. charakter organizacyjno-porządkowy, przeciwiający się w bieżącej pracy Prezydium Zarządu z poszczególnymi agendami organizacyjnymi Towarzystwa i jego Oddziałami terenowymi. Ograniczono się tu jednak do nich, ponieważ w nich tylko zauważamy wyraźniejsze zarysy odrębnych przedsięwzięć na tle całej działalności statutowej, realizowanych w okresie sprawozdawczym. Fakty

⁴ Zobacz publikowane w tym tomie sprawozdanie z działalności Redakcji *Dziół Wszystkich* Oskara Kolberga oraz Ośrodka Dokumentacji i Informacji Etnograficznej w Łodzi.

te nabiorą zapewne jeszcze większej wyrazistości w toku ich konfrontacji z działalnością Oddziałów Towarzystwa, które stanowią podstawę realizacji zadań statutowych Towarzystwa w zakresie ochrony kultury ludowej i jej popularyzacji oraz przy lekturze sprawozdań z działalności DWOK i ODIE.

mgr Antoni Kuczyński

Sekretarz Generalny

Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego

Koszalin, dnia 13 września 1986 roku.

62 WALNE ZGROMADZENIE DELEGATÓW
POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO
13 WRZEŚNIA 1986 R. KOSZALIN

Protokół

Walne Zgromadzenie Delegatów otworzyła Prezes A. Kowalska-Lewicka, proponując na przewodniczącą obrag mgr K. Kaczko. Na wstępie dokonano wyboru Komisji Matki. W jej skład weszli: mgr Z. Toroński (jako członek przewodniczący), dr D. Czubala, dr A. Spiss. Mgr Z. Troński zaproponował aby zebrani delegaci w ciągu następnej godziny składali do Komisji Matki wnioski personalne do Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.

Następnie przewodnicząca mgr K. Kaczko zaproponowała następujący porządek obrad:

1. Wspomnienia o zmarłych członkach PTL
2. Protokół z poprzedniego WZD w Lublinie
3. Sprawozdanie ZG z działalności w kadencji
4. Sprawozdanie Redakcji DWOK
5. Sprawozdanie finansowe
6. Sprawozdania Oddziałów (w kolejności alfabetycznej)
7. Sprawozdanie GKR

ad. 1. Reprezentanci Oddziałów odczytali wspomnienia o następujących zmarłych członkach PTL:

- Oddziału krakowskiego — o dr. Zbigniewie Białym, mgr Aleksander Passkas,
- Z Oddziału łancuckiego — o Annie Albigowskiej,
- Z Oddziału w Mszanie Dolnej — o Julianie Tonickim, Janie Grzywacu,
- Z Oddziału Gdańskiego — o Feliksie Markowskim,
- Z Oddziału opoczyńskiego — o Bolesławie Wojewódzkim,
- Z Oddziału poznańskiego — o Antonim Janiszewskim, mgr Marii Turczynowiczowej,
- Z Oddziału toruńskiego — o Marii Fryczowej,
- Z Oddziału warszawskiego — o Janinie Oryńzynie, Zdzisławie Mietlińskim, Zofii Oganezor, Helenie Rey, Arkadiuszu Wyszomirskim oraz nie będących członkami PTL prof. Witoldzie Dynowskim i Dobrosławie Miodowicz-Wolf.

Zebrani minutą ciszy uczcili pamięć zmarłych.

Przewodnicząca oddała głos w sprawach formalnych dr A. Lewickiej, która za-

proponowała zbiorczą dyskusję nad sprawozdaniami po odczytaniu sprawozdania finansowego, a także aby wybór Komisji Skrutacyjnej odbył się przed przerwą, co umożliwi powielenie listy kandydatów. Wnioski przeszły jednogłośnie.

ad. 2. Dr E. Fryś-Pietraszkowa odczytała protokół WZD w Lublinie w 1985 r.

ad. 3. Sekretarz Generalny PTL mgr A. Kuczyński przedstawił sprawozdanie Zarządu Głównego PTL za okres czteroletniej kadencji. Kończąc sprawozdanie podziękował współpracownikom, kierownikom agend i pracownikom administracji za współpracę.

ad. 4. Prof. J. Burszta wygłosił sprawozdanie Redakcji *Dziół Wszystkich* Oskara Kolberga i Redakcji „Ludu”.

ad. 5. Skarbnik ZG PTL mgr G. Skalski przeczytał sprawozdanie finansowe za okres 1982 - 1986 (do 30.06)

Po odczytaniu w.w. sprawozdań dokonano wyboru Komisji Wnioskowej i Skrutacyjnej.

Do Komisji Wnioskowej zaproponowano: dr J. Hajduk-Nijkowską, mgr. M. Rataja i dr B. Kołodziejską. Kandydatury zaaprobowano jednogłośnie.

Następnie Przewodniczący Komisji Matki mgr Z. Toroński przedstawił listę kandydatów do władz PTL.

Następnie wyłoniono Komisję Skrutacyjną w składzie: mgr Magdalena Liberska-Marinov, dr Halina Bittner-Szewczykowa, p. Krzysztof Gładkowski. Wybór Komisji był jednogłośnie.

Na przewodniczącą drugiej części obrad zebrani przez aklamację zaakceptowali mgr I. Wronkowską.

ad. 6. Sprawozdania Oddziałów Towarzystwa zostały odcytane przez ich przedstawicieli w następującej kolejności: Oddziały — gdański, kaliski, śląski (Oddział koszański złożył wszystkim delegatom powielone sprawozdanie z działalności), krakowski, Oddział Leszno, Lubelski, łancucki, łódzki, Oddział w Mszanie Dolnej. (Tu przez aklamację przyjęto wniosek mgr M. Kopacz o syntetyczne przedstawienie działalności Oddziałów). Dalej Oddziały — w Opocznie, opolski, poznański, szczeciński, toruński, warszawski, wrocławski, Oddział w Zielonej Górze.

Po odczytaniu sprawozdań Oddziałów głos zabrała Prezes dr A. Lewicka wypunktowując najistotniejsze sprawy zawarte w sprawozdaniu Sekretarza Generalnego. Powzięte na początku kadencji ZG postanowienie nie prowadzenia działalności pozornej w ramach PTL konsekwentnie było realizowane. Zarząd dążył do polepszenia sytuacji lokalowej Towarzystwa, jednak starania o nowy lokal nie zostały uwieńczone powodzeniem. Jedynie w przypadku magazynu wydawnictw sprawa została doprowadzona do końca — usunięto wydawnictwa z magazynu przy ulicy Szewskiej, zaś magazyny na ul. Przybyszewskiego zostały zaopatrzone w półki do składowania wydawnictw. Zarząd starał się także nawiązać ścisły kontakt z Oddziałami, popierał tworzenie się kół zainteresowań (kulturą Ormian, Asyryjczyków, Łużyczan). Istotne w kadencji były też sprawy wydawnicze. Wznowiono nowe serie, przyspieszono druk złożonych już publikacji. Aby rozszerzyć współpracę międzynarodową wprowadzono obszerniejsze abstrakty obcojęzyczne w wydawnictwach, nawiązano też nowe kontakty z instytucjami zagranicznymi prowadzącymi wymianę swych publikacji.

Da'szym ze zrealizowanych celów ZG była intensywniejsza niż dotąd sprzedaż zmagazynowanych książek i czasopism. Inną cenną inicjatywą Towarzystwa była też zorganizowana w 1985 r. międzynarodowa konferencja pt. Innowacje w zwyczajach żywienionych. (Wzięło w niej udział 60 osób z 15 krajów Europy i Ameryki). Być może zapoczątkuje ona serię tego rodzaju jednotematycznych między-

narodowych spotkań i tym samym wyprowadzi Towarzystwo na międzynarodowy „rynek naukowy”.

W przypadku prac Biblioteki nie został niestety zrealizowany z przyczyn personalnych projekt sporządzenia katalogu rzeczowego.

Prezes zaapelowała też o ściślejszą współpracę polskich etnografów z Towarzystwem, gdyż jest ono jedynym forum, na którym spotkać się mogą etnografowie skupieni w różnych placówkach resortowych.

Uwagami dr Lewickiej do odczytanych sprawozdań były:

- prośba do Sekretarza Generalnego o umieszczenie w sprawozdaniu ZG Oddziału koszalińskiego jako dobrze pracującego;
- zapytanie do Oddziałów szczecińskiego i kaliskiego co oznacza termin „członek-kandydat”. Wyjaśniono tu, że termin ten określa członka jeszcze nie zatwierdzonego przez ZG, a który to członek już złożył deklarację członkowską.

Prezes podkreśliła też cenną inicjatywę Oddziału łódzkiego — organizacji spotkań całego łódzkiego środowiska etnograficznego po sezonie badawczym i dzielenia się swymi doświadczeniami.

Następnie prof. B. Jaworska i mgr Z. Toroński zgłosili wniosek o przełożenie dyskusji nad sprawozdaniami na czas obliczania głosów. Wniosek przyjęte jednogłośnie.

ad. 7. Doc. E. Pietraszek odczytał sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej i postawił wniosek o udzielenie Zarządowi Głównemu absolutorium. Wniosek przeszedł przy 3 głosach wstrzymujących się.

WYBORY

Przewodniczący Komisji Matki po zapoznaniu się z listą obecności zawiadomił zebranych, że na sali obecnych jest 70 delegatów, którzy mają prawo głosu. Następnie członkowie Komisji Skrutacyjnej rozdali listy do głosowania.

W trakcie głos zabierali:

- dr A. Kowalska-Lewicka przedstawiając kandydatury osób pierwszy raz pretendujących do władz, co zdaniem prof. B. Jaworskiej powinno mieć miejsce znacznie wcześniej — wówczas gdy zgłaszano ich kandydatury Komisji Matce.
- J. Micał z Łańcuta, kierując się swą niezajomością kandydatów zapytał jaka byłaby ważność listy bez skreśleń. Doc. E. Pietraszek wyjaśnił, że zgodnie z ordynacją wyborczą Towarzystwa głos taki byłby nieważny, natomiast ważna byłaby większa niż wskazana ilość skreśleń.

Uzupełniono i poprawiono też pomyłki na liście kandydatów.

Gdy delegaci dokonywali wyboru i złożyli listy do urny wyborczej, do pracy przystąpiła Komisja Skrutacyjna.

W trakcie oczekiwania na wyniki wyborów, toczyła się dyskusja na temat roli Towarzystwa w dziedzinie badań etnograficznych oraz jego możliwościach w upowszechnianiu informacji n.t. kultury ludowej.

Mgr W. Błaszkowski ubolewał nad gwałtowną urbanizacją wsi powodującą zanik tradycyjnego stylu życia, upodabnianie się (zwłaszcza wystroju izb wiejskich) do wzorców miejskich, nie zawsze najlepszych. Postulował upowszechnianie na wsi wiadomości o kulturze ludowej, uświadamianie jej wartości ogólnonarodowej. Wskazał tu na rolę nauczycieli wiejskich. Kierowanie się wygodą, brak gustu i niedowartościowanie własnej kultury regionalnej — powodują ten stan rzeczy na wsi.

Aby nie dopuścić do całkowitego zaniku kultury ludowej na wsi należałoby ten stan rzeczy jak najszybciej zmienić.

Prof. M. Znamierowska-Prüfferowa podzieliła się refleksjami na temat zbiorów etnograficznych w Polsce i informacją o nich poza granicami kraju. Jako kraj bogaty w zabytki powinniśmy wyjść na zewnątrz, nawiązać szersze kontakty z zagranicą. Wiąże się to także z pozyskiwaniem przez muzea i inne placówki (a także Towarzystwo) w drodze wymiany wydawnictw zagranicznych. Tu dr M. Gawęcki uzupełnił, że istnieje dostępny w bibliotekach „Katalog wydawnictw zagranicznych w bibliotekach polskich”, toteż apel pani prof. M. Znamierowskiej-Prüfferowej o ankietę n.t. wydawnictw zagranicznych znajdujących się w bibliotekach poszczególnych placówek został już uprzedzony ogólnym zarządzeniem.

Pan A. Zwolak nawiązując do wypowiedzi mgr. W. Błaszковского zapytywał, czy w gestii etnografów leży propagowanie ludowości w sytuacji, gdy zanika dawny styl życia a ludowość zostaje wyparta przez wzory miejskie. Ubolewał też nad marginalnie potraktowaną dyscypliną (etnografią) w materiałach II Kongresu Nauki Polskiej.

Pan J. Kapłon w swej wypowiedzi zaapelował o ratowanie zabytków, dążenie do ratowania zachowanych a już ginących relikwów kultury ludowej. Proponował też rozważenie kwestii współpracy z organizacjami mającymi zbieżne z Towarzystwem cele w upowszechnianiu kultury ludowej.

Następnym punktem porządku dziennego było wystąpienie Komisji Wnioskowej, która przedstawiła wnioski pod głosowanie (uchwała w załączeniu).

Na zakończenie Przewodnicząca obrad mgr I. Wronkowska serdecznie podziękowała ustępującemu Zarządowi Głównemu.

Następnie Komisja Skrutacyjna ogłosiła wyniki wyborów do władz Towarzystwa, po czym Zarząd ukonstytuował się.

WYNIKI WYBORÓW

Do Zarządu Głównego PTL wchodzi:

1. mgr Antonowicz Kalina — Toruń, 45 głosów, członek ZG
2. dr Bohdanowicz Janusz — Wrocław, 53 głosy, z-ca skarbnika
3. prof. Burszta Józef — Poznań, 56 głosów, członek ZG
4. dr Stanisław Chmielowski — Leszno, 45 głosów, wiceprezes
5. dr Wanda Czapran — Wrocław, 42 głosy, członek ZG
6. dr Ewa Fryś-Pietraszkowa — Kraków, 54 głosy — z-ca sekr. general.
7. dr Gawęcki Marek — Poznań, 53 głosy, wiceprezes
8. mgr Jeż-Jarecka Zofia — Warszawa, 51 głosów, członek ZG
9. mgr Kaczko Krystyna — Katowice, 52 głosy, członek ZG
10. dr Kłodnicki Zygmunt — Wrocław, 47 głosów, członek ZG
11. dr Kowalska-Lewicka Anna — Kraków, 56 głosów, prezes
12. doc. Kucharska Jadwiga — Łódź, 43 głosy, członek ZG
13. mgr Kuczyński Antoni — Wrocław, 52 głosy, sekretarz general.
14. mgr Lasowa Teresa — Gdańsk, 44 głosy, członek ZG
15. doc. Paluch Adam — Wrocław, 43 głosy, członek ZG
16. dr Parnowska Magdalena — Warszawa, 48 głosów, członków ZG
17. mgr Toroński Zbigniew — Poznań, 44 głosy, skarbnik
18. mgr Tubaja Roman — Toruń, 46 głosów, członek ZG
19. dr Wołos Kazimiera — Koszalin, 57 głosów, członek ZG

Zastępcy:

1. doc. Dziegiel Leszek — Kraków, 41 głosów
2. prof. Jasiewicz Zbigniew — Poznań, 40 głosów
3. mgr Jastrzębski Józef — Łódź, 41 głosów

Do Zarządu Głównego nie weszli:

1. mgr Fedyk Kazimierz — Poznań, 24 głosy
2. mgr Jacher-Tyszkowa Aleksandra — Kraków, 26 głosów
3. prof. Jaworska Bronisława — Łódź, 39 głosów
4. mgr Kabat Irena — Poznań, 20 głosów
5. mgr Kapłon Jan — Mszana Dln., 39 głosów
6. mgr Kopacz Magdalena — Kraków, 29 głosów
7. mgr inż. Krzysztofowicz Klemens — Kraków, 32 głosy
8. mgr Lech Józef — Łódź, 34 głosy
9. doc. Pietraszek Edward — Wrocław, 28 głosów
10. mgr Różycka Katarzyna — Wrocław, 35 głosów
11. mgr Zwolak Antoni — Lublin, 39 głosów

Główna Komisja Rewizyjna:

1. dr Bartosz Adam — Kraków, 53 głosy
2. dr Kamocki Janusz — Kraków, 60 głosów
3. mgr Skalski Grzegorz — Poznań, 54 głosy, przewodniczący

Zastępcy członków GKR:

1. mgr Błazkowski Wojciech — Gdańsk, 51 głosów
2. mgr Łuczkowski Jan — Opoczno, 50 głosów

Do GKR nie wchodzi:

1. dr Marczak Krystyna — Lublin, 49 głosów

Sąd Koleżeński:

1. mgr Pelczar Adam — Szczecin, 46 głosów
2. doc. Szyfer Anna — Poznań, 50 głosów
3. mgr Wronkowska Irena — Toruń, 52 głosy

Do Sądu Koleżeńskiego nie wchodzi:

1. prof. Wokroj Franciszek — Poznań (brak danych z Komisji Skrt.)

Protokółowała
mgr Maria Niewiadomska

UCHWAŁA 62 WALNEGO ZGROMADZENIA DELEGATÓW
POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO

Komisja Wnioskowa powołana przez 62 Walne Zgromadzenie Delegatów PTL w Koszalinie w składzie: dr Janina Hajduk-Nijakowska, dr Barbara Kołodziejska, mgr Andrzej Rataj, po zapoznaniu się z wnioskami przesłanymi do Zarządu Głównego oraz zebraniu wniosków zgłoszonych w dyskusji i w czasie trwania obrad Walnego Zgromadzenia Delegatów, przedstawia je delegatom z prośbą o przyjęcie.

Uchwalono następujące wnioski:

1. 62 Walne Zgromadzenie Delegatów PTL w pełni akceptuje wniosek Oddziału Łódzkiego o nadanie mgr Zofii Neyman tytułu honorowego członka Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego.
2. Walne Zgromadzenie Delegatów akceptując wniosek doc. dr hab. Zofii Staszczak w sprawie powołania Funduszu Pomocy Koleżeńskiej zobowiązuje nowo wybrany Zarząd do opracowania w terminie do końca grudnia 1986 r. regulaminu tworzenia i gospodarowania środkami tego Funduszu.
3. Z uwagi na podjęcie przez Redakcję *Dziat Wszystkich* Oskara Kolberga bardzo pracochłonnych działań związanych z indeksowaniem całej spuścizny Kolberga, Walne Zgromadzenie Delegatów uważa, że istnieje pilna konieczność wzmocnienia składu osobowego Redakcji w celu pomyślnego i w miarę szybkiego sfinalizowania prac wydawniczych. Walne Zgromadzenie Delegatów zobowiązuje nowo wybrany Zarząd do wystąpienia z wnioskiem do Polskiej Akademii Nauk o zatrudnienie w Redakcji dwóch nowych pracowników: muzykologa i folklorysty, co umożliwi Redakcji rozpoczęcie systematycznej pracy nad przygotowaniem indeksu.
4. Walne Zgromadzenie Delegatów przyjmuje wniosek Oddziału PTL w Łodzi i proponuje Zarządowi Głównemu rozpatrzenie możliwości przygotowania i wydania przez PTL słownika etnografów i miłośników etnografii, których dorobek miał szczególne znaczenie dla rozwoju dyscypliny.
5. Walne Zgromadzenie Delegatów z zadowoleniem przyjmuje wniosek Oddziału Poznańskiego, który zadeklarował gotowość zorganizowania kolejnego zjazdu delegatów. Ustala, że 63 Walne Zgromadzenie Delegatów PTL odbędzie się w 1987 r. w Poznaniu w połączeniu z sesją naukową na temat pozaeuropejskich badań etnograficznych.
6. W trosce o bardziej ekonomiczne wykorzystanie czasu obrad Walnego Zgromadzenia Delegatów, a tym samym przeznaczenie większej ilości czasu na dyskusję i wymianę doświadczeń, Walne Zgromadzenie Delegatów zobowiązuje nowo wybrany Zarząd do reorganizacji sposobu prowadzenia obrad. Niezbędnym wydaje się zrezygnowanie z odczytywania sprawozdań przez przedstawicieli wszystkich oddziałów PTL, a także wszystkich, wraz z protokołami, dokumentów centralnych władz PTL. Walne Zgromadzenie proponuje powielanie przygotowanych wcześniej dokumentów w ilości wystarczającej do zapoznania się z nimi wszystkich delegatów. W tej sytuacji wystąpienia przedstawicieli władz PTL ograniczyłyby się do prezentacji najistotniejszych zagadnień.
7. W związku z nie udzieleniem przez Dyrektora Muzeum Etnograficznego w Krakowie pracownikom tegoż Muzeum — delegatom na WZD i członkom władz PTL — zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia celem wzięcia udziału w WZD w Koszalinie, delegaci, widząc w tym niedocenianie Towarzystwa, popierają wniosek delegatów oddziału krakowskiego i zobowiązują nowo wybrany Zarząd do pisemnego wyrażenia ubolewania w tej sprawie na ręce dyrektora Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Krakowa z wiadomością do Muzeum.
8. WZD zobowiązuje nowo wybrany Zarząd Główny do sfinalizowania w najbliższym roku spraw związanych z nowelizacją statutu.
9. Walne Zgromadzenie Delegatów stwierdza, że zgodnie z zaleceniami powziętymi na 53 WZD w Kaliszu reaktywowana została działalność wydawnicza Towarzystwa i uznaje ją za ważny element statutowej działalności, zwłaszcza że Polskie Towarzystwo Ludoznawcze posiada wieloletnie tradycje w wydawaniu publi-

kacji o charakterze etnograficznym i jest jedynym w Polsce wydawnictwem specjalistycznym tego rodzaju. Mając na uwadze dalszy rozwój działalności edytorskiej Towarzystwa, WZD zobowiązuje ZG PTL do utworzenia etatu Sekretarza Wydawnictw PTL i stworzenia optymalnych warunków dla jego pracy oraz dalszej aktywizacji polityki wydawniczej Towarzystwa.

Przewodnicząca Komisji Uchwał
i Wniosków

Koszalin, 13 września 1986

dr Janina Hajduk-Nijkowska

DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA DOKUMENTACJI I INFORMACJI ETNOGRAFICZNEJ PTL W KADENCJI 1982 - 1986

Ośrodek Dokumentacji i Informacji Etnograficznej z siedzibą w Łodzi prowadził działalność statutową zgodnie z planem pracy zatwierdzonym przez Prezydium ZG PTL.

W okresie sprawozdawczym podstawy obszar tematyczny w planach pracy Ośrodka związany był z działalnością bibliograficzną. Przy współpracy Komitetu Nauk Etnologicznych PAN i przy jego finansowym poparciu ukończono prace nad bibliografią etnografii polskiej za lata 1961 - 1969. Bibliografia wydana została przez Ossolineum w latach 1982 (cz. 1) - 1983 (cz. 2). W toku są prace nad bibliografią etnograficzną bieżącą (do druku przygotowywana bibliografia za lata 1976 - 1985) oraz retrospektywną (za lata 1926 - 1939).

Tradycyjnie opracowuje się selektywną bibliografię etnograficzną dla Międzynarodowej Bibliografii Nauk Społecznych wydawanej przez Comité Internationale pour Documentation des Sciences Sociales i Internationale Volkskundliche Bibliographie oraz kontynuuje współpracę z Redakcją DEMOSU, przekazując abstrakty polskich publikacji. W ODiIE mieści się polska Redakcja DEMOSU.

Zakończono bibliografię zawartości „Literatury Ludowej” za lata 1957 - 1982 oraz bibliografię zawartości „Ludu” za lata 1895 - 1985 (obie prace ukażą się drukiem w ramach „Archiwum Etnograficznego”). Bibliografie te są realizacją uchwały WZD w Łomży o ukierunkowaniu prac ODiIE na bibliografie zawartości czasopism o treści etnograficznej.

W ramach współpracy Ośrodka z Komitetem Nauk Etnologicznych PAN kontynuowano prace nad słownikiem ludowej kultury materialnej do celów dokumentacji muzealnej. W okresie sprawozdawczym prace koncentrowały się nad tematami: budownictwo, strój, rolnictwo, wnętrze, pożywienie i ceramika. Do tematów tych zgromadzono hasła z wypisami z literatury i tablice hierarchiczno-tematyczne.

Ponadto Ośrodek prowadzi stałą działalność dokumentacyjno-informacyjną, w ramach której na bieżąco uzupełnione są kartoteki osobowa, muzealna i instytucji etnograficznych w kraju i za granicą. Na podstawie danych przygotowywane są materiały do kroniki „Ludu”, obejmujące wykaz prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych z zakresu etnografii, krajowych spotkań i wystaw etnograficznych.

W ramach działalności informacyjnej ODiIE prowadzi wymianę bibliografii z zagranicznymi instytucjami etnograficznymi oraz udziela informacji na zapytania z zakresu etnografii. Rozsyłane są też komunikaty o konferencjach międzynarodowych.

Ośrodek koordynował także pracę Sekcji Korespondentów Terenowych rozsyłając ankiety (przechowywanie i konserwacja mięsa i wędlin, pożywienie robotników łódzkich, doroczna i rodzinna obrzędowość żydowska, demonologia, życie i praca w Łodzi) a następnie materiały włączając do archiwum Sekcji. W okresie sprawozdawczym zorganizowany został IV Zjazd Korespondentów Terenowych w Łodzi.

Maria Niewiadomska

DZIAŁALNOŚĆ REDACJI DZIEŁ WSZYSTKICH OSKARA KOLBERGA W POZNANIU W OKRESIE OD 1.07.1982 DO 30.06.1986

Sytuacja wydawnicza

W roku 1983 Redakcja DWOK wydała t. 62 *Pisma muzyczne* cz. II, o obj. 51,5 a.w. W roku 1985 ukazał się kolejny tom DWOK, mianowicie I część *Materiałów do etnografii Słowian Południowych i Zachodnich — Łużyce*, o obj. 21,3 a.w. Był to tom nr 59/1.

Redakcja DWOK wznowiła 7-tomową monografię *Wielkie Księstwo Poznańskie*, tj. tomy 9 - 15 DWOK.

Tak więc łącznie Redakcja DWOK wydała do czerwca 1986 r. 63 tomy *Dzieł Wszystkich* (nr-y tomów: 1 - 36, 39 - 46, 48 - 57, 59/1, 60 - 66), w tym 27 tomów z rękopisów, o łączne objętości 1844,3 a.wyd. Doliczając do tego wszystkie wznowione przez Redakcję tomy DWOK (t. 1 - 6, 9 - 15 i 60 o obj. łącznej 324 ark. wyd.) wydano ogółem 2168,3 ark. wyd.

Powyższe syntetyczne wyliczenie należy uzupełnić informacją, że poza przygotowaniem danego tomu redakcyjnie i merytorycznie zespół redakcyjny musi do każdego tomu wykonać 4 pełne korekty tekstów i tyleż korekt zarówno kalek ozalidowych z nutami, jak i wydrukowanych nut oraz prowadzić stałe konsultacje z drukarnią i Wydawnictwem (w w/w przypadkach było to PMW w Krakowie) celem wypracowania odpowiedniego kształtu DWOK. Te niezwykle czasochłonne czynności muszą być wykonane terminowo, dlatego też każdorazowy spływ do Redakcji korekt całkowicie odrywa pracowników od bieżących prac merytorycznych. Nie trzeba tu dodawać, że taka sytuacja nie sprzyja systematycznemu przygotowaniu dalszych materiałów do druku.

W okresie sprawozdawczym, po odpowiednim przygotowaniu, przekazano do PWM kompletnie zestawione materiały do druku nast. tomów:

- t. 62/2 *Pieśni i melodie ludowe w opracowaniu fortepianowym* cz. 2,
- t. 68 *Kompozycje wokalne i instrumentalne* O.K., zawierający partytury i libretta oper skomponowanych przez Kolberga — materiał niezwykle trudny w opracowaniu.

W PWM znajduje się ponadto t. 69/1 *Pieśni i melodie ludowe w opracowaniu fortepianowym* cz. 1. Redakcja wykonała do tego tomu wszystkie korekty i ten tom podpisany do druku czeka tylko na wydrukowanie. Tom 69/1 jest poważnie opóźniony i mimo naszych wielu monitów PWM nadal zwleka z wydrukowaniem tej pozycji.

Redakcja DWOK aktywnie uczestniczy także w innych akcjach wydawniczych Towarzystwa. Pracownik Redakcji DWOK zorganizował i przeprowadził wydanie reprintu 3 tomików pracy A. Fischera pt. *Połabianie, Łużycanie i Polacy*, a w roku

bieżącym nadzorował wydanie kolejnego tomu z serii „Prace etnologiczne”, *Język a kultura w myśli etnologicznej* W. Burszty.

Na zakończenie tej części sprawozdania dodać należy, że w latach 1982 - 1983 Redakcja uruchomiła we własnym zakresie sprzedaż komisową wydawnictw własnych jak i innych PTL-u za pośrednictwem antykwariatu w Poznaniu. Akcja ta przyniosła w wyniku wymierne wpływy finansowe oraz umniejszyła zapasy magazynowe o kilkaset pozycji.

Tom y w opracowaniu

W okresie 1982 - 1986 prace zespołu Redakcji DWOK koncentrowały się głównie na tomach:

t. 37 - 38 *Komentarze*

Do tomów *Lubelskie* (16 - 17) przygotowano komplet materiałów (w maszynopisie), zawierający:

- wstęp — z omówieniem źródeł, badań i podróży Kolberga, współpracy z informatorami, wykazem dawnej literatury i zachowanych rękopisów,
- przypisy źródłowe do poszczególnych tomów i rozdziałów monografii, a także katalog melodii i tekstów pieśni,
- wykaz zachowanych źródeł rękopiśmiennych,
- zestawienie bibliografii cytowanej i odnotowanej przez Kolberga,
- indeks geograficzny.

Tak więc do monografii *Lubelskie* dysponujemy obecnie kompletem danych niezbędnych do ostatecznego sformułowania „komentarzy” do tych tomów. Po ustaleniu i wydzieleniu materiału do części suplementowej *Lubelskiego*, który musi być opracowywany równolegle z komentarzem, będzie można przystąpić do sformułowania ostatecznej wersji komentarza (do druku) do *Lubelskiego*. Zgodnie z decyzją Komitetu Redakcyjnego będzie to model, wg którego opracowane zostaną wszystkie pozostałe części DWOK wydane przez Kolberga.

Do tomów *Krakowskie*: opracowano dokumentację źródłową dla t. 5 i 8 DWOK *Krakowskie* w postaci:

- przypisów źródłowych do w/w części monografii oraz odniesień do układu systematycznego *Polskiej Bajki Ludowej* oraz zestawienia bibliograficznego prac cytowanych i odnotowanych przez Kolberga.

Do tomów *Kujawy* (t. 3 - 4 DWOK) zebrano i opracowano dokumentację źródłową. Zestawiono tę dokumentację już w postaci maszynopisu zawierającego:

- bibliografię prac cytowanych i odnotowanych przez Kolberga w tomach 3 i 4, przy czym w pracach do których udało się dotrzeć (lub dostępnych) określono sposób wykorzystania ich przez OK,
- wykaz zachowanych źródeł rękopiśmiennych do materiału publikowanego z określeniem autorstwa i rodzaju rękopisu,
- odesłania do typów bajkowych.

t. 47 *Chełmskie*, cz. III

Opracowano kompletny materiał do wszystkich rozdziałów budowanego tomu, uzyskując jednocześnie komplet materiałów do suplementu „chełmskiego”.

- Przygotowano do druku (w ostatecznej wersji) wszystkie melodie do tego tomu (z tekstem i bez), łącznie 151 pozycji
- przeprowadzono szczegółową klasyfikację materiału pieśniowego wg kryteriów i zasad praktykowanych przez OK a stosowanych dla całości DWOK. Poprzedziła ją analiza poszczególnych wariantów i wątków. W efekcie wyodrębniono pieśni

- obrzędowe doroczne i weselne a także zespół pieśni z rkp. Andrzeja Wojtasa, przewidując publikację tego zespołu jako zwartej całości,
- zweryfikowano ostatecznie komentarz do wszystkich rozdziałów i zredagowano przypisy źródłowe (odniesienia bibliograficzne oraz rękopiśmienne) i interpretujące,
 - Zgromadzono materiał do wstępu omawiającego źródła kolbergowskie, badania i podróże terenowe, współpracowników (np. Hemplów i ich archiwalia), zachowane rękopisy itp.

Zebrany materiał zawiera zrab źródłowy (bez wstępu, bibliografii i indeksów) z przypisami. Znajdują się w nim wybrane i przygotowane wszystkie materiały źródłowe dotyczące Chełmszczyzny nie opublikowane wcześniej (w cz. I i II) a kwalifikujące się do wydania w III części jako suplementy.

Przebieg i wyniki dotychczasowych badań i prac nad przedstawionymi powyżej komentarzami do monografii regionalnych wydanych przez Kolberga oraz suplementami, zwłaszcza cz. III *Chełmskiego* przemawiają za koniecznością rewizji dotychczasowego profilu edytorskiego w zakresie wydania komentarzy i suplementów, tj. za opublikowaniem ich łącznie dla każdej monografii w postaci odrębnego zeszytu (tomu) — z wspólnym dla całości wstępem, zestawieniami bibliograficznymi, indeksami, wykazem źródeł.

Analiza opracowanego już przez nas materiału wskazuje wyraźnie na celowość takiej koncepcji ze względu na to, że zarówno komentowane przez nas, wydrukowane wcześniej materiały kolbergowskie, jak i pozostałe w rękopisach, a przygotowywane obecnie do wydania jako suplementy bazują na tych samych dla każdej monografii źródłach (zespoły rękopiśmienne Kolberga i współpracowników), pochodzących z tychże samych badań (chronologia, autorstwo, literatura).

Kilkuletnie badania pozwalają twierdzić, że prace nad komentarzami oraz suplementami wymagają jednego i wspólnego warsztatu badawczego. Łączne potraktowanie suplementów i komentarzy da pełniejszy i bardziej zwarty obraz prac i dokonań Kolberga oraz jego metod badawczych i edycyjnych w zakresie poszczególnych monografii regionalnych. Stąd też rysuje się koncepcja wydania cz. III *Chełmskiego* (suplementu) łącznie z komentarzami do 2 pierwszych części jako edycyjnej całości z jednym, wspólnym wstępem, bibliografią, wykazami źródeł i indeksami. Projekt powyższy wymaga jednak przeanalizowania przez Komitet Redakcyjny.

t. 76 - 80 *Indeksy*

Problematyka indeksowania DWOK od wielu lat stanowi najtrudniejszy bodaj temat badań, nad którym pracuje zespół redakcyjny DWOK. Obecnie prace nad pełnym opracowaniem i wydaniem całości spuścizny Kolberga doprowadzone zostały do takiego momentu, w którym prawidłowe skonstruowanie zespołu indeksów do DWOK jest niezbędne. Mimo, że do opracowania i wydania pozostało jeszcze szereg tomów źródłowych, już teraz trzeba problem ten ostatecznie rozstrzygnąć. Indeksy DWOK obejmować będą olbrzymią liczbę haseł i opracowanie ich będzie trwało wiele lat. Sprawa jest zatem nader pilna.

Zgodnie z decyzjami Komitetu Redakcyjnego dokonano ponownej weryfikacji wcześniej rozpoczętych indeksów pod kątem dalszej przydatności. Opracowano przegląd najnowszych koncepcji indeksowania i budowy tezaurusów oraz wydzielono zespół indeksów, na podstawie których weryfikuje się przydatność budowanych obecnie koncepcji szczegółowych.

Do tomu 80, *Indeks muzyczny*, posiadamy koncepcję kodowania incipitów melodii i wg niej wykonany został pełny zestaw fiszek z zakodowanymi incipitami melodii publikowanych w DWOK (uzupełniany w miarę ukazywania się kolejnych

tomów). Prowadzona jest stała weryfikacja tych zapisów oraz układanie i numerowanie kart. Liczba haseł (fiszek) rośnie jednak systematycznie i jak wydaje się, ostateczne opanowanie tego materiału ze względów czysto technicznych chociażby zmusi Redakcję do wykorzystania technik komputerowych.

Z powodu braku gotowych i sprawdzonych metod indeksowania materiałów zbliżonych choćby do zawartości DWOK, koncepcje indeksowania należy wypracować specjalnie dla tego zbioru. Podejmowane wielokrotnie próby pozyskania do współpracy naukowców z innych ośrodków naukowych uwieńczony zostały powodzeniem. Redakcja nawiązała ścisły kontakt z zespołem doc. Jerzego Bartmińskiego z Zakładu Języka Polskiego UMCS w Lublinie. W roku 1984 udało się nam doprowadzić do 2, bardzo dla nas cennych spotkań roboczych a w listopadzie 1985 zorganizowaliśmy w siedzibie Redakcji DWOK konferencję nt. *Problemy klasyfikacji i indeksowania całości edycji DWOK*.

Szczegółowe sprawozdanie z tej konferencji zamieszczone zostało w t. 70 „Ludu”. Wspomnieć tu jednak należy, że zespół redakcyjny w całości przygotował to spotkanie i przedstawił na nim szereg referatów, w których zapoznał grono naukowców z wielu ośrodków naukowych w kraju z całym naszym dotychczasowym dorobkiem w tym zakresie. Najważniejszym efektem tego spotkania było włączenie się Redakcji do ogólnopolskiej dyskusji nad systematykami i klasyfikacjami materiałów folklorystycznych i etnograficznych oraz zawiązanie trwałej współpracy z ośrodkiem lubelskim przy tworzeniu podwalin teoretycznych pod przyszły system indeksów DWOK.

W styczniu 1986 roku do współpracy z Redakcją pozyskaliśmy kilku specjalistów-informatyków z Ośrodka Informacji Naukowej UAM w Poznaniu, którzy podjęli się budowy systemu programowania i porządkowania materiałów w oparciu o komputer typu RIAD. Współpraca ta rokuje stworzenie technicznych przesłanek opanowania tak szerokiego materiału źródłowego, jakim jest dzieło Kolberga.

Kolejnym forum dyskusji stało się otwarte zebranie naukowe Komisji d/s Folklorystyki, działającej w ramach Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej PAN. Zebranie przygotował zespół redakcyjny DWOK, w dniu 26 maja 1986 przedstawiając 4 referaty prezentujące:

- podstawowe problemy tworzenia koncepcji systemu informatycznego DWOK,
- miejsce folkloru w DWOK,
- problemy warsztatu folklorystycznego Kolberga w świetle rękopisów,
- zagadnienia kolbergowskiej dokumentacji materiałów muzycznych.

Zaproponowana przez nas problematyka stała się podstawą szerokiej dyskusji, której stenogram liczy ponad 50 stron maszynopisu. Najważniejsze wnioski z tej dyskusji można ująć następująco:

1. Przyjęcie dość głębokiej a zarazem bardzo pracochłonnej formy indeksowania zakładającej, że wszystkie wybrane materiały zostaną opublikowane w indeksach. Informacje takie, bardzo obszerne, stanowiłyby niezwykle cenny materiał w obiegu naukowym — koncepcja ta wymaga jednak technik komputerowych (dyskietki). Za powyższą koncepcją przemawia jednak fakt, iż przy szczegółowym po-traktowaniu DWOK łatwiej jest dokonać krytycznego wyboru materiałów do druku niż „dokładać” informacje, które wymagałyby ponownego przeglądania całości zbioru.

2. Konieczność odciążenia indeksów od roli komentującej i interpretującej. Niezwykle potrzebne są więc osobne opracowania poruszające takie kwestie jak: metoda pracy Kolberga, zakres i sposób zbierania materiałów, zasady postępowania z wariantami (melodii) itd.

3. Należy założyć pewne typy działań na indeksach — sprawdzić je można na małej części materiału kolbergowskiego i na niej zrobić indeks rzeczowy. Na wąskim bowiem materiale można by już dość dokładnie sprawdzić czym będzie indeks rzeczowy i jakie fasety należałoby w nim umieścić.

Powyższe informacje, dotyczące zarówno komentarzy, suplementów jak i indeksów, wyraźnie określają obecne ukierunkowanie prac w Redakcji DWOK. Rozwikłanie zasygnalizowanych tu zaledwie problemów jest na obecnym etapie niezbędne — stąd też pewne zwolnienie w przekazywaniu kolejnych tomów DWOK do druku.

Inne prace

- przy udziale muzykologów w Redakcji nadal prowadzona jest ostateczna weryfikacja i inwentaryzacja materiału muzycznego zawartego w rękopisach O. Kolberga. Zestawiony na fiszach materiał stanowi bazę do ostatecznego zakwalifikowania nieopublikowanych jeszcze źródeł do tomów: *Komentarze-suplementy i Miscellanea*.
- Czterech pracowników Redakcji prowadzi własne badania naukowe. Efektem tych prac są zaawansowane prace doktorskie.
- Przygotowano i wygłoszono 11 2-godzinnych wykładów dla studentów muzykologii i etnografii z UAM (w ramach współpracy z odpowiednimi Katedrami), przygotowano sesję kolbergowską w Przysusze oraz konsultowano film o Kolbergu, zrealizowany przez Wytwórnię Filmów Oświatowych w Łodzi.
- przygotowano i przeprowadzono wysyłkę i rozliczenie tomów 62 oraz 59/1.

Badania problemowe MR III. 5

Zgodnie z umową zawartą z IS PAN Redakcja DWOK uczestniczy w badaniach nad tematem: *Pomniki kultury narodowej. Ich dokumentacja i interpretacja*. Okres sprawozdawczy pokrywa się z terminem drugiego już etapu współpracy z IS PAN (trwającego zwykle 4 lub 5 lat. Rozpoczęte w 1982 roku prace pokrywają się w pełni z ogólnym planem prac w Redakcji i przewidują opracowanie części materiału do *Chełmskiego* (t. 47), *Kompozycje* cz. I (t. 68) oraz wstępne prace przy *Komentarzach*. W 1985 roku zakończyliśmy trwający 4 lata etap badań, przedstawiliśmy IS PAN szczegółowe sprawozdanie oraz wyniki prac — ocenione jako b. dobre.

Przygotowywany w ramach tej umowy materiał w całości będzie wykorzystany do DWOK (np. tom 68 *Kompozycje wokalne i instrumentalne* po opracowaniu redakcyjnym przekazaliśmy już do drukarni).

Współpraca z IS PAN przyspiesza ukończenie całości edycji oraz pozwala na częściowe finansowanie naszych prac naukowo-badawczych z funduszy zewnętrznych. W styczniu 1986 r. podpisaliśmy kolejną umowę, która obowiązywać będzie 5 lat.

Sytuacja finansowa

Przez lata 1982 - 1985 sytuacja finansowa Redakcji była na ogół ustabilizowana, choć wysokość przyznawanych nam środków umniejszała np. przyjęcie nowych pracowników, dokonania zakupu czytnika do mikrofilmów, wykonanie remontu naszego lokalu, nie mówiąc już o ew. zakupie najprostszego komputera — niezwykle Redakcji teraz potrzebnego do wielu prac tak redakcyjnych jak i naukowo-badawczych. Poza wpływami z tytułu stałych dotacji z PAN ratowaliśmy się częściowo wpływami z tytułu prac wykonanych w ramach badań problemowych (były to kwoty w granicach 550 - 650 tys. rocznie) a także sprzedażą wydawnictw.

Rok bieżący, 1986, jest jednak dla Redakcji nadzwyczaj trudny, gdyż stale lawi-

rujemy na krawędzi całkowitego wyczerpania konta. Na preliminowaną na rok bieżący kwotę ponad 6 mln zł (w tym planowana zapłata za prawie już gotowy tom 67/1 *Pieśni i melodie ludowe w opracowaniu fortepianowym*) otrzymaliśmy dotychczas, po wielu monitach kwotę zaledwie 800.000,— zł.

Sprawy osobowe

Redakcją kieruje Redaktor Naczelny, prof. dr Józef Burszta. 12 osobowy Komitet Redakcyjny, pełniący funkcję rady naukowej dla DWOK kierowany jest przez prof. dr. Gerarda Labudę. Wymienieni powyżej Profesorowie nie pobierają z tytułu swej pracy dla DWOK wynagrodzenia, jedynie Redaktor Naczelny otrzymuje honorarium w chwili ukazania się kolejnego tomu.

Pracownicy etatowi:

Redakcja zatrudnia 6 pracowników naukowo-badawczych, w tym 2 osoby na półetatach. Księgowość i pracownik gospodarczy zatrudnieni są na łącznie 1,5 etatu.

Sekretarz Redakcji
mgr Jan Patka

KOŁA ZAINTERESOWAŃ KULTURĄ ŁUŻYCZAN PTL W R. 1986

W r. 1986 działały, oprócz Koła Zainteresowań Kulturą Łużyczan przy Oddz. PTL w Poznaniu, dwa następne koła: w Warszawie i Szczecinie.

Koło przy Oddz. PTL w Poznaniu w drugim roku swej działalności miało 29 członków. Tematami referatów na zebraniach plenarnych Koła były: *Ludowa muzyka wokalna Łużyczan*, *Charakterystyka języków górnołużyckiego i dolnołużyckiego*, *Jakub Bart-Cišinski, wybitny poeta łużycki*, *Folklor łużycki jako kryterium identyfikacji narodowej Łużyczan* oraz informacje o życiu kult. Łużyczan.

Członkowie Koła publikowali artykuły na temat życia kulturalnego działaczy łużyckich w prasie polskiej i górnołużyckiej. Koło utrzymuje kontakty z naukowcami i pisarzami oraz działaczami kulturalnymi Łużyc. Czyni się przygotowania do wycieczki członków Koła do Budziszyna.

Koło Zainteresowań Kulturą Łużyczan przy Oddz. PTL w Warszawie rozpoczęło swą działalność 15 I 1986 r. Przewodniczącym Koła jest płk. Stanisław Marciniak, zast. przewodn. doc. dr Ewa Siatkowska, sekret. Sławomir Wiatrak. Koło ma 20 członków. Na 10 zebraniach wygłoszono następujące referaty: *Etymologia nazwy etnicznej Serb*, *Stosunki językowe na Łużycach*, *Południca w systemie wierzeń narodów słowiańskich*, *Reminiscencje z wędrówek po Łużycach* (z przeżroczami), *Udział II Armii Wojska Polskiego w wyzwoleniu Łużyc*, z lekturą wspomnień Łużyczan — naocznych świadków wydarzeń, *Życie i twórczość Jana Arnośa Smolerja*, *Łużyczanie a Republika Weimarska*, *Przegląd kinematografii łużyckiej*, *Folklor łużycki w perspektywie narodowej i szerszej*, *Istoty mityczne u Serbów Łużyckich*.

Niektórzy członkowie (płk. St. Marciniak, doc. S. Siatkowska i in.) wykazali aktywność, rozwijając również bogatą działalność naukową, publicystyczną i kulturalną w dziedzinie sorabistyki.

Koło Zainteresowań Kulturą Łużyczan przy Oddz. PTL w Szczecinie liczy 104 członków i sympatyków. Przewodniczącym Koła jest Aleksander Walczak, zastępcą przewodniczącego inż. Jan Kurpiewski, sekretarzem mgr Zyta Kruk.

W r. 1986 odbyło się 12 zebrań, w tym 6 zebrań plenarnych z następującymi tematami referatów: *Serbowie Łużyccy — ich przeszłość i teraźniejszość*, *Szkolnictwo łużyckie*, *Sytuacja językowa współczesnych Łużyczan*; wyświetlaniem filmów: „Kongres Domowiny”, „V Festiwal Kultury Łużyckiej” i przeżrocy „Wesele łużyckie”. Poza tym Koło organizowało spotkania z pisarzem łużyckim Křeřćanem Krawcem, działaczami Domowiny (Jurij Grós i Herbert Funka), z łużyckim nauczycielem Ludwikiem Nowakiem, oraz dwie wycieczki, do Dolnych i Górnych Łużyc.

Zarządy kół wypowiadają się zdecydowanie za utworzeniem Sekcji Kultury Łużyckiej niezbędnej dla zacieśnienia współpracy kół w doborze tematów zebrań, wzajemnej pomocy i wymiany doświadczeń.

Kazimierz Fedyk

KOŁO ZAINTERESOWAŃ KULTURĄ ASYRYJSKĄ PRZY ODDZIALE PTL W POZNANIU

Wiedza o współczesnych Asyryjczykach jest w Polsce nader znikoma. Pomimo rozległych badań ludoznawczych polskich etnografów nikt jeszcze dotąd nie zajmował się Asyryjczykami. Wciąż trzeba udowadniać, że taka społeczność naprawdę jeszcze żyje, i po dziś dzień posługuje się w mowie i piśmie asyryjskim językiem z alfabetem aramejskim, który od początków chrześcijaństwa jest też językiem bardzo bogatej liturgii według szkoły antiocheńskiej.

Publikacji o Asyryjczykach w Polsce w okresie dziesięciolecia 1975–1985 to kilka zaledwie pozycji. Choć nie były to opracowania ściśle naukowe, jednak budziły pewne, chwilowe zainteresowanie. Ich zasięg był dość szeroki, bo ukazały się w „Trybunie Ludu”, „Perspektywach”, „Widnokregach” i „Rodzinie”.

Obok tego gatunku materiałów konieczne są kompleksowe badania przez etnografów całokształtu kultury dzisiejszych Asyryjczyków. Interesujące jest również, czy folklor, obok języka, wiary i — w mniejszym stopniu — imion może stanowić dodatkowy element identyfikacji narodowej?

Te zagadnienia legły u podstaw szukania dróg do założenia „Koła Zainteresowań Kulturą Asyryjską”. Dużą zachętą były tu pozytywne podejścia nielicznego grona zainteresowanych, w tym dwu etnografów, kilku dziennikarzy i przyjaciół.

Po kilkumiesięcznych staraniach zaczęły się stopniowo zarysowywać szanse na powołanie takiego koła przy poznańskim oddziale PTL. Dużą pomocą w tym była budująca opinia Zarządu Głównego PTL i przychylny stosunek pracowników Instytutu Etnologii UAM oraz recenzenta całego przedsięwzięcia, doc. dr habil. L. Dziegiela.

Zanim jednak doszło do powołania koła, zorganizowano w Instytucie Etnologii UAM pierwsze spotkanie z kulturą asyryjską w dniu 14 grudnia 1985 r. Przybyło na nie około 50 gości z Poznania, Krakowa, Warszawy i Szczecina, w tym członkowie PTL. Po wygłoszonym referacie i obejrzeniu przeżrocy wykonanych przez doc. dr habil. L. Dziegiela podczas jego pobytu w Iraku i w dwóch ośrodkach: Augsburgu (w RFN) i Berlinie Zachodnim, gdzie przebywa obecnie kilka tysięcy imigrantów asyryjskich z Turcji, Syrii, Iraku i Iranu, goście degustowali tradycyjne danie asyryjskie. Ostatecznie koło powstało w dniu 28 lutego 1986 r. Na dotychczasowych pięciu zebraniach omówiono m. in. sytuację Asyryjczyków w krajach Bliskiego Wschodu, ich obiekty sakralne, kuchnię i obyczaje kulinarne, przedstawiono także

sylwetkę św. Efrema (IV w.n.e.) i uczonego Bar Ebraja (XIII w.n.e.). Doc. dr habil. L. Dzięgiel podzielił się z członkami Koła swoimi refleksjami z pobytu u asyryjskich imigrantów w Londynie, a redaktor Z. Suchar — u Asyryjczyków w Związku Radzieckim.

Informacje o tych spotkaniach wydrukowano w kolejnych numerach asyryjskiego miesięcznika „HUJADA”, który od 10 lat ukazuje się w Szwecji. Właśnie redakcja „Hujada” jest zainteresowana rozwojem współpracy z naszym Kołem, w tym również wymianą przedstawicieli. Być może pierwsza robocza wizyta 1-2 członków naszego Koła w Szwecji nastąpi już w czerwcu 1987 r. W perspektywie przewiduje się również zrealizowanie 1,5 miesięcznego wyjazdu 2 członków Koła do Turcji, do regionu „Tur Abdin”, zamieszkałego jeszcze dotąd przez nieliczne, niestety, już dziś grupy Asyryjczyków. W zaplanowanym cyklu spotkań w sezonie zimowo-wiosennym 1986/1987, poświęconym folklorowi Asyryjczyków, zostaną omówione obyczaje pogrzebowe, weselne i współczesne sztuki teatralne. Koło przygotowuje się też do czynnego udziału w 63 Walnym Zjeździe Delegatów PTL w Poznaniu.

Jesteśmy gotowi realizować, w miarę naszych możliwości, każde zaproszenie na prelekcje, jakie otrzymamy z ośrodków PTL-owskich w Polsce, chcących usłyszeć o dniu dzisiejszym Asyryjczyków, ich obyczajach, kulturze i wierze. Pierwszym ośrodkiem, który nas zaprosił, jest Muzeum Etnograficzne w Toruniu, gdzie od stycznia do końca maja 1987 r. zostanie zorganizowanych 7 spotkań.

Michael Abdalla

ETNOGRAFICZNE WYSTAWY CZASOWE ZORGANIZOWANE W 1984 ROKU

WOJEWÓDZTWO STOŁECZNE WARSZAWSKIE

MUZEUM

Warszawa, Muzeum Azji i Pacyfiku

„Chińska grafika ludowa z kolekcji Stanisława Tworzydły”

Scenariusz i oprawa plastyczna: A. Latusek, S. Tworzydło. Ekspozycja: 30.09.83 - 10.01.84, 47 eksponatów. Katalog, plakat; Ekspozycja: 15.01. - 29.02. w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu, 47 eksponatów. Plakat. Współorganizator: Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

„Grafika lamajska z Nepalu”

Scenariusz: A. Latusek, oprawa plastyczna: M. Antoniak. Ekspozycja: 25.11. 83. - 30.01. 84. w Okręgowym Muzeum Miedzi w Legnicy, 95 eksponatów (grafik oraz liturgicznych sprzętów lamajskich. Współorganizator: Okręgowe Muzeum Miedzi w Legnicy

„Impresje nepalskie” — wystawa fotografii Jacka Kubieny

Scenariusz: J. Kubiena, oprawa plastyczna E. Kossakowska-Nowicka, konsultacja: J. Kamocki. Ekspozycja: 4.01 - 31.01. w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki — galeria „Sciana Wschodnia” w Warszawie, 75 fotogramów, 16 grafik. Współorganizator: galeria K.M.P.i.K. „Sciana Wschodnia”; Scenariusz: J. Kubiena, konsultacja: J. Komocki. Ekspozycja: 15.02 - 10.03. w Biurze Wystaw Artystycznych w Krośnie,

75 fotogramów, 16 grafik; Scenariusz: J. Kubiena, oprawa plastyczna: R. Gancarz, konsultacja: J. Kamocki. Ekspozycja: 15.03. - 31.05. w Biurze Wystaw Artystycznych w Tarnobrzegu z siedzibą w Sandomierzu. Katalog. Współorganizator: B.W.A. w Tarnobrzegu; Scenariusz: J. Kubiena, konsultacja: J. Kamocki. Ekspozycja: 7.06. - 29.06. w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki w Radomiu. Współorganizator: K.M.P.iK. w Radomiu;

Scenariusz: J. Kubiena, konsultacja: J. Kamocki. Ekspozycja: 4.07. - 31.07. Galerii Miejskiego Ośrodka Kultury w Pionkach. Folder. Współorganizator: M.D.K. w Pionkach;

Scenariusz: J. Kubiena, konsultacja: J. Kamocki. Ekspozycja: 3.08 - 31.08. w Klubie Międzynarodowej Książki i Prasy w Gliwicach. Współorganizator: K.M.P.iK. w Gliwicach.

„Nepal — kraj i ludzie” —
wystawa fotografii Miłosława Petruszki.

Scenariusz: M. Petruszka. Ekspozycja: 6.01. - 31.01. w Klubie Międzynarodowej Książki i Prasy w Gliwicach „Galeria Rozmaitości”, 88 fotogramów. Współorganizator: K.M.P.iK. w Gliwicach;

Scenariusz: M. Petruszka. Ekspozycja: 2.03 - 1.04. w Biurze Wystaw Artystycznych w Szczecinie. Współorganizator: B.W.A. w Szczecinie;

Scenariusz: M. Petruszka, oprawa plastyczna: J. Czerniewicz. Ekspozycja: 10.04 - 1.05. w Biurze Wystaw Artystycznych w Gorzowie Wlkp. Współorganizator: B.W.A. w Gorzowie Wlkp.

„Ikonografia malarstwa Orisy”

Scenariusz: J. Szelegejd, oprawa plastyczna: T. Sawa-Boryslawski. Ekspozycja: 26.01 - 10.04. w Galerii „Nusantara” w Warszawie, 118 eksponatów. Katalog, plakat.

„Afgańska czajchana”

Scenariusz: Z. Ananicz, oprawa plastyczna: P. Łęski, M. Bero. Ekspozycja: 26.04. - 31.07. w Galerii „Nusantara” w Warszawie, 125 eksponatów. Katalog, plakat;

Scenariusz: Z. Ananicz, oprawa plastyczna: Z. Ananicz, M. Bero. Ekspozycja: 23.10.84 - 28.02.85 w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, 144 eksponaty. Współorganizator: Muzeum Archeologiczne w Gdańsku.

„Dawna rzeźba i malarstwo Wietnamu”

Scenariusz: pracownicy Muzeum Sztuki Wietnamskiej w Hanoi, oprawa plastyczna: A. Latusek, konsultacja: Vuong-Nhu Chiem, Nguyen Bich. Ekspozycja: 19.06. - 10.07 w Łazienkach Królewskich w Warszawie (Gmach Podchorążówki), 180 eksponatów. Plakat. Współorganizatorzy: Muzeum Sztuki Wietnamskiej w Hanoi, Muzeum Narodowe w Warszawie.

„XI lat Muzeum Azji i Pacyfiku w 40 leciu PRL”

Scenariusz: A. Wawrzyniak, A. Latusek, oprawa plastyczna: A. Latusek. Ekspozycja: 24.08. - 10.11. w Galerii „Nusantara” w Warszawie, 120 eksponatów. Plakat. Warszawa, Muzeum Narodowe — Oddział w Łowiczu

„Sztuka ludowa w 35-lecie „Cepelii” i 40-lecie PRL”

Scenariusz i oprawa plastyczna: Sz. Szkup. Ekspozycja: 23.06. - 24.07., ok. 200 eksponatów. Współorganizator: Spółdzielnia „Sztuka Łowicka”.

„Rzeźby Józefa Grzegorego w 50-lecie twórczości”

Scenariusz: H. Świątkowski, oprawa plastyczna: Sz. Szkup. Ekspozycja: 29.07 - 17.09., 54 eksponaty. Katalog. Współorganizator: Towarzystwo Przyjaciół Muzeum w Łowiczu, Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Warszawa, Państwowe Muzeum Etnograficzne

„Z dziejów ceramiki na ziemiach polskich”

Scenariusz: M. Bero; P. Szacki, oprawa plastyczna: H. Gałązka. Ekspozycja: 16.12.83. - 31.05.84., ok. 700 eksponatów. Przewodnik, plakat. Współorganizator: Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie.

„Kultura ludowa Afganistanu”

Scenariusz: M. Sztrantowicz, oprawa plastyczna: R. Garyga. Ekspozycja: 20.12.83 - 15.01.84., ok. 190 eksponatów. Informator.

„Czeskie ludowe rękodzieło artystyczne”

Scenariusz: A. Vondrušková, oprawa plastyczna: H. Gałązka. Ekspozycja: 20.01. - 1.04., 354 eksponaty. Folder, plakat. Współorganizatorzy: Ministerstwo Kultury i Sztuki PRL, Ministerstwo Kultury CSRS, Vstredi Lidove Umelecke Vyroby, Muzeum Etnograficzne w Krakowie.

„Ludy cedru — sztuka Indian północno-wschodnich wybrzeży Kanady”

Scenariusz i oprawa plastyczna: współorganizatorzy kanadyjscy. Ekspozycja: 24.01. - 1.04. Folder kanadyjski z polską ulotką informacyjną. Współorganizator: Ministerstwo Spraw Zagranicznych Kanady.

„Indianie Kiczua — górale Boliwii”

Scenariusz: T. Walendziak, oprawa plastyczna: E. Prus. Ekspozycja: 25.02. - 24.06. w Muzeum Etnograficznym we Wrocławiu, 158 eksponatów, 21 plasz fotograficznych. Informator. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne Wrocław;

Scenariusz: T. Walendziak, oprawa plastyczna: W. Bogucki. Ekspozycja: 28.10. - 18.12. w Muzeum Rolnictwa im. K. Kluka w Ciechanowcu, 158 eksponatów. Informator. Współorganizator: Muzeum Rolnictwa im. K. Kluka w Ciechanowcu.

„Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie”

(Wystawa reklamująca działalność PME)

Ekspozycja: 14.05. - 20.05. w gmachu Szkoły Gł. Planowania i Statystyki w Warszawie.

„Rękodzieło ludów Magrebu”

Scenariusz: M. Sztrantowicz. Ekspozycja: 16.05. - 30.06. w Muzeum Okręgowym w Pile.

„Na afrykańskim targu”

Scenariusz: J. Koziorowska, oprawa plastyczna: S. Krzyżewski, A. Olechowski. Ekspozycja: 7.08. - 30.10. w Muzeum Okręgowym w Ostrołęce, 130 eksponatów. Informator. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Ostrołęce.

„Rzeźba ludowa w 40-leciu PRL”

Scenariusz: H. Olędzka, oprawa plastyczna: H. Gałązka. Ekspozycja: 10.07 - 30.09., 668 rzeźb oraz warsztat L. Kudły. Ulotka informacyjna.

„Indianie Panare z dorzecza Orinoko — Wenezuela”

Scenariusz: J. Jaskulski, oprawa plastyczna: A. Geppert. Ekspozycja: 24.07. - 31.10., 230 eksponatów (część eksponatów została zgromadzona przez Studencką Wyprawę Etnograficzną z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu). Folder, ulotka informacyjna.

„Trony i insygnia wodzów w dawnej Afryce”

Scenariusz: J. Koziorowska. Ekspozycja: 20.10. - 22.11. w Domu Kultury w Stalowej Woli.

„Panorama polskiego stroju ludowego”

Scenariusz: B. Kazanowska, oprawa plastyczna: T. Zaremba. Ekspozycja: 23.11.84. - 3.03.85. Folder, ulotka informacyjna.

„Rzeźba Wacława Skirzyńskiego”

patr: Płock, Muzeum Mazowieckie.

„Kultura ludów Afganistanu”

Scenariusz: M. Sztrantowicz. Ekspozycja: 6.12.84. - 31.03.85. w Muzeum Etnograficznym w Toruniu.

WOJEWÓDZTWO BIALSKOPODLASKIE

MUZEA

Biała Podlaska, Muzeum Okręgowe

„Twórczość Franciszka Sadownika”

Scenariusz: C. Wrębiak, oprawa plastyczna: K. Witkowska. Ekspozycja: 2.03. - 4.05. w Oddziale Muzeum Okręgowego w Łolicach, 30 eksponatów. Informator.

„Sztuka ludowa południowego Podlasia”

Scenariusz: C. Wrębiak, oprawa plastyczna: J. Gajewska, K. Witkowska. Ekspozycja: 3.05 - 10.06., ok. 250 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Regionalne w Łolicach;
Scenariusz: C. Wrębiak. Ekspozycja: 18.09. - 20.09. w Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej, 45 eksponatów.

„Podlaska wycinanka ludowa”

Scenariusz: C. Wrębiak. Ekspozycja: 12.07. - 12.10. w Oddziale Muzeum Okręgowego w Łolicach, 35 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE

MUZEA

Białystok, Muzeum Okręgowe

„Z badań etnograficznych na terenie budowy zalewu Siemianówka”

Ekspozycja: otwarcie 25.04. w Ratuszu w Białymstoku.

WOJEWÓDZTWO BIELSKIE

MUZEA

Cieszyn, Muzeum

„Cieszyński strój kobiecy”

Scenariusz: M. Makowski, M. Dembiński, oprawa plastyczna: M. Makowski, konsultacja: Zespół Etnograficzny Muzeów Województwa Katowickiego. Ekspozycja: lipiec w Cieszyńskim Centrum Kultury, 100 eksponatów. Folder.

WOJEWÓDZTWO BYDGOSKIE

MUZEA

Tuchola, Muzeum Borów Tucholskich

„Kaszubska porcelana artystyczna”

Scenariusz i oprawa plastyczna: M. Gierszewska. Ekspozycja: 18.05. - 10.07., 30 eksponatów.

„Haft Heleny Grabowskiej”

Scenariusz i oprawa plastyczna: A. Gierszewska. Ekspozycja: 15.07 - 31.09., 30 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO GDAŃSKIE

MUZEA

Kościerzyna, Kaszubski Park Etnograficzny we Wdzydzach

„Wdzydzkie rękodzieło ludowe w zbiorach Kaszubskiego Parku Etnograficznego”

Scenariusz: A. Kwaśniewska, oprawa plastyczna: ZiR. Nałęcz-Jaweccy, konsultacja: W. Błaszowski. Ekspozycja: 15.05. - 30.09., 75 eksponatów.

„Ochrona tradycyjnego budownictwa ludowego na Kaszubach i Kociewiu”

Scenariusz: T. Sadkowski, oprawa plastyczna: L. Smerek, konsultacja: J. Habela. Ekspozycja: 1.07. - 30.09., 68 eksponatów.

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Gdańsk, Wojewódzki Ośrodek Kultury

„Ludowe dywany dwuosnowowe”

Scenariusz: K. Turska, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 9.02. - 29.02. w Galerii Sztuki Ludowej WOK, 16 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne w Toruniu.

„Współczesna sztuka ludowa Kaszub”

Scenariusz: K. Szalańska. Ekspozycja: 20.03. - 31.03. w Zasadniczej Szkole Budowy Okrętów Stoczni im. Lenina — Gdańsk-Wrzeszcz, 82 eksponaty.

„Hafty kaszubskie Marii Kopeć z Kęsowa”

Scenariusz: K. Szalańska, oprawa plastyczna: Z. Chylarecki. Ekspozycja: 26.03. - 23.04., 37 eksponatów. Katalog. Współorganizatorzy. Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

„Twórczość rodziny Hińców z Wdzydz”

(hafty, plecionki z korzenia sosny, rzeźba, malarstwo na szkłe)

Scenariusz: K. Szalańska, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 24.05. - 24.06., 48 eksponatów.

„Rzeźba Włodzimierza Ostoi-Lniskiego z Czerska”

Scenariusz: K. Szalańska, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 28.06. - 1.08., 30 eksponatów.

„Twórczość Stanisława Rekowskiego” (1895 - 1984) — pośmiertna

Scenariusz: K. Szalańska, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 8.08 - 30.09., 51 eksponatów. Folder.

„Szopka i obrzędy Bożego Narodzenia w plastyce ludowej”

Scenariusz: K. Szalańska, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 20.12.84 - 31.01.85., 52 eksponaty.

WOJEWÓDZTWO GORZOWSKIE

MUZEA

Gorzów Wlkp., Muzeum Okręgowe

„Pokonkursowa wystawa pisanek i palm wielkanocnych”

Scenariusz: W. Sadowski. Ekspozycja: 4.05. - 10.05., 52 eksponaty.

„Pokonkursowa wystawa rzeźby funkcjonującej w obejściu i krajobrazie wiejskim”

Scenariusz: W. Sadowski. Ekspozycja: 9.11. - 20.11., 19 eksponatów.

Międzyrzecz, Muzeum

„Pokaz pisanek i palm wielkanocnych”

Scenariusz: J. Patorska, oprawa plastyczna: R. Patorski. Ekspozycja: 13.09. - 29.09., 82 eksponaty.

„Wyroby wikliniarskie regionu”

Scenariusz: J. Patorski, oprawa plastyczna: R. Patorski. Ekspozycja: 25.09. --21.10., 94 eksponaty.

„Współczesna szopka ludowa”

Scenariusz: J. Patorska, oprawa plastyczna: A. Kowalski. Ekspozycja: 23.12.84. - 17.02. 85., 35 eksponatów.

„Staropolski piernik świąteczny”

Scenariusz: J. Patorska, oprawa plastyczna: A. Kowalski. Ekspozycja: 23.12.84. - 17.02. 85., 39 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO JELENIOGÓRSKIE**MUZEA**

Bolesławiec, Muzeum Ceramiki

„Gwiazdkowe tradycje ludowe”

Scenariusz: H. Słomska, oprawa plastyczna: T. Wolanin. Ekspozycja: 22.12.84. - 8.02. 85., 19 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Jeleniej Górze. Kamienna Góra, Muzeum Tkactwa Dolnośląskiego

„Czepki dolnośląskie”

Scenariusz: Z. Turza. Ekspozycja: styczeń 83. - czerwiec 84., 50 eksponatów.

„Ludowe meble dolnośląskie”

Scenariusz: Z. Turza. Ekspozycja: styczeń 83. - czerwiec 84., 12 eksponatów. Jelenia Góra, Muzeum Okręgowe

„Najcenniejsze kolekcje ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Jeleniej Górze”

Scenariusz: H. Słomska, oprawa plastyczna: W. Sierka. Ekspozycja: 20.06.84 - 4.04. 85., 220 eksponatów. Katalog.

„Gwiazdkowe tradycje ludowe”

patrz: Bolesławiec, Muzeum Ceramiki

WOJEWÓDZTWO KALISKIE**MUZEA**

Kalisz, Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

„Sztuka ludowa Ziemi Kaliskiej”

Scenariusz: M. Ścisła, oprawa plastyczna: Z. Baranek, J. Pawlak. Ekspozycja: sierpień 84. - sierpień 85. w Izbie Regionalnej w Cekowie (woj. kaliskie), 100 eksponatów. Katalog, plakat.

WOJEWÓDZTWO KATOWICKIE

MUZEA

Będzin, Muzeum Zagłębia

„Niegowonickie palmy wielkanocne”

Scenariusz: A. Szymczyk, oprawa plastyczna: Cz. Haczekiewicz. Ekspozycja: 17.04. - 20.05., 40 eksponatów.

Bytom, Muzeum Górnośląskie

„Malarstwo, grafika i rzeźba nieprofesjonalna województwa katowickiego”

Scenariusz: K. Kaczko. Ekspozycja: 21.02. - 11.03. w Domu Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia” w Krakowie, 81 eksponatów. Folder.

„Strój cieszyński i jego zdobnictwo”

Scenariusz i oprawa plastyczna: I. Białas, M. Kuczyńska. Ekspozycja: 12.05. - 30.07. w Muzeum Hutnictwa i Odlewnictwa Metali Kolorowych w Głogowie, 293 eksponaty. Przewodnik.

„Powstania śląskie w plastyce nieprofesjonalnej”

Scenariusz: K. Kaczko. Ekspozycja: 23.05. - 31.08. w Muzeum Wsi Opolskiej w Bierkowicach, 72 eksponaty. Katalog, afisz.

„Malarstwo twórców nieprofesjonalnych województwa katowickiego”

Scenariusz: K. Kaczko, oprawa plastyczna: E. Inglot. Ekspozycja: 31.05. - 13.06. w Biurze Wystaw Artystycznych w Bytomiu, 68 eksponatów.

„Muzeum Górnośląskie. Dzieje i działalność w latach 1927 - 1939”
(część dotycząca działalności i zbiorów etnograficznych)

Scenariusz: K. Kaczko, I. Białas, M. Kuczyńska, oprawa plastyczna: A. Adamczyk, R. Chruściel. Ekspozycja: 20.12.84. - 9.03.86., 607 eksponatów. Katalog, plakat. Chrzanów, Muzeum

„Szopki krakowskie”

Scenariusz: Z. Lipiarz, oprawa plastyczna: D. Szpak, konsultacja: Muzeum Historyczne w Krakowie. Ekspozycja: grudzień 84 - luty 85.

WOJEWÓDZTWO KIELECKIE

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Kielce, Towarzystwo Przyjaciół Górnictwa, Hutnictwa i Przemysłu Staropolskiego

„Twórczość ludowa Kielecczyny”

Scenariusz: K. Ściwarska, oprawa plastyczna: M. Wójcik. Ekspozycja: 8.09. - 9.09. w Nowej Słupi w plenerze (Dymarki Świętokrzyskie), 25 eksponatów. Współorganizator: Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach. Kielce, Wojewódzki Oddział Stowarzyszenia PAX

WOJEWÓDZTWO KOSZALIŃSKIE

MUZEA

Szczecinek, Muzeum Regionalne

„Zabytki kultury jamneńskiej ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Koszalinie”

Scenariusz: J. Sienkiewicz, konsultacja: J. Dudź. Ekspozycja: 1.06. - 31.08., 60 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE

MUZEA

Kraków, Muzeum Etnograficzne

„Kultury czarnej Afryki”

Scenariusz: M. Zachorowska, J. Kamocki, oprawa plastyczna: H. Trzebiatowska. Ekspozycja: 14.03. - 4.06., ok. 900 eksponatów. Katalog

„Afrykańska kolekcja Stefana Szolc-Rogozińskiego 1882 - 1890”

Scenariusz: M. Zachorowska, J. Kamocki, oprawa plastyczna: H. Trzebiatowska. Ekspozycja: 14.04. - 4.06., ok. 300 eksponatów. Katalog.

„Rosyjska zabawka ludowa”

Scenariusz: W. Stwora, oprawa plastyczna: J. Jeleński. Ekspozycja: 18.04. - 4.06., ok. 250 eksponatów. Plakat. Współorganizator: Ministerstwo Kultury i Sztuki PRL, Ministerstwo Kultury ZSRR.

„Dzieło i twórcy ludowi w 40-leciu PRL”

Koncepcja i założenia: E. Waligóra, scenariusz: A. Spiss, I. Łopuszańska, A. Jacher-Tyszkowa, H. Bittner-Szewczykowa, E. Pobiegły, E. Krasińska, oprawa plastyczna: J. Trzebiatowski. Ekspozycja: 20.07.84. - 1.04.85., ok. 700 eksponatów. Katalog, plakat. Współorganizator: Ministerstwo Kultury i Sztuki.
Kraków, Muzeum Historyczne

„Szopki krakowskie 1984”

Scenariusz i oprawa plastyczna: T. Petryk, A. Szałapak. Ekspozycja: 9.12.84. - 12.02.85., 122 eksponaty.

WOJEWÓDZTWO KROŚNIEŃSKIE

MUZEA

Jasło, Muzeum Regionalne

„Ludowe malarstwo na szkłe i rzeźba z kolekcji Stanisława Kadyiego”

Ekspozycja: 1.04. - 31.05., 79 eksponatów.
Sanok, Muzeum Budownictwa Ludowego

„Dom naszych dziadków”

Scenariusz i oprawa plastyczna: R. Grzędziela. Ekspozycja: 27.05.84. - 30.09.86., 733 eksponaty. Informator.

„Władysław Chajec — rzeźbiarz ludowy z Kamienicy”

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. Malinowska. Ekspozycja: 27.05. - 30.09., 72 eksponaty. Informator.

WOJEWÓDZTWO LEGNICKIE

MUZEA

Legnica, Okręgowe Muzeum Miedzi

„Sztuka Nigerii”

Scenariusz: S. Firszt, oprawa plastyczna: K. Łyba-Janus. Ekspozycja: 21.07. - 14.09. Katalog.

WOJEWÓDZTWO LESZCZYŃSKIE

MUZEA

Leszno, Muzeum

„Rzeźba ludowa w 40-leciu PRL”

Scenariusz: A. Błaszkwicz, oprawa plastyczna: G. Noga, konsultacja: S. Chmielowski. Ekspozycja: 20.07. - 26.08., 60 eksponatów.

„Rzeźby Mariana Mureka”

Scenariusz: B. Błaszkwicz, oprawa plastyczna: G. Noga, konsultacja: S. Chmielowski. Ekspozycja: 20.07. - 26.08., 80 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO ŁOMŻYŃSKIE

Ciechanowiec, Muzeum Rolnictwa im. K. Kluka

„Tkanina dwuosnowowa północno-wschodniej Polski”

Scenariusz: K. Uszyński, T. Romanowska, oprawa plastyczna: W. Bogucki, konsultacja: M. Pokropek. Ekspozycja: 14.04. - 31.05., 60 eksponatów.

„Indianie Kiczua — górale Peru i Boliwii”

patrz: Warszawa, Państwowe Muzeum Etnograficzne

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

MUZEA

Łódź, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne

„Nowe nabytki Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi”
(etnografia, numizmatyka)

Scenariusz: T. Łaszczewska. Ekspozycja: 27.02. - 18.05.

„Słowackie ludowe matryce do druku na tkaninach”

Scenariusz: A. Twardowska, Z. Maik. Ekspozycja: 14.03. - 9.04. Współorganizator:
Łódzki Dom Kultury.

„Wielkanoc w sztuce ludowej”

Scenariusz: Z. Maik. Ekspozycja: 20.04. - 20.05.

„Tradycyjne meksykańskie instrumenty muzyczne”

Scenariusz: W. Nowosz. Ekspozycja: 5.06. - 24.06.

„Narzędzia do obróbki lnu w kulturze ludowej”

Scenariusz: K. Pisera. Ekspozycja: 20.07. - 31.12.

„Rzeźba czarnej Afryki”

Scenariusz: W. Nowosz, B. Wiluś, oprawa plastyczna: W. Janiak. Ekspozycja: 10.08. -
- 20.10. w Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu, ok. 150 eksponatów. Współorga-
nizator: Muzeum Ziemi Wieluńskiej.

„Przeszłość i teraźniejszość Japonii”

Scenariusz: W. Nowosz. Ekspozycja: 20.11. - 10.12. w Domu Kultury „Lutnia”. Współ-
organizator: Towarzystwo Polsko-Japońskie.

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Łódź, Dom Kultury Ludowej

„Ludowa plastyka papierowa województwa miejskiego łódzkiego”

Ekspozycja: otwarcie: 12.01. w Domu Kultury Ludowej.

„Malarstwo prymitywne”
prace Henryki Hakowej

Ekspozycja: 15.11. - 15.12. w Domu Kultury Ludowej, 11 obrazów.

Łódź, Spółdzielnia Pracy Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Sztuka Ludowa”

„Kobieta” — wystawa rzeźby

Ekspozycja: otwarcie 6.04. w sklepie firmowym Spółdzielni.

WOJEWÓDZTWO NOWOSĄDECKIE

MUZEA

Nowy Sącz, Muzeum Okręgowe

„Łemkowie”

Scenariusz: A. Kroh, M. Brylak-Zaluska, oprawa plastyczna: B., M. Magierowie. Ekspozycja: 30.01 - 15.04. w Galerii „Dawna Synagoga” — Oddział Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu, 830 eksponatów. Folder.

„Wystawa stroju lachowskiego”

Scenariusz: Z. Szewczyk, oprawa plastyczna: B. Magiera. Ekspozycja: 5.05. - 30.09., w Sądeckim Parku Etnograficznym, 160 eksponatów.

„Współczesna rzeźba ludowa Karpat Polskich”

Scenariusz: Z. Wolanin. Ekspozycja: 8.08. - 30.09. w Sądeckim Parku Etnograficznym, 278 eksponatów. Katalog.

„Akcesoria kołędnicze”

Scenariusz: M. Kroh, B. Koczwara. Ekspozycja: 26.12.84. - 17.02.85 w Sądeckim Parku Etnograficznym, 123 eksponaty.
Rabka, Muzeum im. Wł. Orkana

„Malarstwo na szkle Piotra Piotrowskiego”

Scenariusz: P. Piotrowski, oprawa plastyczna: S. Gał. Ekspozycja: 21.07. - 14.09., 80 eksponatów. Katalog.

„Demony w plastyce ludowej”

Scenariusz i oprawa plastyczna: S. Gał. Ekspozycja: 15.09.84. - 02.03.85., 60 eksponatów. Plakat.
Zakopane, Muzeum Tatrzańskie

„Zbójnictwo góralskie”

Scenariusz: W. Polakiewicz, S. Żurowski, oprawa plastyczna: J. Czech. Ekspozycja: 6.07.84. - 13.06.85. w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki w Muzeum Zamku w Niedzicy, 39 eksponatów.

„Zdobienie skóry i metalu na Podhalu”

Scenariusz: S. Żurowski. Ekspozycja: 13.08. - 15.11. w Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, 144 eksponaty. Katalog. Współorganizator: Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku.

„Czas stroju podhalańskiego”

Scenariusz: H. Błaszczyk-Żurowska, oprawa plastyczna: J. Czech. Ekspozycja: 3.09. 84. - 15.02.85. w Galerii Sztuki im. Rodziny Kulczyckich — Oddział Muzeum Tatrzańskiego, 678 eksponatów. Katalog.

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

MUZEA

Kluczbork, Muzeum im. Jana Dzierżona

„Sztuka Nigerii”

Ekspozycja: 9.12.83. - 29.02.84., 96 eksponatów.

„Plecionkarstwo na Śląsku”

Scenariusz: M. Gołubkow, E. Próchnicka. Ekspozycja: 5.10. - 2.12., 82 eksponaty.
Opole, Muzeum Śląska Opolskiego

„Grafika lamajska z Nepalu”

patrz: Warszawa, Muzeum Azji i Pacyfiku

„Elementy zdobnicze kobiecego stroju ludowego na Opolszczyźnie”

Scenariusz: E. Wijas-Grocholska, oprawa plastyczna: M. Goc, E. Wijas-Grocholska.
Ekspozycja: 1.02. - 28.02. w Muzeum w Grodkowie, 143 eksponaty.

„Opolska ceramika malowana”

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Wijas-Grocholska, M. Goc. Ekspozycja: 1.02. -
- 28.02. w Muzeum w Leśnicy — Oddział Muzeum Archeologicznego we Wrocławiu,
121 eksponatów. Ekspozycja: 1.05. - 31.05. w Muzeum w Raciborzu.

„Wiano panny młodej”

Scenariusz: E. Wijas-Grocholska, M. Goc, oprawa plastyczna: R. Kowal, M. Mikulski.
Ekspozycja: marzec—wrzesień w Muzeum Etnograficznym we Wrocławiu, ok. 500
eksponatów. Informator;

Ekspozycja: wrzesień—grudzień w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu.

Opole-Bierkowice, Muzeum Wsi Opolskiej

„Wielkanocna plastyka obrzędowa”

Scenariusz: E. Bęben, oprawa plastyczna: L. Bokła. Ekspozycja: 15.04. - 31.05., 260
eksponatów.

„Wystawa koron żniwnych”

Scenariusz i oprawa plastyczna: L. Bokła. Ekspozycja: 30.09. - 31.10., 82 eksponaty.

WOJEWÓDZTWO OSTROŁĘCKIE

MUZEA

Ostrołęka, Muzeum Okręgowe

„Sztuka ludowa Krakowiaków i Górali”

Scenariusz: B. Kazanowska, oprawa plastyczna: A. Olechowski, S. Krzyżewski. Eks-
pozycja: 25.01. - 25.02., 115 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne w
Warszawie.

„Mazowiecka rzeźba ludowa”

Scenariusz: G. Grzebińska, oprawa plastyczna: G. Grzebińska, S. Krzyżewski. Ekspozycja: 25.01. - 27.04. w Muzeum Historycznym w Przasnyszu. Współorganizator: Muzeum Mazowieckie w Płocku.

„Palma kurpiowska”

Oprawa plastyczna: S. Krzyżewski, A. Olechowski. Ekspozycja: 17.04. - 30.06., 30 eksponatów.

**„Kurpiowska sztuka ludowa”
wystawa pokonkursowa**

Scenariusz: B. Sokołowska, T. Konopka, oprawa plastyczna: S. Krzyżewski. Ekspozycja: 4.06. - 30.07., ok. 200 eksponatów.

„Na afrykańskim targu”

patrz: Warszawa, Państwowe Muzeum Etnograficzne

WOJEWÓDZTWO PIŁSKIE

MUZEA

Trzcianka; Muzeum im. Wiktora Stachowiaka

**„Sztuka ludowa i amatorska województwa piłskiego”
wystawa pokonkursowa**

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. Niedźwiecki. Ekspozycja: 26.01. - 10.04., 140 eksponatów. Katalog. Współorganizator: Muzeum Okręgowe im. Stanisława Staszica w Pile.

„W kręgu pasieki”

Scenariusz i oprawa plastyczna: G. Cybulska. Ekspozycja: 18.04. - 27.06., 200 eksponatów. Informator. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne w Poznaniu.

WOJEWÓDZTWO PIOTRKOWSKIE

MUZEA

Opoczno, Muzeum Regionalne

„Wystawa pokonkursowa sztuki ludowej z okazji 40-lecia PRL”

Scenariusz: Z. Rafalska, oprawa plastyczna: M. Ocetek, konsultacja: J. P. Dekowski. Ekspozycja: 27.04. - 18.05., 565 eksponatów.

„Wybrane elementy sztuki ludowej opoczyńskiego”

Scenariusz: J. Łuczkowski, oprawa plastyczna: Z. Rafalska. Ekspozycja: 20.05. - 30.05. w Stowarzyszeniu PAX w Opocznie, 30 eksponatów.

„Elementy sztuki ludowej”

Scenariusz: J. Łuczkowski, oprawa plastyczna: Z. Rafalska, konsultacja: J. P. Dekowski. Ekspozycja: 10.06. - 30.06. w Miejskim Domu Kultury w Opocznie, 150 eksponatów. Folder.

„Wybrane dziedziny sztuki ludowej”

Scenariusz: S. Dłużewska, oprawa plastyczna: L. Karbowski. Ekspozycja: 19.06. - 29.06. w Zbiorczej Szkole Gminnej w Żarnowie, 200 eksponatów. Współorganizator: Spółdzielnia Pracy Rękodzieła ludowego i Artystycznego „Opocznianka”.

„Opoczyńska sztuka ludowa”

Scenariusz i oprawa plastyczna: Z. Rafalska. Ekspozycja: 28.09. - 30.10. w Miejskim Domu Kultury w Opocznie, 160 eksponatów. Piotrków Tryb., Muzeum Okręgowe

„Sztuka ludowa województwa piotrkowskiego w 40-leciu PRL”

Scenariusz: J. Piwońska, oprawa plastyczna: E. Stankiewicz. Ekspozycja: lipiec—sierpień, ok. 150 eksponatów. Katalog, afisz. Tomaszów Maz., Muzeum

„Szopka krakowska”

Ekspozycja: 12.01. - 26.02., 15 eksponatów. Afisz. Współorganizator: Muzeum Historyczne w Krakowie.

„Folklor w malarstwie Marii Wąsowicz-Sopoćko”

Ekspozycja: 1.04. - 12.04., 50 obrazów. Współorganizator: Muzeum Regionalne w Opocznie.

„Ludowa tkanina rawska i brzezińska”

Scenariusz: E. Putyńska. Ekspozycja: 11.08. - 26.08., ok. 50 eksponatów. Współorganizator: Spółdzielnia Pracy „Twórczość Mazowiecka” w Tomaszowie Maz.

WOJEWÓDZTWO PŁOCKIE

MUZEUM

„Rzeźba ludowa rejonu łęczyckiego”
rzeźby plenerowe

Scenariusz: A. Sobczak. Ekspozycja: 20.01. - 5.03. w sklepie firmowym Spółdzielni „Sztuka Ludowa” w Łodzi, 24 eksponaty.

„Boruta i inne diabły polskie”

Scenariusz: W. Grąbczewski, A. Sobczak, oprawa plastyczna: L. Downar-Zapolski. Ekspozycja: 26.03. - 0.7., ok. 500 eksponatów. Katalog.

„Rzeźba Andrzeja Dębowskiego z Piątku w 25-lecie pracy twórczej”

Scenariusz i oprawa plastyczna: A. Sobczak. Ekspozycja: 3.05. - 20.06. w Bibliotece gminnej w Piątku, ok. 100 eksponatów. Afisz. Płock, Muzeum Mazowieckie

„Len w kulturze ludowej Mazowsza”

Scenariusz: W. Dowłaszewicz, oprawa plastyczna: T. Zaremba. Ekspozycja: 16.12.83. - 11.03.84., 105 eksponatów. Informator. Współorganizatorzy: Muzeum i Park Etnograficzny w Cierpcu, Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie.

„Mazowiecka rzeźba ludowa”

Scenariusz: G. Grzeleńska, oprawa plastyczna: S. Krzyżewski. Ekspozycja: 1.03. - 20.04. w Muzeum Historycznym w Przasnyszu — Oddział Muzeum Okręgowego w Ostrołęce, 80 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Historyczne w Przasnyszu.

„Rzeźba Wacława Skirzyńskiego”

Scenariusz: W. Dowłaszewicz, oprawa plastyczna: T. Zaremba. Ekspozycja: 14.09. - 11.11., 78 eksponatów. Informator, plakat; Ekspozycja: 23.11.84. - 15.01.85. w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie.

„Malarstwo na szkłe Krzystofa Okonia”

Scenariusz: G. Grzeleńska, oprawa plastyczna: T. Zaremba. Ekspozycja: 30.11.84. - 9.01.85., 77 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

MUZEA

Poznań, Muzeum Etnograficzne

**„Między Starym a Nowym Rokiem”
obrzędy ludu wielkopolskiego**

Ekspozycja: otwarcie 9.06. w sali wystaw czasowych Oddziału Rzemiosł Artystycznych, Zamek Przemysława.

Szreniawa, Muzeum Narodowe Rolnictwa

„Polskie wiatraki”

Scenariusz: M. Sierszyńska, oprawa plastyczna: M. A. Hańca, konsultacja: F. Kłaczynski. Ekspozycja: 10.06. - 16.06. w pawilonie na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, 42 modele.

WOJEWÓDZTWO PRZEMYSKIE

MUZEA

Przemysław, Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej

„Zimowa plastyka obrzędowa wsi przemyskiej”

Scenariusz: T. Burzyński, oprawa plastyczna: T. Burzyński, J. Kotula. Ekspozycja: 20.03. - 10.04., 148 eksponatów. Katalog. Współorganizatorzy: Spółdzielnia Pracy Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Milenium” w Krakowie, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Przemysławie.

WOJEWÓDZTWO RADOMSKIE

MUZEA

Radom, Muzeum, Wsi Radomskiej

„Rzeźba ludowa Grzegorza Szewczyka”

Scenariusz: S. Rosiński, M. Jurecka, oprawa plastyczna: A. Włodarz. Ekspozycja: 1.04. - 30.06., 80 eksponatów. Katalog, plakat.

„Dzieło Oskara Kolberga w sztuce ludowej”

Scenariusz: S. Rosiński, M. Jurecka, oprawa plastyczna: A. Włodarz. Ekspozycja: 1.06. - 30.06. w Miejsko-Gminnym Komitecie PZPR w Przysusze, ok. 200 eksponatów. Katalog, plakat.

„Życie i twórczość Jana Kochańskiego”
w malarstwie, ceramice i tkaninie dwuosnowowej

Scenariusz: S. Rosiński, oprawa plastyczna: A. Włodarz. Ekspozycja: 1.07. - 31.07., 207 eksponatów. Katalog.

WOJEWÓDZTWO SIERADZKIE

MUZEA

Sieradz, Muzeum Okręgowe

„Nabytki Muzeum Okręgowego w Sieradzu w latach 1981 - 1983”

Scenariusz: (fragment wystawy dotyczący etnografii) M. Dziurawicz-Kaszuba, oprawa plastyczna: Z. Fiszer. Ekspozycja: 2.01. - 12.02., 97 eksponatów. Informator.

„Sztuka ludowa dla dziecka”

Scenariusz: B. Olszewska, oprawa plastyczna: Z. Fiszer. Ekspozycja: 7.04 - 20.05., 142 eksponaty. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne w Toruniu.

„Dziecko w sztuce ludowej”

Scenariusz: A. Hernacka, oprawa plastyczna: Z. Fiszer. Ekspozycja: 7.04. - 20.05., 69 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne w Toruniu.

„Muzealnictwo i ochrona zabytków w Sieradzkim w 40-lecie Polski Ludowej”

Scenariusz: A. Kufel-Dzierżowska, oprawa plastyczna: T. Hołówka. Ekspozycja: 20.07. - 21.10., 35 eksponatów. Informator. Współorganizatorzy: Wojewódzki Konserwator Zabytków w Sieradzu, Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu.

„Początki współpracy twórców ludowych w sieradzkim Muzeum”

Scenariusz: M. Dziurawicz-Kaszuba, oprawa plastyczna: Z. Fiszer, konsultacja: Z. Neymanowa. Ekspozycja: 11.11. - 2.12., 331 eksponatów
Wieluń, Muzeum Ziemi Wieluńskiej

„Dawna i współczesna sztuka ludowa regionu wieluńskiego”

Scenariusz: B. Wiluś, oprawa plastyczna: W. Janiak. Ekspozycja: 8.07. - 1.08., ok. 300 eksponatów.

„Rzeźba ludowa Czarnej Afryki”

patrz: Łódź, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne

WOJEWÓDZTWO SKIERNIEWICKIE

MUZEA

Rawa Maz., Muzeum Ziemi Rawskiej

„Rzeźba Mieczysława Żeglińskiego”

Scenariusz: J. Sienkiewicz, oprawa plastyczna: M. Capała. Ekspozycja: 19.12.84 - 30.02.85., 94 eksponaty. Katalog.

WOJEWÓDZTWO SUWALSKIE

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Giżycko, Miejski Dom Kultury

„II Wojewódzki Konkurs Plastyki Obrzędowej Okresu Zimowego”

Scenariusz i oprawa plastyczna: L. Zatorski, konsultacja: B. Graziericz-Chłudzińska. Ekspozycja: 12.01. - 24.01., 300 eksponatów. Plakat.

„Doroczna wystawa twórczości amatorskiej”

Scenariusz i oprawa plastyczna: L. Zatorski, konsultacja: B. Graziericz-Chłudzińska. Ekspozycja: 15.12. - 23.12., ok. 600 eksponatów. Plakat.

WOJEWÓDZTWO SZCZECIŃSKIE

MUZEA

Stargard Szczeciński, Muzeum

„Świat dzieci”

Scenariusz. zespół pracowników Muzeum w Martinie. Oprawa plastyczna: Muzeum w Stargardzie Szczecińskim. Ekspozycja: 21.01. - 6.03., 150 eksponatów. Współorganizator: Czechosłowacki Ośrodek Kultury i Informacji w Szczecinie.

WOJEWÓDZTWO TARNOBRZESKIE

MUZEA

Sandomierz, Muzeum Okręgowe

„Rumuński strój ludowy i tkanina z okresu Bistrita i Nasaud”

Scenariusz: I. Godyń, oprawa plastyczna: I. Godyń, J. Krzemiński. Ekspozycja: 1.10. - 31.10., ok. 100 eksponatów. Plakat. Współorganizatorzy: Muzeul Judetean de Istorie (Rumunia), Biuro Wystaw Artystycznych w Sandomierzu.

WOJEWÓDZTWO TARNOWSKIE**MUZEA**

Bochnia, Muzeum im. prof. Stanisława Fischera

„Panare — Indianie Amazonii wenezuelskiej”

Scenariusz: I. Zawidzka, J. Jaskulski, M. Kairski. Ekspozycja: 1.04. - 30.04., kilkadziesiąt fotogramów. Współorganizator: Instytut Etnologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Tarnów, Muzeum Okręgowe

„Indianie Ameryki Południowej”

Scenariusz: J. Kamocki, oprawa plastyczna: J. Kocioł. Ekspozycja: 26.11.84. - 12.05.85., 250 eksponatów i fotografii. Katalog, plakat. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne w Krakowie.

„Sztuka ludowa — rzeźba i malarstwo”

Scenariusz: A. Bartosz, oprawa plastyczna: J. Kocioł. Ekspozycja: 26.11.84. - 30.06.85., 100 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO TORUŃSKIE**MUZEA**

Grudziądz, Muzeum

„Ludowe malarstwo na szkle ze zbiorów Muzeum Etnograficznego w Toruniu”

Scenariusz: A. Błachowski, oprawa plastyczna: A. Błachowski, J. Mrotek. Ekspozycja: 24.11.83. - 11.04.84., 85 eksponatów.

Toruń, Muzeum Etnograficzne

„Sztuka ludowa”

zbiory i działalność Muzeum Etnograficznego w Toruniu

Ekspozycja: otwarcie: 21.07. Współorganizatorzy: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Towarzystwo przyjaciół Muzeum Etnograficznego w Toruniu

WOJEWÓDZTWO WAŁBRZYSKIE**MUZEA**

Wałbrzych, Muzeum Okręgowe

„Ludowe i artystyczne rękodzieło”

Scenariusz: J. Lis, oprawa plastyczna: M. Walerak, M. Robaczyńska. Ekspozycja: 26.04. - 25.05., ok. 100 eksponatów. Współorganizator: Wojewódzki Dom Kultury w Wałbrzychu.

WOJEWÓDZTWO WŁOCŁAWSKIE**MUZEA**

Włocławek, Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej

„Sztuka ludowa Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej”

wystawa pokonkursowa

Scenariusz: J. Święch, oprawa plastyczna: J. Nowłowski. Ekspozycja: 8.08. - 30.09., 250 eksponatów. Katalog, plakat.

WOJEWÓDZTWO WROCŁAWSKIE**MUZEA**

Wrocław, Muzeum Etnograficzne

„Indianie Kiczua — górale Boliwii i Peru”

patrz: Warszawa, Państwowe Muzeum Etnograficzne

„Wiano panny młodej na Śląsku”

Scenariusz: M. Rostworowska, M. Gołubkow, M. Goc, E. Grocholska, I. Białas. Oprawa plastyczna: E. Prus. Ekspozycja: 14.03. - 2.09., 521 eksponatów. Katalog Współorganizatorzy: Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu.

„XVIII Wojewódzki Przegląd Plastyki Amatorskiej”

Scenariusz: M. Fyda. Ekspozycja: 22.09 - 14.10., 263 prace. Katalog Współorganizator: Wojewódzki Dom Kultury we Wrocławiu.

„Wieńce i korony żniwne”

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Prus. Ekspozycja: 18.10. - 11.11., 100 eksponatów. Współorganizator: Związek Kółek Rolniczych.

„Tatry w dawnej fotografii”

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. Olek. Ekspozycja: 15.11. - 9.12., ok. 200 fotografii. Informator. Współorganizator: Galeria Foto — Medium — Art.

„Hej kolęda, kolęda”

Scenariusz: M. Gołubkow. Ekspozycja: 15.12 - 31.12., 49 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO ZAMOJSKIE**MUZEA**

Biłgoraj, Muzeum Rzemiosł Ludowych

„Zdobnictwo stroju ludowego na Lubelszczyźnie”

fragment wystawy zorganizowanej przez Muzeum Okręgowe w Lublinie
Scenariusz: E. Kępa, J. Petera. Ekspozycja: 28.05. - 20.09., ok. 90 eksponatów. Informator. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Lublinie

WYSTAWY ZAGRANICZNE ZORGANIZOWANE W 1984 ROKU

CZECHOSŁOWACJA

Bratysława

„Nikifor Krynicki”

Scenariusz: W. Kawiorski. Ekspozycja: 25.09. - 6.10. w Ośrodku Informacji i Kultury Polskiej w Bratysławie, 158 eksponatów. Organizator: Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Erfurt

„Sztuka ludowa Ziemi Kaliskiej”

Scenariusz: M. Ścisła, oprawa plastyczna: Z. Baranek. Ekspozycja: maj - lipiec w Staatliches Heimat und Schlossmuseum w Sondershausen (okręg Erfurt), 134 eksponaty. Katalog, plakat. Organizatorzy: Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej, Urząd Wojewódzki w Kaliszu — Wydział Kultury i Sztuki, Rat des Bezirkes Erfurt Mitglied des Rates für Kultur.

Z materiałów ODiE
opracowała *Iwona Grzelakowska*

ETNOGRAFICZNE WYSTAWY CZASOWE ZORGANIZOWANE W 1985 ROKU

WOJEWÓDZTWO STOŁECZNE WARSZAWSKIE

MUZEUM

Warszawa, Muzeum Azji i Pacyfiku

„Malarstwo Madhubani ze zbiorów Muzeum Azji i Pacyfiku”

Scenariusz: J. Szelegejd, oprawa plastyczna: E. Kossakowska, J. Szelegejd. Ekspozycja: 22.01. - 27.01. w Klubie Międzynarodowej Książki i Prasy w Warszawie (Galeria „Ściana Wschodnia”) 38 eksponatów. Współorganizator: KMPiK w Warszawie „Ściana Wschodnia”.

„Maski z Mongolii, Nepalu, Indonezji i Republiki Vanuatu”

Scenariusz: A. Łatusek. Ekspozycja: 22.02. - 30.08. w Ursynowskim Domu Sztuki w Warszawie, 8 masek, 10 grafik. Współorganizator: Ursynowski Dom Sztuki w Warszawie.

„Batiki jawańskie”

Scenariusz: K. Olgyay-Stawikowska, oprawa plastyczna: R. Szczepański. Ekspozycja: 19.02. - 16.04. w Galerii „Nusantara” w Warszawie, 91 eksponatów. Katalog, plakat.

„Grafika lamajska z Nepalu”

Scenariusz: J. Szelegejd, oprawa plastyczna: J. Szelegejd, W. Sierka. Ekspozycja: 1.04. - 15.06. w Muzeum Okręgowym w Jeleniej Górze, 61 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Jeleniej Górze;

Scenariusz: A. Latusek, oprawa plastyczna: A. Latusek, B. Rzeczycka, M. Capała. Ekspozycja: 3.10. - 30.11. w Muzeum Okręgowym w Żyrardowie, 70 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Żyrardowie.

„Afgańska czajchana”

Scenariusz: Z. Ananicz, oprawa plastyczna: Z. Ananicz, M. Bero. Ekspozycja: 23.04. - 31.08. w Muzeum Okręgowym w Żyrardowie, 145 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Żyrardowie.

„Afgańska sztuka i rękodzieło — dary dla Muzeum Azji i Pacyfiku”

Scenariusz: T. Kamiński, oprawa plastyczna: M. Goebel. Ekspozycja: 26.04. - 5.08. w Galerii „Nusantara” w Warszawie, 152 eksponaty. Katalog, plakat.

„Z dawnej Mongolii”

Scenariusz i oprawa plastyczna: A. Latusek. Ekspozycja: 5.07. - 30.08. w Muzeum Okręgowym w Słupsku.

„Radżasthan — sztuka i rękodzieło”

Scenariusz: B. Buczek-Płachtowa, oprawa plastyczna: A. Chęcińska-Lukasik. Ekspozycja: 15.08. - 5.11. w Galerii „Nusantara” w Warszawie, 195 eksponatów. Katalog, plakat;

Scenariusz: M. Buczek-Płachtowa, oprawa plastyczna: J. Kocoł, K. Nowak. Ekspozycja: 20.12.85. - 15.02.86., ok. 200 eksponatów. Katalog, plakat. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Tarnowie.

„Nepal, kraj i ludzie — wystawa fotografii Miłósława Petruszki”

Scenariusz: M. Petruszka. Ekspozycja: 1.09. - 30.09. w Miejskim Domu Kultury w Iławie, 88 fotogramów. Współorganizator: MDK w Iławie.

„Halarstwo i grafika lamajska. Paty z Orisy. Z kolekcji Andrzeja Strumiły”

Scenariusz i oprawa plastyczna: A. Strumiło. Ekspozycja: 14.11. - 15.12. w Muzeum Okręgowym w Suwałkach, ok. 90 eksponatów. Katalog, plakat. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Suwałkach.

„Miedź w kulturach Azji”

Scenariusz: M. Majka, oprawa plastyczna: M. Kilian. Ekspozycja: 15.11.85. - 15.01.86. w galerii „Nusantara” w Warszawie, 170 eksponatów. Katalog, plakat.

„Indianie Kiczua z Peru”

Scenariusz: T. Walendziak. Ekspozycja: marzec - kwiecień w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu; ok. 160 eksponatów;

Ekspozycja: czerwiec - sierpień w Muzeum im. J. Dzierżona w Kluczborku;

Ekspozycja: wrzesień - listopad w Muzeum Ziemi Prudnickiej w Prudniku.

„Arabowie i Berberzy”

Scenariusz: M. Sztrantowicz. Ekspozycja: kwiecień - wrzesień w Muzeum Ziemi Mragowskiej w Mragowie.

„Rzeźba Stanisława Zagajewskiego”

Scenariusz: E. Liszka, oprawa plastyczna: J. Nowierski. Ekspozycja: 23.04. - 30.06., 80 eksponatów. Katalog, ulotka informacyjna. Współorganizator: Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.

„Rzemiosło i sztuka Indonezji”

Scenariusz: M. Nowik. Ekspozycja: 15.06 - 15.08. w Muzeum Historycznym w Przasnyszu, 105 eksponatów. Współorganizatorzy: Muzeum Okręgowe w Ostrołęce, Muzeum Historyczne w Przasnyszu.

„Barwy ziemi mazowieckiej”

Scenariusz: H. Brandys. Ekspozycja: 19.06. - 30.07. Ulotka informacyjna. (Wystawa malarska poplenerowa członków Mazowieckiego Towarzystwa Kultury).

„Na afrykańskim targu”

Scenariusz: J. Koziorowska. Ekspozycja: lipiec-sierpień w Muzeum Ziemi Wałęckiej w Wałczu.

„Fotograf wiejski i jego świat — Wojciech Migacz 1874 - 1944”

Scenariusz: M. Parnowska, oprawa plastyczna: T. Bochen. Ekspozycja: 2.07. - 30.09. Folder, ulotka informacyjna.

„90 lat polskiego ruchu ludowego”

Scenariusz: J. Gmitruk, H. Raczyńska, J. Sałkowski, oprawa plastyczna: H. Gałązka. Ekspozycja: 29.07. - 30.09. Katalog, ulotka informacyjna. Współorganizator: Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie.

„Moja przygoda w Muzeum”

Scenariusz: K. Ambroziak, oprawa plastyczna: R. Koch. Ekspozycja: 15.10 - 22.11. (Wystawa pokonkursowa prac rysunkowych i malarskich nadesłanych przez dzieci w latach 1984 - 1985).

„Malarstwo etiopskie XVI - XVIII wiek”

Ekspozycja: 26.11. - 31.12., 40 obrazów i 40 eksponatów. Ulotka informacyjna. Współorganizator: Ministerstwo Kultury Etiopii.

„Wieś polska w obiektywie”

wystawa pokonkursowa

Ekspozycja: 29.11.85 - 5.01.96. Ulotka informacyjna. Współorganizatorzy: NK ZSL Interpress.

WOJEWÓDZTWO BIELSKOPODLASKIE

MUZEA

Biała Podlaska, Muzeum Okręgowe

„Sztuka ludowa”

Scenariusz: C. Wrębiak. Ekspozycja: 23.02. w Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej, 60 eksponatów.

„Zdobnictwo strojów ludowych”

Scenariusz: J. Petera, E. Kępa, oprawa plastyczna: K. Witkowska. Ekspozycja: 1.03. - 3.05., ok. 350 eksponatów. Informator.

„Sztuka ludowa południowego Podlasia”

Scenariusz: C. Wrębiak, oprawa plastyczna: K. Witkowska. Ekspozycja: 28.04 - 30.05, ok. 200 eksponatów. Ulotka informacyjna.

„Szopki ludowe”

Scenariusz: C. Wrębiak, oprawa plastyczna: K. Witkowska. Ekspozycja: 4.12.85. - 31.01.86. w Oddziale Muzeum Okręgowego w Łosicach, 25 eksponatów.

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Łosice, Łosicki Dom Kultury

„Wystawa wieńców dożynkowych”

Oprawa plastyczna: R. Mikoszewski. Ekspozycja: 29.09. - 30.10., 12 eksponatów. Katalog

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE**MUZEUM**

Białystok, Muzeum Okręgowe

„Współczesna rzeźba ludowa”

patrz: Toruń, Muzeum Etnograficzne

„Białostocka wieś w starej fotografii”

Scenariusz: H. Jakubowski, W. Kowalczyk. Ekspozycja: wrzesień - październik w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki w Białymstoku, 130 eksponatów. Współorganizator: KMPiK w Białymstoku.

WOJEWÓDZTWO BIELSKO-BIALSKIE**MUZEUM**

Cieszyn, Muzeum

„Na szkle malowane”

Scenariusz: M. Makowski, M. Dembiński, oprawa plastyczna: M. Makowski, konsultacja: Zespół Etnograficzny Muzeów Województwa Katowickiego. Ekspozycja: lipiec w Cieszyńskim Centrum Kultury, 50 eksponatów.

Wisła, Muzeum Beskidzkie im. A. Podzorskiego, Oddział Muzeum w Cieszynie

„Malarstwo na szkle Marii Gatnar-Guzy”

Scenariusz: J. Krop, oprawa plastyczna: M. Makowski. Ekspozycja: 2.01. - 30.01., 50 eksponatów.

„Portrety górali beskidzkich — malarstwo olejne Jana Wałacha”

Scenariusz: J. Krop, oprawa plastyczna: B. Wałach. Ekspozycja: 2.01. - 30.01., 30 eksponatów. Folder, plakat.

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Sucha Beskidzka, Towarzystwo Miłośników Ziemi Suskiej

„Wystawa wieńców dożynkowych”

Scenariusz: J. Harasimeczyrz, oprawa plastyczna: K. Włoch Ekspozycja: 30.01. - 30.03. na wystawie 40 lat Suchej Beskidzkiej w sali Miejskiej Rady Narodowej, 742 eksponaty. Plakat:

Ekspozycja: sierpień - wrzesień Rynek w Suchej Beskidzkiej.

WOJEWÓDZTWO CHEŁMSKIE

MUZEA

Chełm, Muzeum Okręgowe

„Sztuka ludowa Ziemi Chełmskiej”

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. Barczyńska. Ekspozycja: 18.01 - 25.01. w Warszawskim Ośrodku Kultury w Warszawie, 146 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO ELBLĄSKIE

MUZEA

Kwidzyna, Muzeum Zamkowe w Malborku, Oddział w Kwidzynie

„Wyroby z trzciny i wikliny

Technikum Wikliniarsko-Trzciniarskiego w Kwidzynie”

Scenariusz: H. Samplawska, oprawa plastyczna: B. Malinowska. Ekspozycja: 10.04 - 11.11., 205 eksponatów.

„Pisanka regionalna”

wystawa pokonkursowa

Scenariusz: H. Samplawska, oprawa plastyczna: B. Malinowska. Ekspozycja: 13.04. - 15.05., 172 eksponaty Współorganizator: Wojewódzki Zarząd Kółek Rolniczych w Elblągu.

„Twórczość ludowa regionów nadwiślańskich”

Scenariusz: H. Samplawska, oprawa plastyczna: B. Malinowska. Ekspozycja: 1.06. - 15.08., 200 eksponatów Współorganizatorzy: Komitet Obchodów 750-lecia Kwidzyna, Miejski Ośrodek Kultury w Kwidzynie.

WOJEWÓDZTWO GDAŃSKIE

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Gdańsk, Wojewódzki Ośrodek Kultury

„Rzeźba Antoniego Bartara”

Scenariusz: H. Ostrowska-Wójcikowa, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 25.02. - 15.04., 120 eksponatów. Katalog. Współorganizator: Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku

„Sztuka ludowa Pomorza Gdańskiego”

Scenariusz: K. Szalaśna. Ekspozycja: 20.05. - 2.06. w Galerii „S” w Bydgoszczy, 166 eksponatów. Współorganizatorzy: Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne, Klub Seniora Zakładów Chemicznych „Organika — Zachem” w Bydgoszczy.

„Zabawki ludowe”

Scenariusz: K. Szalaśna, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 31.05. - 28.06., 147 eksponatów. Współorganizator: Regionalne Biuro Sprzedaży w Gdyni.

„Współczesna sztuka ludowa Kaszub Środkowych”

Scenariusz: K. Szalaśna, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 17.07 - 4.09. w Miejskim Domu Kultury w Kartuzach, 76 eksponatów. Współorganizator: Miejski Dom Kultury w Kartuzach.

„Współczesna sztuka ludowa Pomorza Gdańskiego”

Scenariusz: K. Szalaśna, oprawa plastyczna: A. Szablewska. Ekspozycja: 24.07. - 17.08., 140 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO GORZOWSKIE

MUZEA

Gorzów Wlkp., Muzeum Okręgowe

„Rzeźba ludowa województwa gorzowskiego”

Scenariusz: W. Sadowski, oprawa plastyczna: M. Golemski. Ekspozycja: 9.01. - 3.02. w Klubie „Kierunki” Stowarzyszenia PAX w Gorzowie Wlkp., 29 eksponatów. Plakat. Współorganizator: Stowarzyszenie PAX w Gorzowie Wlkp.

„Oleodruk religijny w zbiorach
Muzeum Okręgowego w Gorzowie Wlkp.”

Scenariusz: W. Sadowski, oprawa plastyczna: M. Golemski. Ekspozycja: 14.03 - 16.04. w Klubie „Kierunki” Stowarzyszenia PAX w Gorzowie Wlkp., 32 eksponaty. Plakat. Współorganizator: Stowarzyszenie PAX w Gorzowie Wlkp.

„Pokonkursowa wystawa rzeźby funkcjonującej
w obejściu i krajobrazie wiejskim”

Scenariusz: G. Kostkiewicz, M. Golemski, oprawa plastyczna: M. Golemski. Ekspozycja: 22.11. - 20.12. w Klubie „Kierunki” Stowarzyszenia PAX w Gorzowie Wlkp., 14 eksponatów.
Międzyrzecz, Muzeum

„Współczesna szopka ludowa”

Scenariusz: J. Patorska, oprawa plastyczna: A. Kowalski. Ekspozycja: 22.12.85. - 16.02.86., 39 eksponatów

„Staropolski piernik świąteczny”

Scenariusz: J. Patorska, oprawa plastyczna: A. Kowalski. Ekspozycja: 22.12.85. - 16.02.86., 41 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO JELENIOGÓRSKIE

MUZEUM

Bolesławiec, Muzeum Ceramiki

„Gwiazdkowe tradycje ludowe”

patrz: Etnograficzne wystawy czasowe zorganizowane w 1984 roku. LUD

WOJEWÓDZTWO KALISKIE

MUZEUM

Kalisz, Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

„Wybrane elementy wystroju chałupy wiejskiej
w regionie kaliskim XIX - XX w.”

Scenariusz: A. Jabłońska-Ważny, oprawa plastyczna: J. Pawlak. Ekspozycja: październik - grudzień, 50 eksponatów. Katalog, plakat.
Krotoszyn, Muzeum Regionalne

„Obrzędowy rok krotoszyński”

Scenariusz: H. Ławniczak, Ł. Długiewicz-Paszek. Ekspozycja: 21.03. - 8.05., 50 eksponatów. Katalog

WOJEWÓDZTWO KATOWICKIE

MUZEUM

Muzeum Górnośląskie

„Ludowe zwyczaje doroczne na Śląsku
w malarstwie nieprofesjonalnym”

Scenariusz: K. Kaczko. Ekspozycja: 4.01. - 12.06. w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Tychach, 58 obrazów.

„Powstania śląskie w plastyce nieprofesjonalnej”

Scenariusz: K. Kaczko. Ekspozycja: 4.03. - 19.11. w Muzeum w Praszce; Ekspozycja: 19.11.85. - 11.02.86. w Muzeum w Oleśnicy, 72 eksponaty. Katalog, afisz.

„Drogi do zwycięstwa”

plastyka nieprofesjonalna

Scenariusz: K. Kaczko, oprawa plastyczna: D. Chmielarska. Ekspozycja: 9.05. - 30.08.; Ekspozycja: 6.09. - 4.12. w Muzeum w Tarnowskich Górach. 142 eksponaty. Katalog, afisz.

„Z dziejów kultury na Górnym Śląsku w latach 1848 - 1945”

część pt. „Rodzina śląska”

Scenariusz: I. Białas, oprawa plastyczna: M. Zawisła. Ekspozycja: 14.06. - 1.10. w Centrum Kultury w Katowicach, ok. 400 eksponatów. Folder, plakat. Współorganizatorzy: Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Śląski Instytut Naukowy w Katowicach.

„Działalność Muzeum Górnośląskiego w 40-lecie PRL”

(w tym prezentacja zbiorów i działań etnograficznych)

Scenariusz: K. Kaczko, M. Kuczyńska, I. Białas, oprawa plastyczna: K. Adamczyk, R. Chruściel. Ekspozycja: 22.06.85. - 22.06.86., 1083 eksponaty. Plakat.

„Wyroby Cepeliowskiej Spółdzielni ARW w Katowicach”

Scenariusz: H. Nieświatowska, M. Kuczyńska, oprawa plastyczna: H. Nieświatowska. Ekspozycja: 10.12.85. - 22.06.86., 368 eksponatów. Współorganizator: Spółdzielnia Arw w Katowicach.

Chrzanów, Muzeum

„Rzeźba ludowa Małopolski”

Scenariusz: H. Oczkowska, oprawa plastyczna: D. Szpak, konsultacja: Muzeum w Gliwicach. Ekspozycja: październik - grudzień.

„Plastyka ludowa Krakowiaków Zachodnich”

Scenariusz: Z. Lipiarz, oprawa plastyczna: D. Szpak. Ekspozycja: wrzesień - grudzień w Nadwiślańskim Parku Etnograficznym — Oddział Muzeum w Chrzanowie.

WOJEWÓDZTWO KIELECKIE

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Kielce, Stowarzyszenie PAX

„Współczesna ludowa sztuka sakralna”

Ekspozycja: 16.06. otwarcie w Klubie Wojewódzkiego Stowarzyszenia PAX. Kielce, Towarzystwo Przyjaciół Górnictwa, Hutnictwa i Przemysłu Staropolskiego.

WOJEWÓDZTWO KOSZALIŃSKIE

MUZEA

Szczecinek, Muzeum Regionalne

„Las w życiu człowieka — 85”

Scenariusz: M. Fijałkowski. Ekspozycja: 5.11. - 1.12., 50 eksponatów.

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Koszalin, Wojewódzki Dom Kultury

„Rękodzieło ludowe i twórczość pamiątkarska”

wystawa pokonkursowa

Scenariusz: R. Kozłowska, oprawa plastyczna: H. Maciejewski. Ekspozycja: styczeń -
- grudzień, 194 eksponaty. Katalog.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE

MUZEA

Kraków, Muzeum Historyczne m. Krakowa

„Szopki krakowskie 1985”

Scenariusz: A. Szalapak, oprawa plastyczna: A. Szalapak, B. Jarosz. Ekspozycja:
8.12.85. - 16.02.86., 166 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO KROŚNIEŃSKIE

MUZEA

Jasło, Muzeum Regionalne

„Szopki ludowe ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Jasle”

Scenariusz: A. Sepiół, oprawa plastyczna: K. Maciejczyk. Ekspozycja: 1.02. - 28.02.,
49 eksponatów.

Sanok, Muzeum Budownictwa Ludowego

„Koncert na szkiele malowany”

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. Malinowska. Ekspozycja: 12.05. - 30.09., 74 ekspozycje.
Informator.

WOJEWÓDZTWO ŁOMŻYŃSKIE

MUZEA

Ciechanowiec, Muzeum Rolnictwa im. Krzysztofa Kluka

„Malarstwo na szkiele Krzysztofa Okonia”

Scenariusz: K. Uszyński, oprawa plastyczna: W. Bogucki. Ekspozycja: 17.01. - 28.02.,
78 eksponatów.

„Kowalstwo Mieczysława Zaniewskiego”

Scenariusz: I. Krcal, oprawa plastyczna: W. Bogucki, K. Uszyński. Ekspozycja:
21.06. - 22.07., 44 eksponaty. Przewodnik, plakat.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

MUZEA

Łódź, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne

„Morawska kultura ludowa”

Scenariusz: E. Večerková. Ekspozycja: 18.01. - 30.03. Plakat, folder Współorganizator: Morawskie Muzeum w Brnie.

„Bałuty w linorytach J. Filipskiego”

Scenariusz: E. Władysława. Ekspozycja: 8.02. - 17.04. w Dzielnicowej Bibliotece Publicznej Łódź-Śródmieście.

„Maski afrykańskie”

Scenariusz: W. Nowosz. Ekspozycja: 8.02. - 17.04. w Dzielnicowej Bibliotece Publicznej Łódź-Śródmieście

„Narodziny chleba”

Scenariusz: J. Olech, oprawa plastyczna: J. Wieczorek. Ekspozycja: 5.06. - 7.11. Plakat. Współorganizator: Wojewódzki Komitet Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Łodzi.

„Rumcajs i Colargol zapraszają”

Scenariusz: A. Woźniak. Ekspozycja: 1.07. - 31.08 w Muzeum Rzemiosł Drzewnych w Środzie Śląskiej.

„W stronę Kraju Rad”

Scenariusz: M. Ekiert. Ekspozycja: 18.11. otwarcie w Państwowym Teatrze Lalek „Arlekin” w Łodzi.

„Korzenie teatru lalkowego w Polsce”

Scenariusz: A. Woźniak. Ekspozycja: otwarcie 18.11. w Państwowym Teatrze Lalek „Arlekin” w Łodzi.

„Polskie obrazy ludowe w zbiorach

Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi”

Scenariusz: B. Wróblewska. Ekspozycja: 17.12.1985 - 9.01.1986 w Biurze Wystaw Artystycznych w Łodzi. Katalog, plakat.

„Boże Narodzenie po polsku”

Scenariusz: M. Liberska, oprawa plastyczna: W. Adamiak Ekspozycja: 23.12.85. - 16.03.96. Plakat.

WOJEWÓDZTWO NOWOSĄDECKIE

MUZEA

Nowy Sącz, Muzeum Okręgowe

„Rzeźba ludowa i malarstwo Sądeckizny”

Scenariusz: Z. Wolanin. Ekspozycja: 1.05. - 30.09. w Sądeckim Parku Etnograficznym, 242 eksponaty.

„Współczesne wieńce dożynkowe”

Scenariusz: M. Kroh Ekspozycja: 18.09., 29 eksponatów

„Rzeźba ludowa Karpat Polskich”

Scenariusz: M. Kroh, Z. Tohl. Ekspozycja: 2.12.85. - 10.01.86. w Biurze Wystaw Artystycznych w Gorlicach, 192 eksponaty. Współorganizator: BWA w Gorlicach.

„Szopki ludowe”

Scenariusz: M. Kroh, B. Koczwara Ekspozycja: 26.12.85. - 16.02.86. w Sądeckim Parku Etnograficznym, 168 eksponatów.

Rabka, Muzeum im. Władysława Orkana

„Działalność wystawiennicza Muzeum im. Wł. Orkana
w okresie 40-lecia PRL”

Scenariusz: Z. Rak, Z. Kochanowicz. Ekspozycja: 25.03. - 27.05., 25 plakatów. Plakat.

„Rzeźba i malarstwo na szkłe Piotra Piotrowskiego”

Scenariusz: Z. Rak, Z. Kochanowicz, oprawa plastyczna: A. Wańkowicz-Bajka. Ekspozycja: 29.05. - 4.11., 41 eksponatów. Plakat.

„Malarstwo na szkłe Janiny Sierosławskiej”

Scenariusz: Z. Rak, Z. Kochanowicz, oprawa plastyczna: A. Wańkowicz-Bajka. Ekspozycja: 15.11.85. - styczeń 86, 42 eksponaty.

Zakopane, Muzeum Tatrzańskie

„Rzeźba Jana Cachry”

Scenariusz: S. Żurowski, oprawa plastyczna: J. Czech. Ekspozycja: 1.04. - 30.04., 13 eksponatów.

„Sztuka podhalańska”

Scenariusz: S. Żurowski, oprawa plastyczna: J. Czech. Ekspozycja: 4.06. - 30.12. w Związku Podhalań — Oddział w Ludźmierzu, 54 eksponaty.

„Sztuka górali podhalańskich”

Scenariusz: S. Żurowski, oprawa plastyczna: J. Czech, konsultacja: S. Czech. Ekspozycja: 15.08. - 30.12. w Muzeum Okręgowym w Wałbrzychu, 241 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Wałbrzychu.

WOJEWÓDZTWO OLSZTYŃSKIE

MUZEA

Mrągowo, Muzeum Ziemi Mrągowskiej — Oddział Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie

„Ludowa rzeźba ceramiczna Władysławy Prucnal
ze zbiorów Walentyny i Marii Dermackich”

Scenariusz: A. Wierzbicka, oprawa plastyczna: T. Juszkievicz. Ekspozycja: 22.10.85. - maj 86, 56 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

MUZEA

Kluczbork, Muzeum im. Jana Dzierżona

„Indianie Kiczua, górale Peru i Boliwii”

patrz: Warszawa, Państwowe Muzeum Etnograficzne

„Współczesne ule figuralne”

wystawa plenerowa

Scenariusz: R. Pastwiński. Ekspozycja: otwarcie: 11.06., 10 eksponatów.

Opole, Muzeum Śląska Opolskiego

„Opolska sztuka ludowa”

Scenariusz: E. Boczańska-Kuhl, oprawa plastyczna: R. Kowal. Ekspozycja: 14.09. - 16.09. w Głogówku w budynku Banku, ok 200 eksponatów.

Opole-Bierkowice, Muzeum Wsi Opolskiej

„Wielkanocna plastyka obrzędowa”

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bęben. Ekspozycja: 31.03. - 31.05., 210 eksponatów.

„Wystawa koron żniwnych”

Scenariusz i oprawa plastyczna: L. Bokla. Ekspozycja: 29.09. - 31.10., 63 eksponaty.

WOJEWÓDZTWO OSTROLECKIE

MUZEA

Ostrolęka, Muzeum Okręgowe

„Jak to ze lnem było — len w kulturze ludowej Mazowsza”

patrz: Płock, Muzeum Mazowieckie

„Mazowiecka rzeźba ludowa”

Scenariusz: G. Grzebińska, oprawa plastyczna: S. Krzyżewski. Ekspozycja: 1.03. - 24.04.84. Eksponaty. Informator. Współorganizator: Muzeum Mazowieckie w Płocku.

„Kurpiowska sztuka ludowa”

Scenariusz: B. Sokołowska, T. Konopka, oprawa plastyczna: S. Krzyżewski, A. Olechowski. Ekspozycja: 1.05 - 25.07., 70 eksponatów.

„Sztuka ludowa Indonezji”

patrz: Warszawa, Państwowe Muzeum Etnograficzne

„Haft kurpiowski”

Scenariusz: B. Sokołowska, oprawa plastyczna: S. Krzyżewski. Ekspozycja: 20.06. - 30.08. w Muzeum Miejskim w Wyszowie, 30 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Miejskie w Wyszowie.

„Palma kurpiowska”

Oprawa plastyczna: A. Olechowski, S. Krzyżewski. Ekspozycja: 17.04 - 30.08., 30 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO PILSKIE

MUZEA

„Kultura ludowa mieszkańców południowo-wschodniej
Polski na Ziemiach Zachodnich”

Scenariusz: J. Niedźwiecki, oprawa plastyczna: Z. Kawalec-Łuszczewska. Ekspozycja: 20.11.85. - 26.01.86. w Muzeum Ziemi Wałeckiej w Wałczu, 112 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Ziemi Wałeckiej w Wałczu. Trzcianka, Muzeum im. Wiktora Stachowiaka

„Sztuka ludowa Huculszczyzny”

Scenariusz i oprawa plastyczna: R. Lewandowski. Ekspozycja: 22.02. - 22.03., 240 eksponatów. Informator. Współorganizator: Muzeum Etnograficzne w Poznaniu.

„Oby na szumiały bory, lasy...”

Scenariusz i oprawa plastyczna: G. Cybulska. Ekspozycja: 28.03. - 25.06., 180 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO PIOTRKOWSKIE

MUZEA

Opoczno, Muzeum Regionalne

„Wybrane dziedziny sztuki ludowej — haft i rzeźba”

Scenariusz i oprawa plastyczna: Z. Rafalski, konsultacja: J. P. Dekowski. Ekspozycja: 5.07. - 30.08. w Miejskim Domu Kultury w Opocznie, 80 eksponatów.

„Z wypraw etnograficznych w Opoczyńskie”

Scenariusz i oprawa plastyczna: M. Gałązka, konsultacja: J. P. Dekowski. Ekspozycja: 8.07. - 31.08., 150 eksponatów. Piotrków Tryb., Muzeum Okręgowe

„Kobieta wiejska i jej warsztat pracy”

Scenariusz: G. Szczepaniak, oprawa plastyczna: E. Stankiewicz. Ekspozycja: sierpień-wrzesień, ok. 40 eksponatów. Informator, afisz.

„Rzeźba ludowa Polski środkowej”

Scenariusz: G. Szczepaniak, oprawa plastyczna: E. Stankiewicz. Ekspozycja: październik-listopad w Muzeum Łowiecko-Przyrodniczym w Piotrkowie Tryb., ok. 80 eksponatów. Afisz. Współorganizator: Izba Ludowa w Przedborzu.

„Szopki ze zbiorów etnograficznych
Muzeum Narodowego w Kielcach”

Scenariusz: G. Szczepaniak, oprawa plastyczna: K. Mystkowska Ekspozycja: grudzień 85 - styczeń 86, 56 eksponatów. Afisz.

Tomaszów Maz., Muzeum

„Kultura ludowa okolic Lipiec Reymontowskich”

Ekspozycja: 6.02. - 28.02., 97 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Żyrardowie.

„Dorobek Spółdzielni „Twórczość Mazowiecka”
w 35-lecie jej istnienia”

Oprawa plastyczna: J. Morweg. Ekspozycja: 15.11 - 15.12., 89 eksponatów. Afisz. Współorganizator: Spółdzielnia Pracy „Twórczość Mazowiecka”.

WOJEWÓDZTWO PŁOCKIE

MUZEA

Łęczyca, Muzeum

„Kobieta w łęczyckiej rzeźbie ludowej”

Scenariusz: A. Sobczak i pracownicy Muzeum w Wieluniu, oprawa plastyczna: pracownicy Muzeum w Wieluniu. Ekspozycja: 12.04. - 15.05. w Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu, ok. 80 eksponatów. Afisz. Współorganizator: Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu.

„Bolesław Grabski — łęczycki rzeźbiarz ludowy”

Scenariusz: A. Sobczak, oprawa plastyczna: D. Dudek. Ekspozycja: 3.05. - 30.05. w Gminnym Ośrodku Kultury w Leśmierzu, ok. 80 eksponatów. Afisz. Płock, Muzeum Mazowieckie

„Jak to ze lnem było —
Len w kulturze ludowej Mazowsza”

Scenariusz: W. Dowłaszewicz, oprawa plastyczna: S. Krzyżewski. Ekspozycja: 10.01. - 23.04. w Muzeum Historycznym w Przasnyszu — Oddział Muzeum Okręgowego w Ostrołęce, 86 eksponatów. Informator. Współorganizator: Muzeum Historyczne w Przasnyszu — Oddział Muzeum Historycznego w Ostrołęce.

„Stare i nowe Mazowsze w rzeźbie i malarstwie ludowym”

Scenariusz: W. Dowłaszewicz, oprawa plastyczna: T. Zaremba. Ekspozycja: 27.06. - 8.09., 86 eksponatów. Plakat.

„Współczesny fajans włocławski”

Scenariusz: J. Dąbrowska, oprawa plastyczna: T. Zaremba. Ekspozycja: 22.11.85. - 10.01.86., 313 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej i Kujawskiej we Włocławku.

Sierpc, Muzeum i Park Etnograficzny

„Produkcja chleba na Mazowszu północno-zachodnim”

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. Dowłaszewicz, konsultacja: T. Czerwiński. Ekspozycja: 18.10. - 1.12., 54 eksponaty.

„Mleko i jego przetwórstwo w tradycyjnej kulturze wiejskiej”

Scenariusz i oprawa plastyczna: B. Adamczewska, konsultacja: T. Czerwiński. Ekspozycja: 10.12.85. - 15.01.86., 68 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

MUZEA

Szreniawa, Muzeum Narodowe Rolnictwa

„Modele wiatraków wielkopolskich”

Scenariusz: M. Sierszeńska, oprawa plastyczna: R. Fabianowski, konsultacja: F. Kłaczynski. Ekspozycja: 19.06 - 11.07. w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Wielkopolski Park Etnograficzny, 15 eksponatów.

Września, Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrześnińskich

„Wystawa amatorskiej twórczości artystycznej
Leona i Konrada Mertków (ojca i syna)”

Scenariusz i oprawa plastyczna: K. Mertka, konsultacja: T. Brombor-Kołodziejska. Ekspozycja: 25.11.85. - 28.02.86., 90 obrazów.

WOJEWÓDZTWO PRZEMYSKIE

MUZEA

Przemysław, Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej

„Sztuka huculska”

Scenariusz i oprawa plastyczna: T. Burzyński, konsultacja: A. Karczmarszewski. Ekspozycja: 8.06. - 30.09. w Muzeum w Przeworsku, 150 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO RADOMSKIE

MUZEA

Radom, Muzeum Wsi Radomskiej

„Skarby w skrzyni malowanej”

Scenariusz: M. Jurecka, oprawa plastyczna: A. Włodarz, konsultacja: S. Rosiński. Ekspozycja: 20.03. - 20.06., ok. 300 eksponatów. Folder, plakat.

„Nestorzy sztuki ludowej Ziemi Radomskiej”

Scenariusz: M. Jurecka, oprawa plastyczna: A. Włodarz, konsultacja: S. Rosiński. Ekspozycja: 10.06., ok. 100 eksponatów. Folder, plakat.

„III Ogólnopolskie Biennale Kowalstwa Ludowego”

Scenariusz: M. Jurecka, oprawa plastyczna: A. Włodarz, konsultacja: S. Rosiński. Ekspozycja: 28.06. - 20.11., ok. 300 eksponatów. Katalog, plakat.

„Życie i twórczość Jana Kochanowskiego w sztuce ludowej”

Scenariusz: M. Jurecka, oprawa plastyczna: A. Włodarz, konsultacja: S. Rosiński.
Ekspozycja: 18.07. - 18.08. w Galerii „Stara Kordegarda” w Warszawie, ok 200 eksponatów. Katalog.

WOJEWÓDZTWO SIEDLECKIE

MUZEUM

Siedlce, Muzeum Okręgowe

„Stroje ludowe regionów województwa siedleckiego”

Scenariusz: J. Koszutska. Ekspozycja: 11.12. - 30.12. w Centrum Kultury i Sztuki w Siedlcach, ok. 100 eksponatów. Katalog, plakat. Współorganizatorzy: Centrum Kultury i Sztuki woj. siedleckiego, Muzeum Regionalne w Łukowie.

WOJEWÓDZTWO SIERADZKIE

MUZEUM

Sieradz, Muzeum Okręgowe

„Sztuka zdobnicza i rękodzieło ludowe regionu sieradzkiego”

Scenariusz: Z. Neymanowa, oprawa plastyczna: Z. Fiszer. Ekspozycja: 7.06. - 6.10., 240 eksponatów.

Wieluń, Muzeum Ziemi Wieluńskiej

„Kobieta w łęczyckiej i wieluńskiej rzeźbie ludowej”

Scenariusz: S. Bakalarczyk, oprawa plastyczna: W. Janiak Ekspozycja: 19.04. - 15.05., ok. 120 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO SKIERNIEWICKIE

MUZEUM

Rawa Maz., Muzeum Ziemi Rawskiej

„Boże Narodzenie w sztuce ludowej”

Scenariusz: J. Midgał. Ekspozycja: 20.12.85. - 28.02.86., 59 eksponatów Współorganizator: Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie.

Zyrardów, Muzeum Okręgowe

„Afgańska czajchana”

patrz: Warszawa, Muzeum Azji i Pacyfiku

„Grafika lamajska z Nepalu”

patrz: Warszawa, Muzeum Azji i Pacyfiku

WOJEWÓDZTWO SUWALSKIE

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Giżycko, Miejski Dom Kultury

„III Wojewódzki Konkurs Plastyki Obrzędowej Okresu Zimowego”

Scenariusz i oprawa plastyczna: L. Zatorski, konsultacja: B. Graziewicz-Chłudzińska. Ekspozycja: 16.11 - 25.11, ok. 600 eksponatów. Plakat.

WOJEWÓDZTWO SZCZECIŃSKIE

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Szczecin, Wojewódzki Dom Kultury

„Wojewódzka wystawa plastycznej twórczości ludowej i amatorskiej”

Scenariusz i oprawa plastyczna: H. Orska, konsultacja: M. Kampińska-Mielnicka. Ekspozycja: 8.12.85. - 13.01.86., 375 eksponatów. Folder, plakat.

WOJEWÓDZTWO TARNOBRZESKIE

MUZEA

Sandomierz, Muzeum Okręgowe

„Muzeum w 40-lecie”

część etnograficzna tej wystawy na temat:

„Sztuka ludowa regionu sandomierskiego”

Scenariusz: I. Godyń, oprawa plastyczna: I. Godyń, J. Krzemiński. Ekspozycja: luty - kwiecień, 23 eksponaty. Plakat.

„Lasowieckie serce —

Życie i twórczość Marii Kozłowej z Machowa”

Scenariusz: I. Godyń, J. Krzemiński. Ekspozycja: 15.10. - 13.12., ok. 270 eksponatów. Informator, plakat. Współorganizator: Wojewódzki Dom Kultury Zagłębia Siarkowego w Tarnobrzegu.

INSTYTUCJE NIEMUZEALNE

Tarnobrzeg, Wojewódzki Dom Kultury Zagłębia Siarkowego

„Twórczość plastyczna Marii Kozłowej”

Scenariusz: J. Myjak. Ekspozycja: 3.01 - 30.01., 35 eksponatów.

„Motyw konia we współczesnej sztuce ludowej”

Scenariusz: J. Myjak, oprawa plastyczna: B. B. Nakielnik, T. Staszewski. Ekspozycja: 7.05. - 30.05. w Rejonowym Ośrodku Kultury w Opatowie, 30 eksponatów. Współorganizator: Rejonowy Ośrodek Kultury w Opatowie.

„10 lat plastyki w województwie tarnobrzeskim”

Scenariusz: (części wystawy poświęconej sztuce ludowej): J. Myjak, oprawa plastyczna: S. Dziubak. Ekspozycja: czerwiec - wrzesień, 120 eksponatów. Katalog

„Wieniec dożynkowy”

Scenariusz: W. Słapek. Ekspozycja: 1.09. - 30.09. w Rejonowym Ośrodku Kultury w Opatowie.

„Drewno w kulturze ludowej Grębowszczyzny”

Scenariusz: J. Myjak, oprawa plastyczna: T. Staszewski, konsultacja: S. Dąbek, A. Kuras. Ekspozycja: 3.10. - 30.10., 45 eksponatów. Współorganizator: Towarzystwo Regionalne w Grębowie.

„Lasowieckie serce —
Życie i twórczość Marii Kozłowej z Machowa”

patrz: Sandomierz, Muzeum Okręgowe

WOJEWÓDZTWO TARNOWSKIE

MUZEA

Bochnia, Muzeum im. prof. Stanisława Fischera

„Sztuka Chin”

Scenariusz: I. Zawadzka. Ekspozycja: 14.07. - 8.09. ok. 180 eksponatów. Tarnów, Muzeum Okręgowe

„W babcinej izbie”

Scenariusz: A. Bartosz, oprawa plastyczna: J. Kocoł. Ekspozycja: 11.06.85. - 30.09.86., ok. 190 eksponatów.

„Twarze i buźki”

Scenariusz: J. Tuora, oprawa plastyczna: J. Kocoł. Ekspozycja: 9.08. - 6.10., 230 grafik. Katalog, plakat.

„Radżastan — sztuka i rękodzieło”

patrz: Warszawa, Muzeum Azji i Pacyfiku

WOJEWÓDZTWO TORUŃSKIE

MUZEA

Grudziądz, Muzeum

„Polska wycinanka ludowa ze zbiorów
Muzeum Etnograficznego w Toruniu”

Scenariusz: L. Tyczyńska, oprawa plastyczna: J. Mrotek. Ekspozycja 18.04. - 24.06., 73 eksponaty.

Toruń, Muzeum Etnograficzne

„Kultura materialna Pałuk”

Scenariusz i oprawa plastyczna: I. Wronkowska. Ekspozycja: 1.01. - 31.12 w Muzeum w Biskupinie, 108 eksponatów.

„Wisła w sztuce ludowej”

Scenariusz: L. Tyczyńska, oprawa plastyczna: R. Rebelka. Ekspozycja: 1.02. - 3.04. w Muzeum Ziemi Kociewskiej w Stargardzie Gdańskim, 51 eksponatów;
Ekspozycja: 1.06. - 14.06. w Towarzystwie Naukowym Płockim — Oddział w Wyszogrodzie, oprawa plastyczna: S. Pacholski.

„Polskie hafty ludowe”

Scenariusz: K. Turska-Skowronek. Ekspozycja: 9.02. - 28.02. w Klubie „Skarpa” w Toruniu, 37 eksponatów;
Ekspozycja: 27.03. w Klubie „Rubin” w Toruniu;
Ekspozycja: 27.03. - 14.04. w Klubie „Prząśniczka” w Toruniu;
Ekspozycja: 30.05. - 20.06. w Klubie „Kameleon” w Toruniu;
Ekspozycja: 20.06. - 4.07. w W.O.P.R. w Toruniu;
Ekspozycja: 15.10. - 30.10. w Klubie „Pegaz” w Toruniu;
Ekspozycja: 4.11. - 18.12. w Klubie „Sobótka” w Toruniu.

„Współczesna rzeźba ludowa”

Scenariusz i oprawa plastyczna: A. Błachowski. Ekspozycja: 22.02. - 22.04. w Muzeum Okręgowym w Białymstoku. 120 eksponatów. Współorganizator: Muzeum Okręgowe w Białymstoku.

„Twórcy ludowi i ich prace”

wystawa fotograficzna

Scenariusz. T. Nemere. Ekspozycja: 27.02. - 22.03., 32 fotogramy.

„Praca Muzeum Etnograficznego w Toruniu”

wystawa fotograficzna

Scenariusz: T. Nemere. Ekspozycja: 30.03., 20 fotogramów.

„Ludowe kowalstwo artystyczne”

Scenariusz: J. Łukasiewicz, oprawa plastyczna: M. Hoffman. Ekspozycja: 10.04. - 10.11., 165 eksponatów. Folder, plakat.

„Zwyczaje i obrzędy ludowe”

(wiosenne i zimowe)

Scenariusz: J. Oleksy, oprawa plastyczna: R. Rabelka. Ekspozycja: 17.04. - 29.07. w Muzeum Ziemi Kociewskiej w Stargardzie Gdańskim, 133 eksponaty.

„Ceramika Dolnej Saksonii”

wystawa z Getyngi — RFN

Scenariusz: J. Łukasiewicz, oprawa plastyczna: M. Hoffman. Ekspozycja: 8.06. - 15.09., 128 eksponatów. Katalog, plakat.

„Twórczość ludowa województwa toruńskiego”

Scenariusz: A. Błachowski, oprawa plastyczna: B. Kalka. Ekspozycja: 8.06. - 15.09., 127 eksponatów.

„Mikołaj Kopernik w rzeźbie ludowej”

Scenariusz: L. Tyczyńska. Ekspozycja: 8.06. - 12.06. w Domu Kultury w Nakle, 52 eksponaty.

„Intarsje Edmunda Kapłonkiego”

Scenariusz: A. Błachowski. Ekspozycja: 3.10. - 22.10. w Żnińskim Domu Kultury w Żnieniu, 32 eksponaty.

„Ludowa rzeźba ceramiczna”

Scenariusz: A. Błachowski, oprawa plastyczna: M. Hoffman. Ekspozycja: 21.11. — otwarcie. 315 eksponatów.

WOJEWÓDZTWO WAŁBRZYSKIE

MUZEA

Wałbrzych, Muzeum Okręgowe

„Sztuka górali podhalańskich”

patrz: Zakopane, Muzeum Tatrzańskie

WOJEWÓDZTWO WŁOCŁAWSKIE

MUZEA

Włocławek: Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej

„Motyw pracy w rzeźbie ludowej”

Scenariusz: K. Pawłowska, oprawa plastyczna: R. Magier. Ekspozycja: 8.06. - 16.06. w Urzędzie Miejskim w Ciechocinku, 35 eksponatów. Współorganizator: Urząd Miejski w Ciechocinku.

WOJEWÓDZTWO WROCŁAWSKIE

MUZEA

Wrocław, Muzeum Etnograficzne

„Kiermasz wielkanocny”

Scenariusz: Zespół pracowników Muzeum Etnograficznego, oprawa plastyczna: E. Prus. Ekspozycja: 1.04. - 8.04., ok. 2500 eksponatów.

„XX Wojewódzki Przegląd Plastyki Amatorskiej”

Scenariusz: M. Fyda. Ekspozycja: 11.09. - 30.09., 259 eksponatów. Katalog, plakat. Współorganizator: Wojewódzki Dom Kultury we Wrocławiu.

„Stare i nowe wsi dolnośląskiej”

Scenariusz: M. Gołubkow., M. Rostworowska, E. Berendt, oprawa plastyczna: E. Prus. Ekspozycja: 6.12. — otwarcie, 586 eksponatów.

WYSTAWY ZAGRANICZNE
ZORGANIZOWANE W 1985 ROKU

CZECHOSŁOWACJA

Bratysława

„Krakowskie stroje ludowe”

Scenariusz: A. Kaczanowska, M. Długosz. Ekspozycja: 17.02. - 15.03. w Ośrodku Informacji i Kultury Polskiej w Bratysławie, 28 eksponatów. Folder. Organizatorzy: Muzeum Etnograficzne w Krakowie, Ośrodek Informacji i Kultury Polskiej w Bratysławie, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Kultury i Sztuki.

„Zwyczaje i obrzędy zimowe i wiosenne w Polsce”

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. Oleksy. Ekspozycja: 27.03. - 11.04. w Ośrodku Informacji i Kultury Polskiej w Bratysławie, 90 eksponatów. Organizator: Muzeum Etnograficzne w Toruniu.

Brno

„Polskie stroje ludowe”

Scenariusz: E. Królikowska, oprawa plastyczna: S. Martinkova. Ekspozycja: 12.12.85. - 13.02.86. w Morawskim Muzeum w Brnie. Plakat. Organizator: Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi.

Nitra

„Współczesne zabawki ludowe”

Scenariusz: A. Karczmarszewski. Ekspozycja: 14.06. - 8.08. w Obwodnym Muzeum Nitrianske w Nitrze, 114 eksponatów. Organizatorzy: Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Obwodne Muzeum Nitrianske w Nitrze, Ośrodek Informacji i Kultury Polskiej w Bratysławie.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Drezno

„Zima i Boże Narodzenie w Polsce”

Scenariusz: J. Oleksy, E. Arszyńska, oprawa plastyczna: E. Arszyńska, E. Bajraszewska. Ekspozycja: 31.11. otwarcie w Muzeum Sztuki Ludowej w Dreźnie, 290 eksponatów. Katalog, plakat. Organizator: Muzeum Etnograficzne w Toruniu.

Lipsk

„Polskie wiatraki”

Scenariusz: M. Sierszeńska, oprawa plastyczna: R. Fabianowski, konsultacja: F. Kłaczynski. Ekspozycja: 14.07. - 26.07. w Ośrodku Informacji i Kultury Polskiej w Lipsku, 27 modeli (skala 1:40). Organizator: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie.

PORTUGALIA

Lizbona

„Wycinanka ludowa Mazowska”

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Dowłaszewicz. Ekspozycja: w Ambasadzie Polskiej w Lizbonie, 62 eksponaty. Organizator: Muzeum Mazowieckie w Płocku na zlecenie Ministerstwa Kultury i Sztuki.

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC

Hannover

„Sztuka ludowa Polski Południowej”

Scenariusz: A. Bartosz, oprawa plastyczna: A. Bartosz, A. Bartosz. Ekspozycja: 1.12. - 22.12. w Niemiecko-Polskim Towarzystwie w Hannoverze, ok. 300 eksponatów. Plakat. Organizator: Muzeum Okręgowe w Tarnowie — Oddział Etnograficzny.

SZWECJA

Skaro

„Polska sztuka ludowa”

Scenariusz: E. Krasińska, oprawa plastyczna: J. Trzebiatowski. Ekspozycja: 15.12.85. - 31.03.86. w Länsmusset w Skara, 237 eksponatów. Folder, plakat. Organizatorzy: Muzeum Etnograficzne w Krakowie, Länsmusset Skara.

WĘGRY

Pécs

„Polska wycinanka ludowa”

Scenariusz i oprawa plastyczna: T. Nemere. Ekspozycja: 1.10. - 31.12. w Muzeum w Pécs, 185 eksponatów. Organizator: Muzeum Etnograficzne w Toruniu.

WŁOCHY

Turyn

„Szopki krakowskie”

Scenariusz: A. Kaczanowska, M. Długosz. Ekspozycja: 16.12.85. - 12.01.86. w Assessorato alla Gioventù w Turynie, 17 eksponatów. Folder. Organizatorzy: Muzeum Etnograficzne w Krakowie, Assessorato alla Gioventù w Turynie, Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Z materiałów ODiE
opracowała Iwona Grzelakowska